

huelen. An ech mengen, an deem Sënn kommen ech dann och ganz gäre weider a bleiwen dann och mat Iech an der Chamberskommissioun am Gespréich.

M. Fernand Etgen, Président | Merci der Madamm Finanzministesche. Den Här Mosar huet nach eng Zousazfro.

M. Laurent Mosar (CSV) | Jo, merci fir d'éischt fir all déi interessant Informatiounen vun der Madamm Ministesch, déi mer awer op zwou trotzdeem weesentlech Froen nach net geäntwert huet. An duerfir muss ech déi awer nach eng Kéier reiteréieren.

Madamm Minister, et ass eigentlech net e Problem vun der CSSF, et ass wierklech e Problem vum Gesetz vum 13. Juni 2017. An erlaabt mer vläicht, well ech dat awer net kann akzeptéieren, datt et e bëssen elo duergestallt ginn ass, wéi wann dat, wat ech hei gesot hunn, net esou um Niveau vun der ABBL gesot gi wier. Ech zitéieren hei den Här Guy Hoffmann. Ech liesen Iech déi Sätz awer vir, well se net onwichtig sinn.

Den Här Guy Hoffmann seet also iwwert dat Gesetz vum 13. Juni 2017: „La loi stipule cependant que les établissements concernés peuvent rejeter une demande d'ouverture de compte de paiement de base lorsque l'ouverture ou le fonctionnement d'un tel compte entraînerait une violation de la loi modifiée du 12 novembre 2004 relative à la lutte contre le blanchiment et contre le financement du terrorisme.“ An dann, an dat ass dee wichtege Saz: „Cette disposition incite les établissements à orienter leur politique commerciale vers une prise de risque minimale, voire nulle.“

Dat heescht, d'Banken interpretéieren dat Gesetz esou, datt wa quasiment nëmmen e minimalen Doute vun engem Risk besteet, de Kont net opgemaach gëtt. An do kann d'CSSF strictement näischt maachen. D'CSSF mécht e super Job, mee hei ass wierklech e Problem um Niveau vum Gesetz.

An duerfir nach eng Kéier meng Fro, Madamm Minister: Misste mer net awer wierklech eng Kéier dat dote Gesetz op de Leescht huelen? An ech hu mer dat och am Ausland ugekuckt. Dat ass keng Transpositioun vun enger Direktiv. Dat ass esou libelléiert, an dat féiert eeben derzou, datt dat de Moment e ganz problematesche Punkt ass. Dat ass also déi éischt Fro, déi ech nach eng Kéier gär beäntwert hätt.

Déi zweet Fro hutt Der mer och net beäntwert.

(Interruption par la présidence)

Dat eent sinn d'Ouverture vun de Konten. Dat Zweet ass awer, datt Transaktiounen, bei deenen awer emol net en Debut vu Blanchiment ka sinn, müssen eng ganz Rei vu Kontrollen duerchlafen, déi nun null Sënn maachen.

Une voix | Très bien!

M. Fernand Etgen, Président | Merci, Här Mosar. Ech wëll Iech drop opmierksam maachen, datt mer an enger Prozedur sinn, wou de Froesteller fënnf Minutten huet. Dir hat scho siwe Minutte gebraucht, fir d'Haaptfro ze stellen an dann nach eng Kéier dräi Minutte bal hannendrun.

M. Laurent Mosar (CSV) | Dir wësst, datt schonn d'Haaptfro méi laang ass, Här President, an zousätzlech ...

M. Fernand Etgen, Président | Eeben. Dir musst Iech dorunner gewinnen, d'Reglement anzehalen. An domadder ginn ech d'Wuert erëm eng Kéier zrëck un d'Madamm Finanzministesche.

(Interruption)

Mme Yuriko Backes, Ministre des Finances | Merci. Bon, also wéi gesot, mir kënnen weider gären doriwwer

schwätzen. Ech mengen, dat, wat ech Iech ka soen, ass, dass d'Reegelen iwwerall déi selwecht sinn. Dat heescht, d'Banke mussen sech un den EU-Kader halen. Mir kënnen gären an der Cofibu iwwert déi Saache méi am Detail weiderschwätzen. Dir wësst, ech stinn Iech do ëmmer zur Verfügung. Wat d'Ouverture vu Bankkonten ugeet, dat ass eng Saach vu Risikoappetit a vun der Politique commerciale vun de Banken. Do gräife mir net an.

Merci.

M. Fernand Etgen, Président | Merci der Madamm Finanzministesche.

7. 7654 – Projet de loi modifiant la loi du 21 mars 2017 relative aux emballages et aux déchets d'emballages

7656 – Projet de loi relative à la réduction de l'incidence de certains produits en plastique sur l'environnement

7659 – Projet de loi modifiant :

1^o la loi modifiée du 21 mars 2012 relative aux déchets ;

2^o la loi modifiée du 31 mai 1999 portant institution d'un fonds pour la protection de l'environnement

7699 – Projet de loi modifiant la loi modifiée du 19 décembre 2008

a) relative aux piles et accumulateurs ainsi qu'aux déchets de piles et d'accumulateurs

b) modifiant la loi modifiée du 17 juin 1994 relative à la prévention et à la gestion des déchets

7701 – Projet de loi relative aux déchets d'équipements électriques et électroniques

Mir kommen elo zu de Projets de loi 7654, 7656, 7659, 7699 a 7701, enger Rei Projeten iwwert den Offall. D'gemeinsam Riedezäit ass nom Modell 1 festgeluecht. Et hu sech schonn ageschriwwen: den Här Jean-Paul Schaaf, den Här Max Hahn, d'Madamm Cécile Hemmen, d'Madamm Stéphanie Empain, den Här Fred Keup, d'Madamm Myriam Cecchetti an den Här Marc Goergen. An d'Wuert huet elo de Rapporteur vun dëse Projet-de-loien, den Här François Benoy. Här Benoy, Dir hutt d'Wuert.

Rapports de la Commission de l'Environnement, du Climat, de l'Énergie et de l'Aménagement du territoire

M. François Benoy (déi gréng), rapporteur | Villmools merci, Här President. Dir Dammen an Hären, Här Émweltminister, mat de fënnf neien Offallgesetzer laude mer hei zu Lëtzebuerg e Paradigmewiessel an. Onsen Émgang mat de Ressourcë gëtt grondleeënd geännert. Den Offall gëtt eng Ressource, déi net verluer geet, mee erëm benotzt, reparéiert a recycéliert gëtt, fir eng nei Verwendung ze kréien. Lëtzebuerg geet eraus aus der Wegwerfgesellschaft, eran an d'Kreeslafwirtschaft. Duerch Offallvermeidung a Reduzéierung respektiv Erëmnutzung schütze mir ons Ressourcen, d'Natur an de Klima.

A wat bis elo vill Verantwortung war, déi op de Schëllere vun de Bierger louch, dat gëtt elo mat dësem Gesetzespak, bei deem mer héich Ziler hunn a vill Mesuren hunn, op alleguerten d'Acteure verdeelt: de

Staat, d'Gemengen, d'Ekonomie. An esou ginn d'Wei-che gestallt fir en „Null-Offall-Lëtzebuerg“.

Onnëtz Verpackungen a Produite verschwanne lues a lues, zum Beispill d'Verpackunge vu frësche Friichten a Geméis. Offallfräi Restauratioun a Fester ginn d'Reegel. Becheren, Besteck, Telleren, Fläschchen a Béchsen, déi just eemol benotzt ginn, gi lues a lues duerch Produiten ersat, déi méi dacks benotzt kënnen ginn.

D'Produzenten an de Commerce ginn an d'Responsabilitéit geholl. Offallvermeidung gëtt esou méi kamoud. D'Dreckstippe müssen 2030 zougemaach ginn. Iwwerflësseg Reklammen a Mikroplastik an der Kosmetik gi verbueden. D'Strofe vum Littering ginn erhéicht.

D'Ressourcëverschwendung an d'Naturverschmutzung ginn also net toleréiert. An d'Ressourcenzentere ginn ausgebaut a fir all d'Bierger gëtt recycéliéieren elo nach méi einfach, an dat just fir e puer Beispiller aus dësen Offallgesetzer ze nennen.

Och wann d'Offallproduktioun zu Lëtzebuerg an de leschte Joren zrëckgaangen ass, esou leie mer ëmmer nach wäit iwwert der europäescher Moyenne mat 14,8 Tonnen Offall pro Kapp am Joer 2018. 42,3 Kilo Verpackungsoffall aus Plastik pro Kapp d'Joer hu mer zu Lëtzebuerg. An aus der Reschtoffallanalys vun 2018 an 2019 geet ervir, dass et zu Lëtzebuerg och nach vill Potenzial fir de Recycling gëtt, well an der groer Poubelle zu deem Moment nach 32 % organeschen Offall war, 18 % Pabeier respektiv Carton a 17 % Plastik.

Grad Lëtzebuerg huet also eng grouss Responsabilitéit, fir am Offalldossier Ambitioun, Courage an Innovatioun ze weisen. A genau dat maache mer mat deenen heiten Texter.

Une voix | Très bien!

M. François Benoy (déi gréng), rapporteur | Här President, Dir Dammen an Hären, d'Grundlag fir d'Gesetzer ass den europäesche Pak aus dem Joer 2018 vun den Direktiven an de Beräicher Kreeslafwirtschaft an Offall, fir d'Offallgestioun méi nohalteg an effizient ze gestalten, méi Ressourcëschutz ze maachen an d'Transitioun op d'Kreeslafwirtschaft anze-launden.

Et geet hei drëms, méi ambitiéis ze sinn, fir prioritär all Produktioun vun Decheten ze vermeiden, also a Richtung null Offall ze goen, fir d'Hierarchie vun den Decheten ze applizéieren, also d'Responsabilitéit élargie vun de Produzenten, de Reemploi, d'Reutilisatioun, d'Preventioun, d'Valorisatioun, d'Collecte séparée an eng héich Qualitéit vum Recycling.

Et geet ëm Objektiv, et geet ëm Mesuren an et geet ëm Investissementer. Et geet drëms, fir en effikassen Tri ze offréieren a fir eng kohärent Kompetenzenopdeeling tëscht dem öffentlechen an dem private Sektour ze hunn.

An och am Regierungsprogramm war d'Elaboratioun vun enger Null-Offall-Strategie virgesinn, an den Émweltministère huet doropshin am Joer 2019 eng breet a participativ Approche am Virfeld vun der Elaboratioun vun der Strategie an den Null-Offall-Gesetzer gewielt mat sechs Workshope fir de Grand public an techneschen Ateliere fir d'Gemengen, d'Syndikater, d'professionell Federatiounen, d'Organismen, d'Büroen an esou weider.

Ech erënnere dann och nach eng Kéier drun, dass mer hei an der Chamber mat enger Petitioun, fir Plastikoffall ze reduzéieren, befaasst waren an dass mir och eng Orientéierungsdebat iwwer null Offall am Mee 2019 haten, déi op meng Initiativ zrëckgaangen ass.

Do gouf och unanime eng Motioun vu mir ugehall, an där d'Regierung ënner anerem derzou opgeruff

gouf, fir dass Lëtzebuerg en europäesche Virreider ass an der Preventioun, der Gestiou vum den Offäll, fir a Richtung „zero waste“ ze goen, fir ambitiéis an effikass Mesuren ze formuléieren an och méi wäit wéi d'Direktiven ze goen, nottament am Beräich vun der Reduktioun vun de Verpackungen, fir d'Produzenten ze responsabiliséieren, fir a Richtung vu reutilisabelen a consignéierte Behälter a Flaschen ze goen, fir méi Centres de tri ze schafen an ze kucken, dass d'Collecte séparée och op verschiddene Plazen ugebuede gëtt, also och an de Residenzen de Porte-à-porte, fir de Bierger e bessere Service ze offréieren.

D'Gesetzer baséieren also op europäeschen Direktiven, dem nationale Plang fir d'Gestiou vum den Offäll an de Ressourcen, dem Koalitiounsaccord – dat alles aus dem Joer 2018 –, enger Motioun hei aus der Chamber aus dem Joer 2019, de Viraarbechte vun de Strategie vum „Null Offall“ an der Kreeslafwirtschaft an enger breeder Debat mat de Bierger an dem Secteur.

De 25. August, den 1. September an den 10. November 2020 huet d'Ëmweltministesch Carole Dieschbourg du fënnf Gesetzer virgeluecht. De Gesetzesprojet 7659, deen d'Offallgesetz an d'Gesetz iwwert den Ëmweltfong modifizéiert, de Gesetzesprojet 7654, deen d'Verpackungsgesetz ännert, de Gesetzesprojet 7656, fir den Impakt vum Plastik op d'Ëmwelt ze reduzéieren, de Gesetzesprojet 7699, deen d'Gesetz iwwert d'Batterien an d'Akkue gradewéi d'Gesetz iwwert d'Preventioun an d'Gestiou vum den Dechete modifizéiert, a schlisslech de Gesetzesprojet 7001 (veuillez lire: 7701) iwwert d'elektresch Ekipementer. Deene Gesetzer sinn iwwregens nach dräi Reglementer unhängeg.

Bei der Presentatioun vun de jeeeweile Gesetzer gouf ech als Rapporteur nominéiert an ons parlamentaresch Aarbechten un den Texter hu sech an aacht Sitzungen iwwer een an en halleft Joer gezunn.

Am Dossier parlementaire fannt Der am ganze 57 Avisen zu deene fënnf Gesetzer. Verschidde Punkte widderhuele sech an dofir wollt ech virun der Presentatioun vun den eenzelne Gesetzer e puer méi generell Remarken dozou maachen.

De Staatsrot huet eng Partie Opposition-formelléi wéinst Mangel u Prezisioun gemaach, wat, grad wa Sanktiounen an Amenden am Spill sinn, jo wichteg ass. Da gouf et och formell Oppositionen, well d'Direktiv am Projet net konform transposéiert gouf. D'Problemer konnten aus dem Wee geraumt ginn, ouni dass awer déi generell Prinzipie vum de Gesetzer a Fro gestallt goufen.

De gemeinsamen Nenner vun den Avisa vum de Beruffskummenen dann ass hir Fuerderung zur Ëmsetzung „selon la directive, rien que la directive“, wat jo bekanntlech awer net am Sënn vun der parlamentarescher Majoritéit war, déi hei eng ambitiéis Ëmsetzung wollt maachen, fir Offall ze reduzéieren an e grouesse Schrëtt a Richtung Kreeslafwirtschaft ze maachen. D'Direktive gesi jo och eng gewësse Marge de manœuvre vir, wéi eng Mesuren d'Staaten dann huelen, fir hir Ziler ze erreechen.

Et muss een awer derbäi soen, dass am Sënn vun enger gudder Ëmsetzung a well jo och vill op de Secteur duerkënnt, en cours de route vun der Chamberskommissioun och Ännerunge gemaach goufen. Notamment goufen eng Partie Delaien no hanne verreckelt. Domat kréien déi verschidden Acteuren och méi Zäit, fir d'Mesuren ëmzesetzen. An dat gouf och an deenen zousätzlechen Avisa vum de Beruffskummere begréisst.

Här President, Dir Dammen an Hären, ech kommen da bei de Gesetzesprojet 7659, d'Offallgesetz. Hei geet et drëms, d'Offall ze reduzéiere vu Produiten, déi eemol genotzt ginn, a Richtung Reutilisatioun ze goen,

d'Ressourcen ze schounen an d'Natur besser ze schützen, andeems manner Offäll an der Natur landen.

Et sinn doranner Mesuren, fir d'Offall ze reduzéieren, also fir Preventioun ze maachen. A Restauranten, bei Liwwerdéngschter, am Takeaway, bei Fester a Manifestatiounen gëtt lues a lues reutilisabelt Geschier agefouert an den Einweg verbueden. Vum nächste Joer u mussen Moolzechen, déi op der Plaz konsuméiert ginn, op reutilisabelen Telleren, Besteck, Tassen a Glieser zerwéiert ginn. Vun 2023 u sinn op Fester Plastikstelleren, -glieser a -besteck verbueden. Vun 2025 un, also a knapp dräi Joer, müssen all d'Behälter an d'Besteck am Takeaway a bei de Liwwerdéngschter reutilisabel sinn. An op öffentleche Fester sinn ab 2025 all d'Produiten, déi just eemol benotzt ginn, verbueden, wéi Telleren, Tassen, Glieser, Dosen, onofhängeg vum Material, ausser gliese Flaschen. Also keng Panik: Beim Crémant bleift alles beim Alen!

(Hilarité)

Plusieurs voix | Très bien!

M. François Benoy (déi gréng), rapporteur | Am Offallgesetz sinn och Mesurë géint de Mikroplastik virgesinn. Dat si ganz kleng Plastikdeeler, déi duerno iwwert d'Ofwaasser an de Gewässer an am Mier landen, do Gefter unzéien a vun den Déiere gefressen ginn – also eng grouss Gefor hei fir d'Ëmwelt besteet –, an déi awer och duerech d'Narungsketten duerno um Teller vun de Mënsche landen.

Bestëmmte Produite mat Mikroplastik däerfen net méi op de Marché kommen. De sougenannte „primäre“ Mikroplastik gëtt an der Kosmetik agesat, zum Beispill fir Peelings. De sekundäre Mikroplastik entsteet bei der Notzung vu Plastik, zum Beispill wa synthetesch Textilie gewäsch ginn oder och duerech Pneuen. Dofir müssen d'Wäschmaschinnen ab 2025 e Mikroplastikfilter hunn.

Am Beräich vun der Publicitéit fir kommerziell Zwecker, déi iwwert d'Bréifboitte verdeelt ginn, muss een a Zukunft ausdrécklech signaléieren, dass ee se gären hätt. Hei dréie mir also d'Logik ëm, déi mer bis ewell hunn. Da gëtt d'Verdeele vu Reklammen op den Autoe verbueden.

En Drëttel vun de weltwäit produzéierte Liwensmëttel lant an der Poubelle, an dofir müssen d'Supermarkete vum iwwer 400 Meterkaree a Zukunft och e Plang zur Vermeidung vu Liwensmëtteloffall erstellen an deen och ëmsetzen.

Am Beräich vum Recyclage dann: Recyclingzentere gi Ressourcenzentere, an deenen et net just ëm de Recyclage geet, mee och ëm d'Collecte séparée vun de Produkter en vue vun hirem Reemploi.

All d'Ressourcenzentere ginn och fir d'Bierger allegueren op, egal wou se wunnen. Da wäert et a Zukunft och méi Méiglechkeete fir de Recyclage ginn. Ab dem nächste Joer müssen d'Commerce vum iwwer 400 Meterkaree, déi Liwensmëttel am Selfservice ubidden, getrennte Sammelplazen ubidden, fir Verpackungen zréckzehuelen. A vun 2024 u müssen d'Supermarkete vum iwwer 1.500 Meterkaree eng Infrastruktur fir eng getrennte Sammlung vu Pabeier, Carton, Glas, Plastik, Batterien, Metall a klenger Elektronik ubidden.

An de Bauschutt, dat ass jo e grouesse Problem zu Lëtzebuerg, an dee mécht mat iwwer dräi Véierel en iwwerproportionalen Deel vun onsem Offall aus, do ginn elo Reegelen agefouert fir d'Vemeidung an d'Erëmbenotze vum Bauschutt. An Zukunft muss all Maître d'ouvrage déi eenzel Fraktiounen getrennt sammeln. Ab enger bestëmmter Gréisst vu Gebai muss och e Materialpass erstallt ginn.

D'Deponéiere vun Déchets municipaux op enger Decharge grad ewéi och den Export dovun sinn ab 2030 verbueden.

Am Beräich vun den Déchets municipaux ginn ambitiéis Recyclageziler agefouert: 55 % bis 2023, 60 % bis 2030, 65 % bis 2035. An Zukunft ginn d'Gemengen iwwregens net méi just op den erreechten Taux, mee op Basis vun engem méi breede Katalog evaluéiert.

Da muss a Residenzen ab véier Parteien eng Collecte séparée vu Pabeier, Carton, Biodechets, Verpackungen, Batterien an Akkuen ugebuede ginn.

An à propos Gemengen a Kompetenzopdeeling am Beräich vun der Offallgestiou: Fir eng kohärent Opdeeling an eng kloer Opdeeling ze hunn an eng besser Gestiou ze assuréieren, gouf d'Definitioun vun den Déchets municipaux ménagers ugepasst. Dorënner fale Menagen, Copropriétéiten, mee och Commercen, Structures d'accueil, Artisanen, wann d'Offall déi selwecht Charakteristiken a Quantitéiten hunn, dass se op déi selwecht Aart a Weis kënnen agesammelt an traitéiert gi wéi d'Dechete vun de Menagen. D'Gemengen hunn d'Obligatioun, d'Gestiu vum den Déchets municipaux ménagers ze assuréieren, quitte dass se se och kënnen outsourcen.

D'Kompetenze vun de Gemenge goufen awer par rapport zum leschte Gesetz an deem Sënn ausgeweit, dass se och d'Kollekt, den Transport, d'Valorisatioun an d'Eliminatioun vun den Déchets municipaux non ménagers kënnen iwwerhuelen. D'Responsabilité élargie vun de Produzenten gëtt gestärkt, dat heescht, d'Produzente vu Produite müssen hir finanziell respektiv organisatorisch Verantwortung iwwerhuelen am Beräich vun der Preventioun, dem Reemploi an der Gestiou vum Dechet.

D'Produzente mussen proaktiv hëllefen, dass d'Ziler vum Gesetz erfüllt ginn. Dee Regimm gouf méi kohärent a méi effikass an och op den elektroneschen Handel ausgeweit.

Och d'Konditiounen fir d'Organismes spécifiques, un déi d'Produzenten hir Obligatiounen kënnen delegéieren, goufe renforçéiert. Bekannt Nimm aus deem Secteur sinn d'Valorlux oder d'Ecotrel.

Schlisslech gi mat dësem Gesetz, wéi d'Chamber dat jo schrëttweis bei alleguerten den Ëmweltlegislatioun mécht, d'Strofen an d'Amenden eropgesat. Dat geet zréck op eng Evaluatioun vun dem Europäesche Conseil iwwert den Ëmgang mat Ëmweltkriminalitéit hei zu Lëtzebuerg, déi vun enger internationaler Delegatioun duerghefouert gouf an an hire Konklusiounen sot, dass d'Sanktiounen müssen eropgeschrafft ginn, fir hirem repressiven an dissuasive Charakter gerecht ze ginn a fir dass och déi néideg technesch Enquête ka gemaach ginn. Ëmweltdelikter kënnen bei Mënsch an Ëmwelt nämlech ganz grouss Schied urichten.

Zu den Avisen hat ech jo schonn Haaptremarque gemaach, déi sech op de ganze Gesetzespak applizéieren.

De Gemengesector huet a sengem Avis zu dësem Gesetz op en Cherry-picking vun de privaten Acteuren higewisen, déi sech déi lukrativ Volete vum Marché géifen eraussichen. Dofir plädéiere si derfir, dass eng exklusiv Kompetenz vun der Gestiou vun den Déchets municipaux géif bei hinne leien. En cours de route gouf den Text jo och an deem Sënn ugepasst, dass d'Gemengen, wa se wëllen, och den éischten Zougrëff op d'Déchets municipaux non ménagers hunn. Domat ginn hir Kompetenze par rapport zum leschten Offallgesetz däitlech ausgeweit. Déi verschidden Acteure vum Privatsecteur awer begrëissen dat net.

De Gemengesyndikat SIGRE dann huet sech géint d'Interdictioun vun der Mise en décharge vun den Déchets municipaux vum 2030 u gewiert, well dat en negative finanziellen Impakt op seng Anlag hätt. Ech rappelléieren, dass d'Decharge vun Offall eng reng Eliminatioun vun Offall a keng Valorisatioun ass.

Mir kruten an der Kommissioun vun der Ëmweltministesch erkläert, datt et schonn zanter Jore Gespréicher tëscht de verschiddenen Acteuren gëtt, fir déi Decharge och anescht kënnen ze notzen.

D'CSV huet och Amendementer zu deem heite Gesetzespak agereecht. Si wëllen zum Beispill net, dass d'Collecte séparée a Residencë kënnt, déi scho gebaut sinn. Si wëllen och manner Verflüchtungen fir den Handel, zum Beispill, wat d'Centres de recyclage an de Supermarchéen ugeet. Si wëllen och d'Decharge eréischt 2035 an net schonn 2030 verbidden.

Déi Amendementer sinn net am Sënn vun der Majoritéit vun der Chambersëmweltkommissioun, déi keng minimal Transpositionen vun Direktiven an net manner, mee méi Ambitioun am Beräich vun der Offallwirtschaft wollt. An dofir goufe se ofgeleent.

Här President, Dir Dammen an Hären, ech kommen da bei den zweete Gesetzesprojet vun deene fënnf, de Gesetzesprojet 7654, d'Verpackungsgesetz. Hei geet et drëm, fir eng Reduktioun vun de Verpackungen ze erreechen an och eng besser Valorisation am Recyclage. Fir dass manner Verpackungsoffäll ufalen, dierfen ab 2025 keng Behälter aus Plastik méi beim Gedrénks an Iesse gratis zur Verfügung gestallt ginn. Dat selwecht gëllt fir Tuten, egal wéi grouss se sinn an egal aus wat fir engem Material se gemaach ginn, dat heescht, och Pabeierstute bei Bréidercher an esou weider falen heidrënner. Well et geet jo eeben net just drëm, ee Produit géint en aneren auszutauschen, mee et geet drëm, fir Offäll ze reduzéieren.

Fir dass méi Offäll revaloriséiert ginn, ginn d'Ziler fir de Recyclage vun de Verpackungsoffäll gehéicht op 65 % bis 2026 an op mindestens 70 % bis 2031. Hei ginn dann och nach spezifesch Ziler agefouert fir verschidden Zorte vu Verpackungen: Holz, Plastik, Glas an esou weider.

Da schaaft dëst Gesetz eng Base légale fir d'Aféierung vun engem Pfandsystem – an dat dierft den Aly Kaes, deen e grouss Verfechter dovunner ass, besonnesch freeën –, fir also e Pfandsystem anzeféieren op Gedrénksfläschen. D'Consigne kann tëscht 10 Centimes an 1 Euro leien. D'Modalitéiten heifir mussen awer nach an engem Règlement grand-ducal gereegelt ginn.

Och bei dësem Gesetz gëtt d'Responsabilité élargie vum Produzent a fir Verpackungsoffäll detailléiert, grad ewéi och déi penal Sanktiounen an d'administrativ Amenden eropgesat ginn.

An hiren Avisen opposéieren d'Berufskummere sech géint d'Aféierung vun engem Pfandsystem bei Gedrénks. Dat wär nämlech mat engem groussen Opwand verbonnen. Wann dat dann awer sollt agefouert ginn, da wär et wichteg, d'Entreprises an där Transition ze begleeden. De Pfand ass bekanntlech eng Measure, déi a puncto Reutilisation ganz effikass ass an dofir gouf se och bäibehalen.

De Commerce huet sech och un der Aféierung vum Prix dissuasif fir den Emballage de service gestéiert. Fir hinnen entgéintzekommen, gouf d'Restriktion e bëssen agrenzegt op Tuten an et gouf och explizit festgehalen, dass ee beim Verzicht op d'Tut eng Remise kritt. Och den Datum vun der Aféierung vun dëser Measure gouf no hanner verréckelt.

Här President, Dir Dammen an Hären, dann zum Gesetzesprojet 7656, fir den Impakt vum Plastik op d'Ëmwelt ze reduzéieren. Déi weltwäit Produktioun vum Plastik ass nämlech an de leschten 20 Joer verduebelt ginn a läit elo bei 460 Milliounen Tonnen. Schätzungsweis sinn 20 Milliounen Tonnen an de Mier an 109 Milliounen Tonnen an de Gewässer gelangt. D'Ëmweltverschmutzung ass also riseg an dofir huet

d'EU-Kommissioun d'Single-Use-Plastic-Direktiv proposéiert, soudass direkt zéng Plastikproduiten europawäit verbuede solle ginn. Dat si verschidde Produiten aus Plastik, déi nëmmen eemol kënnen benotzt ginn, déi net méi dierfen op de Marché kommen, zum Beispill Wattestäbcher, Besteck, Telleren, Schallimoen, Behälter fir Iessen a Gedrénks aus expandéiertem Polystyrol.

Aner Mesuren aus dësem Gesetz sinn: Frëscht Uebst a Geméis ënner 1,5 Kilo muss ab dem Juli 2023 ouni Plastikemballage ugebuede ginn. Et gi Reduktionsziler fir d'Produzente vu verschiddene Plastikbehälter fir Iessen a Gedrénks, déi nëmmen eemol kënnen benotzt ginn, agefouert: 20 % bis 2026 an duerno all Joer op d'mannst 10 %.

Da mussen d'Stëpp vun de Plastikfläschen, déi just eemol benotzt ginn, an Zukunft un de Fläschen drunhänken, an et gi Minimalforderungen fir den Undeel u recycéléiertem Material bei PET-Fläschen agefouert, nämlech mindestens 25 % bis 2025 an 30 % bis 2030.

Et gi mat dësem Gesetz awer och bestëmmten oxo- oder biobaubar Plastik verbuede. Dacks si se aus fossile Ressourcen produziéiert, fragmentéieren zwar séier, mee se sinn eeben net komplett biologesch degradabel a verschmotzen also d'Ëmwelt mat Mikroplastik.

A fir derfir ze suergen, dass Produkter besser entsuergt ginn, ginn och nei Exigencen agefouert, wéi dass eng Informatioun zum Material an der korrekter Entsorgung op verschiddene Produkter – zum Beispill Tamponen, Becheren, Zigaretten – muss dropstoen.

A grad ewéi och bei anere Gesetzter gëtt d'Responsabilité élargie vun de Produzente gestärkt. Ech wëll hei notament erivhiewen, dass d'Produzente vu verschiddene Produiten, wéi zum Beispill Zigaretten, mussen fir d'Botzen an d'Entsorgung vun den Zigarettestemp op de Stroossen opkommen. An och hei ginn d'Sanktiounen an d'Amenden ugepasst.

Den Handel huet sech a sengem Avis géint de Verbuet vun dem Plastikemballage bei Geméis a Früchten ënner 1,5 Kilo ausgeschwat. Fir dass de Secteur Zäit huet, fir dës Measure ëmzesetzen, gouf den Délai hei no hanner verréckelt. A just fir en anert Beispill ze nennen: A Frankräich ass eng änlech Measure schonn a Kraaft.

De Conseil supérieur des personnes handicapées huet vum Verbuet vum Apake vu geschieltem oder geschniddelem Geméis gewarnt, well dat fir Leit mat verschiddene Behënnerungen awer néideg wär. An dofir gouf déi Dispositioun och net zréckbehalen.

Här President, Dir Dammen an Hären, ech kommen da bei de Gesetzesprojet 7699 iwwert d'Batterien an d'Akkuen. An och hei geet et drëms, fir den Ëmweltimpakt ze reduzéieren. Fir dass d'Batterien an d'Akkuen net op den Dechargen oder op de Verbrennungsanlagen landen, gouf bis 2023 eng nei Mindestsammelquot vu 70 % agefouert. D'Kollekt muss och assuréiert ginn an d'Kontrollmechanisme beim Export vu Batterien an Akkue gi verstärkt fir ze garantéieren, dass de Recyclage och ausserhalb vun der Europäescher Unioun ënnert de selwechte Konditiounen gemaach gëtt, wéi dat an der Europäescher Unioun de Fall ass. An och hei gëtt d'Responsabilitéit vun de Produzente gestärkt an d'Strofe gi renforcéiert.

De Gesetzesprojet 7701 dann iwwert d'elektronesch Ekipementer: Och hei gëtt de Fokus op de Reemploi vun Elektro- an Elektronikgerätern geluecht, dat heescht, och hei gëtt d'Prevention groussgeschriwwen, et gi Krittären definéiert, wat esou reemployabel Geräter ausmécht, an e verpflichtet d'Produzente vun deene Geräter oder Drëtter, déi fir si agéieren, fir déi

reemployabel Geräter unzuhuelen, ze sammeln an ze sortéieren.

Den Text leet och fest, dass déi Geräter zréck an den ekonomesche Circuit mussen, y compris der Économie sociale, an dass déi Produkter eng Mindestgarantie vun engem Joer hunn. An da mussen d'Konsumenten an Zukunft méi Informatiounen zur Entsorgung iwwert dës Produkte kréien. An och hei gëtt also d'Responsabilitéit vun de Produzente gestärkt an d'Strofe gi renforcéiert.

Ech hunn Iech elo schonn hei ganz vill erkläert, mee bei esou engem substantzielle Pak wësst Dir, dass ech och net an all Detail konnt goen. An dofir verweisen ech op meng fënnf schrëftlech Rapporten fir all weider Informatiounen an all weideren Detail.

Une voix | Très bien!

M. François Benoy (déi gréng), rapporteur | Här President, Dir Dammen an Hären, ech kommen esou lues zum Schluss. An dat, wat ech awer nach wëll maachen, ass der fréierer Ëmweltministesch e ganz grouss Merci ze soen. D'Carole Dieschbourg huet mat der Visioun „Null Offall“ e Prozess ugestouss, dee mam Stëmme vun dësem Gesetz nach laang net ofgeschloss ass. D'Ëmstelle vun enger Wegwerfgesellschaft op eng Kreeslafwirtschaft ass e Prozess, deen eis nach iwwer Jore wäert begleeden an dee mir mam Stëmme vun dësem Gesetz lancéieren wäerten.

An dësem Gesetz vum Carole Dieschbourg gëtt elo mat ganz, ganz vill Mesuren an a ganz ville Beräicher genau dee Steen un d'Rulle bruecht. Hei gëtt wierklech geliwwert! An dofir wëll ech dem Carole villmools Merci soen.

Plusieurs voix | Très bien!

M. François Benoy (déi gréng), rapporteur | An dee Merci kënnt vu mir als President vun der Ëmweltkommissioun an als Rapporteur vum Offallpak vu ganzem Härzen. An ech sinn iwwerzeegt, dass och eng ganz Rei Memberen aus der Ëmweltkommissioun sech deem uschlësse kënnen.

Ech wëll awer och all deene villen anere Leit Merci soen, déi iwwer all déi Jore um Prozess vun der Elaboration vun dësem Gesetzter bedeelegt waren, well mir si scho laang amgang. Haut gëtt dee Prozess ofgeschloss, mee muer fänkt d'Ëmsetzung un. Dat heescht, d'Aarbecht gëtt net manner, och wann et vläicht eng aner Aarbecht gëtt. Dofir, all de ville Bedeelegten dofir villmools merci. A menger parlamentarescher Assistentin op dësem Dossier, dem Sarah Jacobs, wëll ech dann och hei eemol speziell Merci soe fir hir immens engagéiert a kompetent Aarbecht am Hannergrond.

Plusieurs voix | Très bien!

M. François Benoy (déi gréng), rapporteur | Här President, Dir Dammen an Hären, „Null Offall Lëtzebuerg“ heescht éischters an absolutt prioritär d'Prevention doduerch, dass mir Offäll maximal vermeiden an dass mir de Reemploi weider stäerken, an zweetens recycéléieren, soudass mir d'Ressourcen zréck an de Kreeslaf féieren a se net verluer ginn. „Null Offall Lëtzebuerg“ heescht, dass mir erkennen, dass alles, wat an onser Poubelle lant, aus enger wäertvoller Ressource produziéiert ginn ass an och weiderhin eng wäertvoll Ressource bleift.

Et mécht kee Sënn, laanglieweg Materialie wéi zum Beispill Plastik anzusetze fir Produkter, déi no enger extreem kuerzer Notzungsdauer direkt an der Poubelle landen. Mir mussen eis Ressourcen méi effikass setzen. A genau dat maache mer mat dësen neien Offallgesetzter, déi mer haut stëmmen. Mir ginn ons héich Ziler fir Reutilisation a Recyclage a mir féieren eng Hellewull u konkreete Mesuren an, déi de Bierger, déi haut

schonn drop oppassen, manner Offäll ze produzéieren, d'Liewe méi einfach wäerte maachen.

Wann d'Chamber dëst Gesetz haut stëmmt, da weist se Courage an Innovatioun a mécht e wichtegt Investissement an d'Zukunft vun onsem Land, fir dass ons Kanner an déi nächst Generatiounen och nach op engem liewenswäerte Planéit kënnen liewen.

Domadder soen ech Iech villmools Merci fir d'No-lauschteren.

Plusieurs voix | Très bien!

M. Fernand Etgen, Président | Ech soen dem Här Rapporteur François Benoy villmools Merci a ginn d'Wuert un den éischten ageschriwwene Riedner, an dat ass den honorablen Här Jean-Paul Schaaf. Här Schaaf, Dir hutt d'Wuert.

Discussion générale

M. Jean-Paul Schaaf (CSV) | Voilà, Här President, Här Minister, léif Kolleeginnen a Kolleegen, Här Kommissiounspräsident a Rapporteur, e grouse Merci wëll ech dem François Benoy wierklech op dëser Plaz soen. Seele kritt een esou e Rapport fir e Gesetzesprojet, deem esou costaud ass wéi deen doten. Also, wien dee gelies huet, deen hat fir e puer Owender. Dat ass remarkabel. Dat ass vill Aarbecht an et stécht och ganz vill Aarbecht an der Preparatioun heivunnen.

Ech stinn hei an der Plaz eigentlech vum Paul Galles, deen an eise Reie fiederféierend dësen Dossier géréiert huet, dee sech enorm vill hei engagéiert huet, deen ech awer leider haut muss entschëllegen. Dofir maachen ech mäi Bescht, fir dem Paul seng Iwwerleeungen a Gedanken hei mat anzébréngen a se korrekt duerzeleeën.

Fakt ass jo, dass déi fënnf Gesetzer, iwwert déi haut ofgestëmmt gëtt, eigentlech Gesetzer sinn, déi, de façon générale, wann ee se esou kuckt, am Geescht vun der Zäit leien. Déi Suerg ëm d'Ëmwelt – an et ass e bësselchen do, wou de Rapporteur elo opgehalen huet a wou ech wëll ufänken –, dat ass eng, mengen ech, déi och jidderee sech op säin eegene Fändel haut schreift. An dat ass eng Suerg, déi besonnesch bei de jonke Leit eng grouss Suerg ass. Si stellen och un eis, also un déijéineg, déi haut d'Weiße stellen, déi berechtigt Fuerderung, dass mer alles drusetzen, fir eng Welt nohalteg, zukunftsgerichtet an esou opzestellen, dass se dauerhaft an der selwechter Qualitéit bewunnbar bleift.

An der Press ass den Entwurf vun dëse fënnf Gesetzer jo ewell thematiséiert ginn, an do sot meng Duechter zu mir: „Super Papp, dat do ass jo flott! D'nächst Woch stëmmt der e Gesetz fir manner Offall a géint de Plastik.“

Une voix | Très bien!

M. Jean-Paul Schaaf (CSV) | Dat klénkt gutt, muss ech soen. Dat huet mer Freed gemaach. Mee et klénkt eigentlech op den éischte Bléck ganz gutt, an ech muss leider natierlech op e puer aner Aspekter vun dësem Gesetzespak awer nach agoen.

Ech wëll domadder ënnersträichen, dass d'office eigentlech e positive Gedanken ass bei enger Null-Of-fall-Strategie. Dat ass kloer. Fir déi ze realiséieren – an dorobber kommen ech –, hätt een awer e puer aner Weeër kënnen goe wéi déi, déi Der gaange sidd.

Déi Gesetzer sinn net eleng hei an dësem Haus, der Chamber, oder am Ëmweltministère entstanden. Si baséiere jo op EU-Direktiven, déi mer ëmzesetzen hunn an déi eis och unhalen, de Recyclage oder d'Neinotzung vu Matière-première eropzesetzen, d'Batterien en charge ze huelen an a Richtung vu wierklech enger zirkulärer Economie ze goen. Dat ass kloer.

Well awer Lëtzebuerg op EU-Niveau e klengt Land ass, muss mer eis natierlech an deenen doten Domänen mam Ausland ofstëmmen: de fräie Wuerenhandel, dass mer en Importland sinn an esou weider. Och wat d'Vepackungen ubelaangt, kënnen mer net handelen, ouni eis Grenzen ze respektéieren. Dorobber kommen ech nach zrëck.

Eis Aufgab als Politiker an och als Oppositioun, dat ass et, d'fir ze suergen, dass d'Gesetzer zum Zil féieren an e beschtméiglechen Entwurf sinn. Do huet sech d'CSV och abruucht, vill diskutéiert – intern, awer och mat externen Auteuren. De Paul Galles, deem ech hei wierklech op dëser Plaz e grouse Merci soen, huet dat alles koordinéiert. Mir hunn och doropshin Amendementer gemaach. De Président-rapporteur ass dorobber agaangen – ech wëll déi net nach eng Kéier hei alleguerie virdroen – an huet eeben Ännerungsvirschléi erabruucht.

Een aneren, deen eppes Interessantes erabruucht huet bei eis, dee wëll ech och ernimmen, dat ass de Marc Spautz. An der interner Diskussioun huet de Marc Spautz gesot: „Majo, kuckt Iech och elo emol deen EPI-Index un, den Environmental Performance Index, also de Performanzindex am Environnement. Dee vergläicht 180 Länner mateneen. Dee leschte Rapport ass elo publizéiert ginn an huet d'Date vun 2020, an e stuufft Dänemark als éischt Land vun 180 an, mat 82,5 Punkten, an op der zweeter Plaz mat 82,3 Punkte steet Lëtzebuerg.“

(Applaudissement)

Sou! An da kéint ee jo soen: „De Minister ass zefridden. Et ass alles a Botter, mir brauchen also näischt méi ze maachen.“ Dat wär déi eng Lektür. Déi aner Lektür wier déi fir ze soen: „An der Vergaangenheet ass viles richteg gemaach ginn.“ Och déi Lektür soll een awer hei zouloosse fir ze soen: „Et ass vill erreecht ginn, et ass scho viles gemaach ginn. An dat, wat gemaach ginn ass, ass gutt.“ Duerfir, fir elo vun engem kompletten Neufank ze schwätzen, ass ganz e bëssen ambitionéiert, wann een dat dote kuckt.

Wann een natierlech dann den Detail kuckt vun där Etüd, och dat muss ee soen, da gëtt et och ee Volet, deen heescht Waste Management. An am Waste Management steet Lëtzebuerg op der Plaz 15, also genau dee Beräich, dee mer hei thematiséieren, den Offall a wéi mer domadder ëmginn, do si mer net op der zweeter Plaz vun 180 Länner, mee op der 15. Plaz. Do ass also nach e bësse Loft no uewen. Dat ass d'Ausgangssituatioun, an där mer eis befannen.

Aus deene Gespréicher, déi mer gefouert hunn, an och aus deene villen Avisen, déi mer alleguerie kritt hunn, notament rezent nach dräi – zwee, déi zesummen en Avis gemaach hunn, d'clc an d'FLAD, d'Fédération luxembourgeoise de l'alimentation et de la distribution, an duerno dann och nach d'Confederatioun vum Liewensmittelhandwerk –, do zeechent sech awer ee Bild, dat eis derzou féiert, dass och déi Amendementer, déi mer eraginn hunn, zum Deel awer déi selwecht Konklusiounen zouloosse wéi an deenen doten Avisen, an dass mer eis doropshin eigentlech och mussen ënnerchiddlech behuele bei deene fënnf Gesetzer.

(M. Marc Spautz prend la présidence.)

Zwee wäerte mer der net stëmmen an dräi wäerte mer der stëmmen. Ech wäert dat herno nach eng Kéier erklären.

Ech wëll nach e puer méi generell Remarque maachen an dann och op e puer Kritikpunkten agoen.

Dat éischt, dat ass: Mir hunn et mat engem wichtige Pak u Gesetzer ze dinn, well ënnert der Iwwerschrëft „Null Offall“, do verstoppe sech jo déi fënnf Texter. An d'Konsequenze vun deem Pak wäerte mir alleguerie

spieren. Positiv Konsequenzen, a vläicht déi eng oder déi aner eng manner positiv Konsequenz.

Mir wäerten et mierken ab Januar bei Fester, a Restauranten, bei Eeweverpackungen, bei Sperrmüllsammungen, déi mussen getrennt ginn, bei Installatiounen, déi an de grouse Geschäfte wäerte sinn, bei Verpackungsmaterial, wat sech wäert änneren a wat och wäert erofgoen a senger Quantitéit, bei Recyclingzentren, déi wäerten entstoen, an esou weider an esou fort. Et wäert also eng Rei Verännerunge ginn a jidderee wäert dat mierken.

Zweet Remark: D'Offallreduzéierung wäert zu engem Thema gi bei ville Leit. Dat ass eigentlech eng positiv Entwécklung vun deem, wat mer haut decidéieren. Et ass de Sujet: „Wat ass mat eisem Offall lass a wat kënnen mir a jidder Einzelne vun eis maachen?“ Dat wäert iergendwéi e roude Fuedem an där gréngeger Politik ginn, déi mer haut hei decidéieren.

Et ass awer net esou, wéi wann ee sech bis elo nach ni doriwwer Gedanke gemaach hätt. Als Buergermeeschter weess jiddereen dat, als Gemengeresponsabele gesäit een, wéi d'Klibb sech Gedanke maachen, wéi se mëttlerwäert vum Plastik zum Glas zréckgewieselt sinn, wéi d'Eeweverpackungen verschwannen, wéi Spullweenercher erëm aktuell ginn. Gemenge verbidden den Eewee bei Fester gréisstendeels iwwerall. Also, et ass schonn, mengen ech, eng Geschicht, wou vu sech aus och schonn d'Biergerinnen an d'Bierger ganz vill op dee Wee ginn.

An hiren Avisen – nach eng aner Feststellung zum Gesetzespak – seet keen, dass een alles soll loosse, wéi et ass, an dass ee sech der Demarche verschléisst, déi hei amgaangen ass.

Den Avis vun der clc an der FLAD, dee schwätzt eng kloer Sprooch. Si deelen d'Zilsetzung. Och d'Liewensmittelhandwerk seet dat a si soen: „Mat e bësse gudden Willen hätt ee méi wäit kënnen goen!“ An dorobber kommen ech nach kuerz zrëck.

Wann een esou een an a fir sech eigentlech positivt Gesetz stëmme wëllt an och e positiven Echo an en Elan an der Populatioun wëllt lasstréipelen, da muss een eigentlech op dräi Saachen oppassen. An déi éischt Saach, dat ass déi, dass ee muss mam Secteur schwätzen. An dat war jo definitiv, wa mer hir Avisa liesen, net de Fall. Iwwerall, wou mer higaange sinn, wou mer mat de Leit aus dem Secteur geschwat hunn an och an deem, wat mer kënnen liesen, wat se geschriwwen hunn – ech wëll elo keng Citatiounen hei nach virbréngen, fir och net ze laang ze sinn –, do hu mer constatéiert, dass net am Virfeld mat hinne geschwat ginn ass, mee dass se eeben eréischt geruff an informéiert gi sinn, wéi de Projet de loi fäerdeg war an dat am Fong geholl net déi Diskussioun war, déi si gäre gehat hätten. An dat sinn der vill. Dat sinn d'Berufschamberen, et sinn d'Produzenten, et sinn d'Händler, et ass d'Handwerk, et sinn d'Offallgestionnairen, et sinn der eng ganz Rei, déi hei concernéiert sinn, a mat deenen ass leider net geschwat ginn.

Déi zweet Remark oder Saach, op déi – wéi ech et wëll formuléieren – ee muss oppassen, dat ass, dass, wann een eng EU-Direktiv ëmsetzt, dann huet d'EU-Direktiv jo zum Zil, dass et eng Harmoniséierung gëtt, méiglechst eng europäesch Harmoniséierung vun de Reegelen, déi applikabel ginn. A wann een dann iwwert d'EU-Direktiv erausgeet oder sech net mat den Nopeschlänner koordinéiert an ofschwätzt, da riskéiert een, isoléiert ze ginn op deem evenen oder deem anere Punkt, an et riskéiert een eventuell, manner effikass ze sinn, wéi ee sech et eigentlech erhofft huet mat engem Alleingang ze sinn.

Déi drëtt Remark: Et muss een eigentlech och sécherstellen, dass dat neit Gesetz oder Elementer dovunner,

besser si wéi dat, wat elo schonn do ass. An do stellt sech natierlech d'Fro vun de Ressourcenzentren an de Supermarchéen, well do stelle sech ganz vill Froen. Ech kommen och direkt dorobber zrëck. An dat ass dann och deen éischte vun deenen, wat ech emol géif nenne Kritikpunkten, dat sinn de Recycling oder d'Ressourcen an de Supermarchéen.

Zu deem Punkt gouf et vill Kritik vun de Chamberen. Et feelen Etüden, déi beweisen, dass de Recycling oder dat, wat elo hei ugeduecht ass an de Supermarchéen, méi effizient ass wéi dee Recycling, dee mer alleguer kennen, dee landeswäit implantéiert ass an dee vun der Valorlux bedriwwen gëtt.

Et gëtt geschwat dervunner, dass 45 nei Centres de ressources oder de recyclage – fir datt mer nach all wëssen, vu wat mer schwätzen am Land – an deene Supermarchéen, déi méi wéi 1.500 Meterkaree hunn, wäerten entstoen. Dat riskéiert dann, zu engem double Emploi ze féieren, well ee souwuel d'Valorlux wéi eeben och déi do muss finanzéieren, wou eeben och hei eleng Personalkäschten vun enger Millioun pro Mount, also 12 Milliounen Euro pro, Joer fir d'Commerçanten, déi dat mussen maachen, geschätzt ginn. An dat si reng Personalkäschten, also de loin nach net d'Frais alleguer! Den Haaptproblem ass also eng Afrostellung – oder ass et keng Afrostellung, et weess een et net richteg – vun dem System vu Valorlux.

Mir haten duerfir och gesot, dass mer iwwer en Amendement kéinte sécherstellen, dass dat net e reelle Ressourcenzenter, wou ech all Méiglechkeiten dohinneféieren, mee dass ech dat, wat ech am Buttek kafen, kann doloossen, falls ech et net brauch. D'Logik ass jo déi, dass ech e Minimum vu Verpackungsmaterial iwwerhaupt nach kafen an e Maximum vun deem Material, wat ech dann hu misse matkafen, kann doloossen. Dat ass jo d'Logik dervun. Esou wäit, esou gutt. Deen Amendement ass an der Kommissioun abruucht ginn an deen ass awer net zrëckbehalen ginn. Do derneef wollten mer selbstverständlech Batterien, kleng elektresch Geräter an esou weider huelen, dat wär fir eis alles kee Problem.

Dat, wat an deem do Kontext nach feelt, dat ass och d'Etüd vum Centre Drive-in vum Houwald, déi jo virgestallt ginn ass, och contestéiert ginn ass, a Fro gestallt an esou weider an esou fort, déi eeben am Optrag vun der Ëmweltverwaltung gemaach ginn ass am Kader vun engem Pilotprojet, deen iwwer zéng Joer ënnerwee war, a wou eeben eng vun de Konklusiounen war, dass et „keine Alternative zur Erweiterung der PMG-Sacksammlung“ ass.

Dat ass eeben esou an et gouf drop higewisen, dass een do misst souguer driwwer diskutéieren, dee Projet nees anzestellen. Dat ass e bësselchen eng Situatioun, an där mer sinn, well et eeben zu enger Erhéijung vun de Käschten vum Recyclage féiert ouni Plus-value. An duerfir soen ech: Et muss ee jo, wann een en neie Projet mécht, kucken, dass een eppes besser mécht wéi dat, wat een hat. A wann do Fachleit, déi dat evaluéiert hunn, soen: „Et bréngt eigentlech just Käschten, awer keng Plus-value“, da muss een dat a Fro stellen oder zumindest nach eng Kéier op de Leescht huelen.

Dann déi zweet Remark dozou, dat ass, dass een eigentlech déi Harmonisatioun am Land net méi wäert hunn. Et wäert Plaze ginn, wou méi Angebot ass. Geografesch wäert dat net méi iwwerall d'selwecht sinn. An och déi Präferenz, déi d'Leit ausgedréckt hunn, notament iwwer d'TNS-ILReS-Ëmfroen, fir ze soen, dass se mat deem bloe Sak am Fong zefridde sinn an dass se bei deem System wëlle blieden, där Iwwerleeung gëtt hei och net Rechnung gedroen. Zumindest gëtt deem keng wirklech Wäertschätzung an dëser Diskussioun entgéintbruecht.

Duerfir deposéieren ech hei op dëser Plaz eng Motioun. Här President, leet Äre Kapp a Rou, et gëtt just eng Motioun, ...

(Hilarité)

... fir justement Iech ze froen – an ech hoffen do op eng Zoustëmmung –, dass mer am Fong soen: Hei gëtt eppes komplett Neies agefouert, nieft eppes, wat mer en place hunn, da sollt een no zwee Joer eng Evaluatioun maache fir ze kucken, ob dann am Fong geholl dat, wat ee sech als Zil ginn huet, eeben och erfollegt ass, respektiv datt een de System vun der Valorlux an de System, deen elo mat de 45 neie Ressourcenzentren, déi wäerte mussen entstoen, einfach eng Kéier objektiv, transparent matenee vergläicht an dann och déi Konklusiounen heihinner bréngt. Dat ass am Fong geholl de Wording dovun. Voilà.

Motion 1

La Chambre des Députés,

– *rappelant les objectifs de l'Accord de Paris sur le climat et le réchauffement climatique du 12 décembre 2015 ;*

– *rappelant le Plan national intégré en matière d'énergie et de climat (PNEC) du Luxembourg qui constitue la stratégie-cadre en matière de politique de l'énergie et de l'action pour le climat ;*

– *considérant que le projet de loi n° 7659 impose aux supermarchés de se doter, après la sortie des caisses, d'un point de reprise par collecte séparée des déchets d'emballage issus des produits achetés dans cet établissement, voir même (selon sa surface) d'un point de reprise par collecte séparée des déchets municipaux ménagers de papier, de carton, de verre, de plastique, des piles et accumulateurs portables, des emballages métalliques, des emballages composites et des déchets d'équipements électriques et électroniques de très petite dimension ;*

– *rappelant qu'un système de collecte de déchets en plastique est déjà en place ;*

– *rappelant qu'une étude a constaté que le système Valorlux, c'est-à-dire un système de collecte à domicile est plus efficace qu'un système de collecte dans un supermarché,*

invite le Gouvernement

– *à procéder à une évaluation du système de collecte dans les supermarchés, et de comparer ce système de collecte à celui de la collecte à domicile de Valorlux au plus tard dans deux années ;*

– *et à présenter les résultats de l'évaluation à la Chambre des Députés afin, le cas échéant, d'y apporter les adaptations nécessaires.*

(s.) Jean-Paul Schaaf, Emile Eicher, Martine Hansen, Aly Kaes, Gilles Roth.

M. Marc Spautz, Président de séance | Merci, Här Schaaf.

M. Jean-Paul Schaaf (CSV) | Merci, Här President. Da kommen ech duerno zu engem zweeten, e bësse méi kritesche Punkt. Dat sinn – an et ass ugeschwat ginn – déi 1,5 Kilo-Emballagen. Bon, dat ass eng Diskussioun, déi ee ganz komplex, mengen ech, ka féieren.

Et muss ee soen, dass dat jo drop zrëckzeféieren ass, dass mer eigentlech – ech kommen nach eng Kéier drop zrëck – e klengt Land sinn, wat déi meescht Wueren importéiert. An notament de Secteur seet och, datt e sech net opposéiert fir esou eng Reegel, mee datt ee se hätt solle koordinéieren mam Ausland.

Dat riskéiert – an et kléngt witzeg, wann een et seet –, derzou ze féieren, well déi grouss auslännesch Fabrikanten hir Emballagen net wäerte fir dee klenge Lëtzebuerger Marché adaptéieren a liwweren, dass Produite geliiwwert ginn, datt se hei mussen ausgepaakt ginn,

fir se dann net agepaakt an d'Regal ze stellen a se da gegebenefalls erëm mussen anzepaken, fir se mat heem ze huelen. Dat ass dat, wat de Secteur seet. Dat riskéiert an esou eng Richtung ze goen.

Et hätt een et vill méi einfach kéinte maachen an den Här Benoy huet dat virdrun ugeschwat. En huet gesot: „Frankräich huet och esou eng Reegel.“ Jo, Frankräich huet eng Reegel an huet déi EU-Direktiv, déi mir haut ëmsetzen, schonn ëmgesat. A si hunn zënter dem 1. Januar eng Lëscht vu Produkter, déi mir eigentlech hätte kënnen unhuelen. Mir hätten eis do kënnen ralliéieren, koordinéieren mat der franséischer Produktlëscht, da wier zumindest alles dat, wat vun do kënnt, am Emballage identesch hei an et hätt ee keng nei Gestiou, et hätt een et net nach eng Kéier missen an d'Hand huelen. Dat hätt ee kënnen maachen. Dat ass am Fong geholl eng Ofsprooch, déi lei-der net do war.

En anert Argument bei deenen 1,5-Kilo-Geschichten ass eeben dat, dass ee riskéiert, dass eigentlech méi grouss Quantitéiten wäerte kaaft oder agepaakt oder ugebuede ginn, wat net onbedéngt sënnvoll ass, wa mer och nëmmen e bëssen AntiGaspi wëllen denken.

Drëtt kritesch Remark – ech hunn der sechs, da gesitt Der, wou mer dru sinn –, dat ass eng zum Pfandsystem. Bon, mir hunn eis an der Fraktioun och intensiv doriwwer Gedanke gemaach, mir haten och en Amendement dozou preparéiert, hunn deen awer finalement net agereecht. Mir deelen allerdéngs d'Kritik, déi d'c, d'Chambre de Commerce an d'Chambre des Métiers gemaach hunn. D'Chambre des Métiers schreift souguer „s'oppose catégoriquement“ zum System. De Pfand huet eeben einfach organisationell, finanziell, logistesche Problemer, déi ganz schwieereg wäerte sinn.

An do komme mer op déi selwecht Problematik zrëck, déi ech virdrun ernimmt hunn: Et wäert keen internationale Gedrënkshändler eng Bécks oder eng Etikett oder e Glas maachen, wou eis Pfandindicatioun wäert dropstoen. Dofir ass eise Marché ze kleng. Däitschland huet dat, mee déi sinn zu 65 Milliounen. (veuillez lire: 83 Milliounen). Mir sinn nëmmen zu 600.000. Mir wäerten dat ni kréien, an da wäert de Pfandsystem schwieereg bis onméiglech ëmzesetze sinn. Ech weess net, wéi een et soss mécht op der Grenz. Ech ginn déi Säit meng Bécks kafen, ech geheie se dës Säit an an ech kréie Pfand fir eppes, wat ech hei guer net kaaft hunn an esou weider.

Also, dat gëtt nach spannend. Ech weess net, wéi Der dat dote wëllt ëmsetzen. De Pfandsystem hätt een och a Koordinatioun mat den Nopeschlänner mindestens missen diskutéieren. Ech weess net, wéi dat doten an der Praxis ëmsetzbar ass. Dat ass e Riseproblem, an dat ass och, mengen ech, net mat engem Acteur wéi der Valorlux ofgeschwat oder diskutéiert ginn.

Véiert Remark, an dat ass éischter dann eng Fro, dat ass déi Deponie „Muertendall“. Ech nenne se hei mam Numm, dat ass méi kloer, da weess jiddereen, wat et ass. An de Rapportier huet et och gesot, dass mat dësem Gesetz eigentlech déi Lafdauer vun den Deponien, déi elo nach EU-konform bis 2035 erlaabt sinn, ëm fënnf Joer verkierzt gëtt. Elo ass et awer esou, dass hei eeben e Businessplang mat dem Horizont 2035 gemaach ginn ass an net mam Horizont 2030, dass do also fënnf Joer feele fir Amortissementsfrais an esou weider. An dass dat natierlech de Bedriwwer Schweesspärelen op d'Stier dreift, dat ass kloer.

Mir haten och heizou en Amendement preparéiert, mir hunn en awer net an d'Kommissioun abruucht, well eeben notament d'Madamm Ëmweltminister, d'Ministesch Carole Dieschbourg, gesot huet, si wier mam Secteur an der Diskussioun, fir do eng Léisung ze fannen. Duerfir ass meng Fro, Här Minister, ob et

schon esou eng Léisung gëtt, ob mam Secteur, mam SIGRE an dësem Fall, dann och geschwat ginn ass an ob een do ka soen: „Voilà, do si mer op engem gudde Wee.“ Et gëtt jo eventuell dee Moment, wéi gesot gouf, eng aner Notzungsméiglechkeet fir déi Deponie, fir dass eeben d'Leit net herno finanziell ganz staark an d'Labrante kommen.

Fënneft Remark, dat ass déi vun der Organisatioun vun de Ressourcenzenteren, deene Ressourcenzenteren, déi elo zousätzlech zu deem, wat mer hunn am Land, wäerten entstoen. Déi solle jo am Fong geholl jidderengem fräi zougänglech sinn. Mir haten do eigentlech proposéiert, een nationale Kaartsystem ze organiséieren, fir datt net eng Zort Tourismus do entsteet, datt ee seet: „Mee do ass den Déngscht besser, do kommen ech besser bäi“, oder „Dat do läit op mengem Aarbechtswee“ an esou weider an esou fort. Well dat wäert jo d'Konsequenz hunn, dass Gemengen, déi eebe vläicht méi zentral oder op enger Achs leien, wou och ëmmer, riskéieren, datt hire Recyclingpark iwwerlaf gëtt mat Leit, déi iwwerhaupt net an der Gemeng wunnen, an op déi anerer Manéier anerer eventuell net méi déi Leit hunn, obwuel se d'Capacitéit hätten, fir Leit ze empfänken.

Duerfir hätt een dat eigentlech kënne mat engem nationale Kaartsystem organiséieren respektiv derfir suergen, dass an enger Form déi Fraisen, déi entstinn, och da vun där Gemeng, wou d'Bierger hierkommen, refakturéiert kënne ginn. Dat wäert elo net méiglech sinn, well et hei am Fong geholl Biergerne – dat ass richtig – ganz einfach gemaach gëtt, mee et bleift awer herno eng Fro. Ech weess net, ob de Minister eis ka soen, ob doriwwer nogeduecht gëtt, wéi een dat dote wëllt geréieren, well am Fong geholl d'Fraisen och dohinner gehéieren, wou d'Leit wunnen.

Déi sechst Remark, an dat ass bei menge kritesche Remarken – wann ech dat esou däerf nennen – déi Lescht, dat ass déi vun de Reklammen. Dat ass eigentlech éischter och eng Froestellung. Mir begräisse generell, dass en Opt-out-System duerch en Opt-in-System ersat gëtt, wou ech also d'Optioun huelen, dass eppes a meng Boîte gehäit gëtt. D'office däerf näischt dragehätt ginn. Ech muss also op menger Bréifkëscht soen: „Ech wëll Reklamme kréien.“ Dat ass prinzipiell eng gutt Saach. Et wäert awer derzou féieren, dass et och komesch Momenter wäert ginn. Mir wäerten do sécherlech nach e bësse brauchen, bis dass jiddereen dat dote fonnt huet. Mee et wäert derzou féieren, dass zum Beispill e Geschäft, wat an enger Lokalitéit opmécht, net däerf d'Leit doriwwer informéieren. Et däerf keng Publicitéit maache fir ze soen: „Ech maachen eng Ouverture, ech ruffen d'Leit.“ Ausser et géif dann de Wee goe fir ze soen „Wann elo e Veräin do ass, deen e Flyer mécht, da sponsere mer deen an da kënne mer do eng Informatioun drop bréngen.“

Dat ass elo einfach praktesch geduecht, mee et wäerte sech ganz vill Froen do stellen. Wéi wäit kann dat goen? Net dass mer herno Billerbicher hunn, déi an d'Boitté kommen, wou iergendwou ënnen den Auteur dann e Club ass, dee seet: „A jo, ech feieren dëst oder dat den nächste Weekend, kommt laanscht kucken!“

Dat ass nach spannend. Also, et ass eppes, wou ee seet: „Dat ass gutt!“ Mee d'Detailarbecht hannendrun, dat muss een awer wirklech a Fro stellen. Et muss een awer wirklech soen, datt dat, fir dass mer zillféierend sinn, dann awer nach soll kommen.

Zum Schluss wollt ech nach just e puer Saachen uschwätzen, déi am Fong geholl net am Gesetzespak stinn. Dir hutt et gemierkt, ech sinn och elo guer net op déi eenzel Detailer vun de Saachen agaangen, ech hu just eebe generell e puer Kritikpunkten opbruecht.

Et gëtt beim Plastik – an et ass och ugeschwat ginn –, beim Mikroplastik déi Situatiounen, déi mer jo och

alleguer kennen, dass mer Fotoen entdecken, wou Plastik uechtert d'Welt am Mier, an der Arktis, souguer dann och am mënschleche Blut noweisbar ass, oder och an der Otemloft nozeweisen ass. Dat sinn dramatesch Situatiounen. Et ass evident, mengen ech, dass een do muss handelen.

Elo ass et awer esou, dass zwee Drëttel vun deem Plastikoffall, deem Mikroplastik, eigentlech aus der Kleedung kommen, vun den Textilien. Duerfir ass elo eng Léisung déi fir ze soen: „Ma et ginn elo Wäschmaschinne mat Filter geholl, dann hu mer deen zumindest op deem dote Volet eraus.“ Nach hu mer se awer um Kierper. An duerfir meng Fro, ob een net och op EU-Niveau eemol muss doriwwer nodenken, ob eigentlech den Taux vun der synthetischer Kleedung dauerhaft soll esou sinn, ob een hei einfach elo seet: „Dat ass elo gutt esou, wéi et ass!“ – dat ass jo e bëssen d'Fro – oder ob een op deem dote Punkt, op deem Niveau, net eigentlech misst eng Diskussioun ustousse fir ze soen: „Hei lauschtert, dat do ass awer eigentlech e Stéck vum Problem!“

Dat anert – an ech ka mech elo geiert hu mat deenen zwee Drëttel an een Drëttel, ech mengen, et sinn zwee Drëttel bei den Autos pneuen an een Drëttel ass deen aneren, neelt mech net dorobber fest – ass d'Ofreiwe vun den Autos pneuen, dat ass am Fong geholl jo deen aneren Deel. Och do misst ee sech eigentlech d'Fro stellen, ob d'Fuerschung net eppes Besseres ka produzéieren wéi dat, wat mer haut hunn. Et weess een et net. Mir wëssen, dass et eng Firma gëtt, déi probéiert oder déi Tester mécht a Fuerschung mécht fir ze kucken, ob een net aus PET-Flaschen och Dealer vu Gummispneue ka maachen. Voilà, ob dat awer elo derzou féiert, dass déi dann net méi herno als Mikroplastik doruechter schwielen, dat ass eng aner Diskussioun. Do kenne mer eis net aus. Dat betrëfft d'Fuerschung. Och dat ass en Appell fir ze soen, datt een och do misst Verschmutzungsszenarien hunn an och do vläicht misst Léisunge fannen.

Ben, dat ass de Problem vun der Fuerschung. Da gëtt et awer och nach en anere Problem an dat ass dee vun der Neinotzung, well et geet jo drëm, dass mer iwwerhaupt esou mann wéi méiglech nach Offall produzéieren sollen, wat kloer ass. Mee et wäert es ëmmer e bësse bleiwen, dat wësse mer alleguer heibannen. Et wäert also och ëmmer eng Diskussioun ginn iwwert d'Notzung vun deem Plastik, deen dann awer iergendwou an de Recyclage erëm erakënn, also eng nei Notzung. D'Économie circulaire beim Plastik kann een, wann een et ganz staark hält, vläicht benotzen, mee dat geet e bësse wäit.

Fakt ass awer de Problem, dass den Neiplastik aus Äerduleg bis dato ëmmer nach méi bëlle ass wéi de Plastik aus Recyclater. Dat ass e bëssen de Problem. An do gëtt et zwou Froen, déi ech an deem Kontext hunn. Dat ass déi, datt een misst Initiativen huele fir ze suergen, dass de Plastik méi reng ka getrennt ginn. Do gëtt et Fuerschungsprojeten. Elementer, wéi een dat kéint maachen, wéi dat kéint goen, sinn, dass dee Plastik zum Beispill agefierft gëtt, eenzel Dealer dervun, déi dann ënner Laser ze trenne sinn, déi net ze gesi sinn, mee déi awer d'Maschinne kënne vuneen trennen. Esou Iwwerleeunge gëtt et. An dat géif derzou féieren, dass een eigentlech eng besser Qualitéit am Recyclage kéint erëien.

Dat Zweet, dat ass – an dat wollt ech de Minister froen –, ob net ugeduecht ass, datt een och vläicht mat Subventiounen kéint fonctionéieren, fir dass Recyclater iwwerhaupt eng Chance hunn, um Marché kënne konkurrenzfähig ze sinn an erëm kënne genotzt ze ginn.

Dann nach eng aner Remark. An Däitschland gëtt et e System bei der Post, wou se e Mehrwegsystem

agefouert hunn. Si nennen e RePack. Et ass am Fong geholl esou, dass d'Päck, déi zougestallt ginn, esou emballéiert sinn, dass den Emballage, wat eng Zort Posch ass, méi dacks ka benotzt ginn. Dat wier och vläicht eng Iddi, déi een enzwooch eng Kéier kéint mathuele bei Leit vun eiser POST, fir sech eng Kéier unzekucken, ob net och hei esou e System kéint interessant sinn.

Dann nach eng lescht Remark mengersäits, da sinn ech fäerdeg, zu deene Gesetzesprojeten, déi hei drastinn vum Recycling vun elektronische Geräter. Do mierke mer jo awer nach eng aner Problematik hannendrun, an dat ass déi, dass et ganz oft keng Reparaturméiglechkeet gëtt bei ganz villen, besonnesch klengen Apparater, net nëmme beim Handy, zum Deel souguer, well einfach keng Ersatzstécker produzéiert ginn, well dat einfach net gemaach gëtt. Bei den Handyen ersetze mer alles, amplaz dass mer en Deel ersetzen. Dat ass kloer.

Eis däitsch Noperen hunn an hirem Koalitionsvertrag esou e „Recht auf Reparatur“ drastoen. Dat ass nach net ëngesat, se hunn et awer drastoen, dat ass interessant. Här Minister, Dir sidd jo dacks ënnerwee, Dir kéint jo da vläicht och eng Kéier froen, ob se schon e Stéck weiderkomm sinn. Et kann ee sech jo inspiréieren u gudden Iddien.

Eng aner gutt Iddi ass awer déi: Frankräich an Éisträich ginn hire Leit e Reparaturbonus. Dat ass esou eng Aart Primm fir en Haushalt, wann een Elektrogeräter reparéiert, amplaz dass ee se ewechgeheet. Si soen: „Dir hutt eppes zegutt, wann Der se an eng Reparatur gitt, da gëtt en Deel dovunner iwwer eng Primm ofgedeckt.“ Och esou Systemer kann ee sech iwwerleeën. Ech denke schon, dass beim Elektroschrott nach munches ze maachen ass.

Et ass jo och net fir näischt, dass et esou Repair-Café an Änlech gëtt, well d'Leit dach awer och ganz dacks net wëllen eppes ewechgeheien, wou se soen: Ass et wirklech esou futti, dass et net méi ze flécken ass?

Voilà! Ech kommen awer zum Schluss. Et kéint een nach vill iwwert d'Offallgesetzgebungen hei soen. Ech hunn et virdru gesot: Et ass an a fir sech e positiven Elan. Mir sollen dee positiven Elan och ënnerstëtzen.

Mir soen awer gläichzäiteg, dass mer just zu dräi Projeten, an zwar de 7656, de 7699 an de 7701 – ech ginn net méi op den Detail an, wat se beinhalten –, eis Zoustëmmung ginn. Mer ginn d'Zoustëmmung awer net zu deenen aneren zwee Projeten, deen een, de 7654, an deen aneren, de 7659, eng Kéier haaptsächlech weinst dem Pfandsystem, well mer fannen, dass deen de Moment verfréit kënnt an d'Problemer net geléist sinn, an dat anert ass d'Fro vun de Recycling- a Ressourcenzenteren an de Supermarchéen, en Haaptkritikpunkt, ech hu virdrun probéiert, e bësselchen ze erklären, wou mir stinn.

Dat gesot, Här President, soen ech Merci fir d'Gedold, fir d'Nolauschteren an ech war mam Timing richtig gutt.

Merci!

Plusieurs voix | Très bien!

M. Marc Spautz, Président de séance | Merci dem Här Schaaf. Den nächsten geschriwwene Riedner ass den honorabelen Här Hahn. Här Hahn, wannechgeift.

M. Max Hahn (DP) | Merci, Här President. An de Bëscher, op de Plagen, um déifste Mieresbuedem, souguer um Nord- an um Südpol, et gëtt keng Plaz méi op dësem Planéit, wou de Mënsch net seng

Spuren hannerlooss hätt; net seng Spuren, méi richtig ass, net säi Knascht! Laanscht d'Strooss, wann d'Leit mengen, hiren Dreck mussen aus dem Auto ze geheien, am Bësch, wou Verschiddener sech net genéieren, hir Dreckskëscht eidel ze maachen, oder op der Plage, wou d'Mier all Méiglech uspullt. Mir kennen allegueren déi schrecklech Biller vun Déieren, déi elendig zugronn ginn, well se Plastik gefriess hunn.

Mee net all Knascht gesäit een! An deenen ofgeleeënste Regiounen vun der Äerd, wéi an der Antarktis, hu Fuerscher scho viru Jore Mikroplastik fonnt. Op Plazen, wou nach ni e Mënsch war, leeft eis eisen ekologesche Foussofrock viraus. An et brauch ee guer net esou wäit sichen ze goen!

Am Mäerz vun dësem Joer hu Wëssenschaftler fir d'éischte Kéier Plastik am mënschleche Blut fonnt. Obwuel déi gesondheetlech Auswierkungen heivunner net bis an den allerleschten Detail gekläert sinn, wësse mer alleguer: Dat kann net gutt sinn! Méi daitlech kéinte mer net virun Ae gefouert kréien, dass mer net esou weidermaache kënnen. Iwwerall, wou mer hikuken, iwwerall, wou mer wulle ginn, fanne mer Plastik: an eisem Iessen, an eisem Waasser, souguer an der Loft a schlussendlech och an eisem Kierper.

Dobäi ass de Plastik sécher eent vun de krasste Beispiller, mee awer net deen eenzege Problem, deen den aktuelle verschwendereschen Ëmgang mat eise begrenzte Ressourcë schaaft.

D'Klimakris, de Verloscht vu Biodiversitéit, d'Verknaschtung vun de Weltmierer, vun eise Bëscher, Wisen a Felder hänke fundamental zesummen. Dat eent huet en Afloss op dat anert. Mir kënnen net dat eent upaken an dat anert leie loossen. Mir musse staark Mesurë géint de Klimawandel huelen a gläichzäiteg och der Wegwerfgesellschaft de Kampf usoen, soss hu mer net vill erreecht.

Vill Géigestänn sinn esou konzipéiert, fir se einfach ewechzegeheien, wa se futti sinn. Et ass eis all bestëmmt scho virkomm, dass een zum Beispill eng al Méimaschinn, en Hochdruckreiniger oder wat och ëmmer, déi eigentlech nach tiptopp an der Rei waren, vläicht e klengen Defekt haten, net méi flécke gelooss huet, well d'Reparatur einfach vill méi deier wier oder änlech deier wier, wéi en neit Gerät ze kafen.

Et gi vill esou Beispiller. Vill Saache ginn nëmme produzéiert, fir duerno direkt an der Poubelle ze landen! Wäertvoll Ressourcë ginn op déi Manéier verbëtzt a Bierger vun Offall verknaschten d'Natur.

De Prinzip vun der Kreeslafwirtschaft gesäit vir, d'Ressourcen esou effizient an nëmme geet ze notzen, andeems se ëmmer erëm nei verwäert ginn. Dat ass e komplexe Paradigmewissel par rapport zur Aart a Weis, wéi mer haut fonctionéieren. An dach ass et am Fong déi Approche, déi vill méi sënnavoll ass.

D'Iddi vun der Kreeslafwirtschaft esou gutt et geet an alle Beräicher ze applizéieren, ass sécher keng kleng Erausforderung, an awer ass et hei d'selwecht wéi a villen anere Beräicher. D'Opportunitéite sinn enorm. Lëtzebuerg zu engem Virreider an deem Domän ze maachen, ass eng ganz grouss Chance fir eis Wirtschaft, fir eise Standuert a fir eis Gesellschaft am Allgemengen.

Stand 2019 fléien zu Lëtzebuerg awer nach all Joers 200 Kilo Offall pro Persoun an déi schwaarze Dreckskëscht, 200 Kilo, déi zum gréissten Deel zu Leideleng verbrannt ginn an domat och fir ëmmer verluer sinn. 60 % dovun kéinte recycéléiert ginn, kéinten an enger oder an där anerer Form nach eemol benotzt ginn a kéinten domat nach eng Kéier en anert Liewe kréien.

Mir gesinn also: Do ass nach vill Sputt no uewen! Am Verglach mat anere Länner sti mer zwar haut schonn net esou schlecht do, mee trotzdem muss och hei a Lëtzebuerg sech nach vill an dësem Beräich doen.

An ech mengen och, dass vill Leit dobaussen dat d'selwecht gesinn. D'Sensibilitéit fir dee Sujet ass an de leschte Joren immens geklommen. Dat gesäit een eleng un de sëllegen Initiativen, déi an d'Liewe geruff goufen. Ech denken zum Beispill u verschidde Butteker, déi, jo, ganz ouni Verpackungen auskommen an hir Produiten esou do verkafen. Oder ech denken un d'Bewegung vun de Repair-Caféen, déi sech och zu Lëtzebuerg ëmmer méi verbreedten.

A Sondagë sinn nieft dem Logement Froe vun der Nohaltegkeet schonn zënter enger gudder Zäit ëmmer mat virbäi. Während der Pandemie hunn och ganz vill Leit de Wäert vu lokalen a regionale Produiten nei entdeckt. Alles an allem mierkt een et ganz gutt, dass eng Demande vun de Leit do ass, weider Efforten ze maachen. D'Leit erwaarde sech, dass d'Politik hir Responsabilitéit iwwerhëlt an ambitiéis Mesuren decidéiert, fir den Offall ze reduzéieren, fir eis Ëmwelt besser ze schützen a fir de Kampf géint de Plastik seriö unzegoen. Dës Regierung mécht genee dat!

Mat dësem Package vu fënnf Gesetzesprojete maache mer e grouss Schrëtt a Richtung Paradigmewissel, wat den Ëmgang mat eise Ressourcë betrëfft. D'Zil ass ganz kloer: Null Offall.

Wat heescht dat genee?

Éischtens: „reduce“. All onnéidegen Offall soll, esou gutt et geet, evitéiert ginn. Am beschte Fall sinn eis Produite vun Ufank un esou konzipéiert, dass esou mann wéi méiglech Knascht ufält an dass op onnëtz Verpackung verzicht gëtt.

Zweetens: „reuse“. Mir mussen ewechkomme vun den Eweeeproduiten, déi eemol benotzt ginn an duerno direkt an d'Poubelle fléien. Fir ganz vill Produite gëtt et Alternativen, déi e puermol benotzt kënnen ginn. Derbäi kennt dat Beispill, dat ech virdru vun der Méimaschinn oder vum Hochdruckreiniger genannt hunn. Vill ze vill Saache ginn einfach ewechgehäit, och wa se u sech eigentlech nach tiptopp an der Rei wiere respektiv just Klenggekeeten drun ze flécke wieren.

D'Benotzdauer vu villen Alldagsprodukte kéint daitlech verlängert ginn duerch kleng Reparaturen oder andeems se – firwat net? – zu e puer genotzt ginn. Hei si mer da beim Stéchuert Sharing Economy. Wéi dacks brauch een dann elo wierklech eng Buermaschinn? Perséinlech hänken ech elo net grad all Dag nei Biller op.

(Hilarité)

Och hei kéint een dës zum Beispill mat senger Noperschaft, mat senger Familljememberen zesumme kafen an zesumme benotzen an deelen. Och do stieche mer hei zu Lëtzebuerg nach an de Kannerschung, wann een eis vergläicht mat anere Länner op eisem Planéit. Do kënnen mer definitiv nach besser ginn.

Drittens: „recycle“. Wéi scho gesot, kéinte 60 % vun deem, wat an eiser schwaarzer Dreckskëscht lant, en neit Liewe kréien, am plaz verbrannt oder, nach schlëmmer, vergruween ze ginn. Och hei kann intelligenten Design vill derzou bäidroen, dass verschidde Produite besser recycéléiert kënnen ginn. Eng Verpackung just aus engem Material léisst sech daitlech méi einfach recycéléieren, wéi wa se aus verschidde Materialien, déi am schlimmste Fall souguer nach net uerdentlech maschinell ze trenne sinn, konzipéiert ass.

(Interruption)

Gläichzäiteg gëllt et och, d'Leit ze incitéieren, hiren Offall och tatsächlech ze trennen. An do stinn

d'Gemengen dann natierlech och an der Verantwortung, zum Beispill duerch en Taxesystem, deen de Recycling encouragéiert. Ech wëll sécher hei net mam Fanger op deen een oder anere weisen, mee wann et op verschidde Plazen hei am Land nach keng separat Kollekt gëtt vun organeschem Offall, Glas, Pabeier a Reschtstoff, da brauche mer eis, salopp gesot, net ze wonneren.

Une voix | Très bien!

M. Max Hahn (DP) | De Package, ëm deen et haut de Mëtten hei an der Chamber geet, proposéiert eng ganz Rëtsch u Mesuren, fir eis Ziler an der Offallgestioun ze errechen.

De Rapportier, an deem wëll ech op dëser Plaz scho Merci soen, ass schonn am Detail op déi verschidden Dispositiounen vun de fënnf Gesetzer agaangen. Ech wëll mech dowéinst drop beschränken, verschidden Elementer erauszepicken, déi eis als Demokratesch Partei als ganz wichteg erschéngen.

De Kampf géint den Eweeplastik gehéiert ouni Zweifel zu deem Wichtigsten an Dréngendsten an dësem Beräich. D'Decisioun op EU-Niveau, eng ganz Lëscht vun esou Produiten ze verbidden, stellt sécherlech e Meilesteen duer. Domat ass d'Aarbecht awer nach laang net geden!

Vill aner Produite bleiwen nämlech nach weider am Ëmlaf, déi net verbuede ginn. Hei hëlt den Text d'Produzente verstärkt an d'Verantwortung, fir d'fir ze suergen, dass de Verbrauch vu verschidde Produiten aus Eweeplastik erofgeet. Och musse se sech un de Käschte bedeelegen, fir den Dreck ewechzemaachen, wann hir Produiten an d'Ëmwelt gehäit ginn.

Besonnenesch d'Produzente vun Zigarette sinn heivu beträff. Wann ee kuckt, wéi vill Zigarettestëmp einfach op de Buedem geworf ginn, a wann ee sech bewosst ass, wéi eng Verknaschtung dat duerstellt, da gëtt et héich Zäit, dass sech hei eppes deet!

De sougenannte „Littering“, dee sech natierlech net nëmmen op Zigarette beschränkt, ass e Phänomeen, dee sech ëmmer méi verbreet an och d'Allgemengheet deier kascht. Ronn 1,2 Milliounen Euro gëtt de Lëtzebuerger Staat all Joer aus, fir eleng de Knascht laanscht d'Stroossen ewechzemaachen! De Littering ass eng Plo, där mer mat alle Mëttele musse probéieren, Meeschter ze ginn.

Als DP begrësse mir dowéinst, dass mer mat dësem Gesetzesprojekt nei Weeër ginn, an dass d'Produzenten, jo, mat an d'Boot geholl ginn, fir géint de Littering ze kämpfen.

Här President, grouss Fester sinn traditionell déi Momenter, wou zwar ëmmer manner, mee trotzdem nach ëmmer ganz vill Eweeplastik benotzt gëtt. Sief et Sportevenementer, Concerten, Nationalfeierdag oder soss Geleeënheeten, wou et ze iessen an ze drénke gëtt: Et ass hei, wou an der Reegel nach vill ze vill Offall produzéiert gëtt a soumat och Offall kann evitéiert ginn.

Mir sinn als DP och der Iwwerzeegung, dass et guer net esou komplizéiert ass, fir hei aner Weeër ze goen. Et ginn hei och scho ganz gutt Beispiller, wou dat immens gutt fonctionéiert. Dernieft ginn et genuch Beispiller, wou dat, wéi gesot, op grouss Manifestatiounen europäescher Natur souguer mat Dausende vu Leit schonn exemplaresch geklappt huet. Et geet, wann een et just wëllt!

Dowéinst gëtt et fir eis dann och keng Excuse, dat net iwwerall am Land obligatoresch ze maachen. Ab dësem Oktober dierf keen Eweeplastik méi, sief et Telleren, Becheren, Besteck an esou weider, op öffentleche Veranstaltung genotzt ginn. Domat bleift genuch Zäit

fir d'Klibb, fir iwwert d'Summerméint de leschte Stock opzebrauchen. Et muss ee wëssen, d'Mise sur le marché vun dësen Artikelen ass jo souwisou schonn zënter Juli 2021 an der EU net méi erlaabt.

Bis Juli 2024 sollen dann nach just Mehrwegproduiten op de Fester benotzt ginn. Et ass an eisen Aen eng vergläichsweis einfach Mesure, déi awer e groussen Impakt wäert hunn.

En anert Beispill, bei deem och vill onnëtzten Offall entsteet, och erëm beim Iessen, ass, wann een eppes bestellt oder eppes mat heem hält. Perséinlech bestellen ech zum Beispill emol gäre Sushi doheem. Wat mech do ëmmer stéiert, dat sinn déi enorm Quantitéiten u Verpackung a ganz oft och Plastikverpackungen, déi een da kritt, déi dacks de Wee direkt an d'Dreckschëscht oder an d'Valorlux-Tut fannen.

Och hei dierft et net allze schwéier sinn, Alternativen unzibidden. De Ministère huet jo schonn de Projet vun der Ecobox an d'Liewe geruff. Ähnlech kann ee sech virstellen zum Beispill bei anere Liewensmëttel, déi ee vläicht méi einfach verpaakt kritt wéi Sushi, deen ech genannt hunn, oder firwat net, och d'Pizzaen.

Mir begrëssen aus deem Grond, dass dat bis 2025 obligatoresch wäert ginn. Am beschte wier et natierlech, e System auszeschaffen, wou de Gros vun de Restaurateuren am Land géife matmaachen, fir de Switch hin zu engem méi ëmweltfrëndleche System och esou einfach wéi méiglech fir de Client ze maachen.

Fir eis als Demokratesch Partei ass dat e ganz sprangende Punkt. Selbstverständlech muss mer d'Leit sensibiliséieren a responsabiliséieren, fir dës Transition hinze kréien. Jiddweree muss nämlech säin Deel dozou bäidroen.

Gläichzäiteg muss een awer och kucken, keng onnéideg Ëmstänn ze schafen, de Leit d'Liewen net onnéideg schwéier ze maachen. Bei esou engem ambitiëse Programm wéi deem mussen d'Leit matgehoen ginn, och déi, déi net vu sech aus direkt dervun iwwerzeegt sinn.

E positivt Beispill an déi Richtung ass sécher d'Tatsaach, dass een an Zukunft an dee Ressourcenzenter ka goen, deen am noosten ass. Dat kënn sécherlech esou munchem entgéint, deen net onbedéngt heiweinst en Ëmwee brauch ze fueren.

Mee och Systemer wéi d'Valorlux, déi sech an der Vergaangenheet bewäert hunn, solle fir eis an Zukunft weider ënnerstëtzt, wann net esouguer ausgebaut ginn. Nieft enger genereller Preventioun vun Offall ass dat fir eis dee beschte Wee, fir esou vill Leit wéi méiglech mat op dee Wee ze huelen.

Fir awer nach ee Moment op de Plastik zrückzekommen: Eng vun de gréisste Geforen, déi vum Plastik ausgeet, ass, wann e sech bis a minuscule Partikelen zersetzt an esou iwwerall verbreet, jo, souguer bis an de mënschleche Kierper. Déi Erkenntnis kann ee wierklech net kalloossen. Si weist ganz androcksvoll, dass et absolut noutwendeg ass, de Kampf géint de Mikroplastik weider ze verstärken. D'Dispositiounen an där Hisiicht, fir zousätzlech Filteren a Wäschmaschinne virzeschreiwen a verschidde Produiten, déi Mikroplastik enthalten, jo, souguer carrement ze verbidden, sinn dowéinst an eisen Aen och déi richteg Decisioun.

Här President, ech ka leider net op all eenzel Mesure vun dësem Package agoen. An et géif sécher nach ganz vill ze soe ginn. Ech wëll zum Schluss nach op ee Punkt agoen, dee fir eis als DP och ganz bedeutend ass.

De Bausecteur ass ee Beräich, an deem immens vill Ressourcë verbraucht ginn, wou vill Material gebonne gëtt a wou et deemno ganz sënnavoll wier, d'Prinzippe vun der Kreeslafwirtschaft konsequent ëmzesetzen.

Fir eis als DP sollen déi zukünfteg Gebaier quasi als Rostofflager kënnen genotzt ginn, an aus dëse Ressourcë vun engem ale Gebai misst et dach méiglech sinn, erëm neier opzeriichten. E wichtege Schrëtt an deem Kader ass, fir mol fir d'éischt genee ze wëssen, wéi eng Materialien dann och wierklech verbaut ginn. Aus deem Grond gëtt mam neie Gesetz en Inventaire agefouert, an deem dës Informatiounen festgehalte musse ginn.

Tatsächlech benotzt de Gesetzestext och de Begrëff vun der Dekonstruktioun vun engem Gebai, woumat explizitt op d'Idi vun der Kreeslafwirtschaft verwisen gëtt. D'Dekonstruktioun vun engem Gebai muss vun Ufank u matgeduecht an aberechent ginn. Dësen Inventaire ass den éischte Schrëtt an déi richteg Richtung.

Et gëtt do sécher och nach vill Aarbecht, fir nei an innovativ Léisungen ze entwéckelen, bis dass mer effektiv e Gebai hunn e bësse wéi an der Lego-Technik, an dass d'Materialien eeben ëmmer nei benotzt kënnen ginn.

Als DP denke mir awer och, dass genee dat de richteg Wee ass, a mir sinn och iwwerzeegt, dass dës Entwécklung aktiv gefërdert an ënnerstëtzt muss ginn, och iwwert dëse Gesetzestext eraus.

Här President, am Virfeld vun dësem Gesetzespackage hu sech eng jett Froe gestallt. Et gouf och Kritik vu verschidde Säiten, grad ewéi Suergen, wéi een Impakt dës Texter um Terrain wäerten hunn.

Fir eis als Demokratesch Partei ass et wichteg, dat eescht ze huelen. Mir mussen elo an deenen nächste Méint a Jore mat alle concernéierten Acteuren kucken, fir d'Ëmsetzung beschtméiglech ze begleeten an ze suivéieren. Dofir ass d'Motioun – herno wäert se deposéiert ginn – fir eis och ganz wichteg, déi dann ënner anerem e Bilan no zwee Joer zu dëse Gesetzestexten wäert virgesinn.

Et muss nämlech gekuckt ginn, ob mer déi éiergäizeg Ziler, déi mer eis zweifellos heimat setzen, och tatsächlech an der Praxis erreechen. Mir mussen eng objektiv Analys maachen, fir ze kucken, wat gutt fonctionéiert huet, wat manner gutt a wat och vläicht kontraproduktiv war. An da mussen mer deementspriedend nobeseren.

Fir eis als DP geet et nämlech drëms, konkret Fortschreitter an där Matière ze erzilen, an dëst op eng pragmatesch an objektiv Aart a Weis. Et ass dat, wat fir eis allegueren zielt. Et geet schliisslech ëm eng grouss Erausforderung, virun där mer als Gesellschaft stinn. An do mussen mer all d'Mesuren huelen, déi néideg sinn, fir dës ze meeschteren.

Déi fënnf Gesetzestexten, déi haut zur Debatt stinn, sinn e wichtege Schrëtt an déi richteg Richtung. Si setzen d'Jalonen, fir d'Offallgestioun an den nächste Joren nei auszeriichten. D'Offallvermeidung gëtt als éischt Prioritéit definéiert. Knascht, deen net zustane kënnt, ëm deen ee sech och keng Gedanke méi brauch ze maachen, dat ass de richteg Wee.

Fir de Rescht mussen mer dohinner kommen, eis Ressourcen esou effizient wéi méiglech anzesetzen, andeems mer ënner anerem d'Kreeslafwirtschaft ukuerbelen. Dës Gesetzzer sinn do just en Ufank. An Zukunft mussen weider Efforte gemaach ginn, fir Lëtzebuerg zu engem Virreider an der Circular Economy ze maachen.

Eis natierlech Ressourcë si begrenzt. Esou weiderzemaache wéi bis elo ass hei sécherlech keng Optioun. D'DP ënnerstëtzt all Schratt am Sënn vun engem intelligenten Ëmgang mat eise Ressourcen an de Kampf géint d'Verknaschtung vun der Natur.

Ech sot et virdru schonn, mee ech mengen, well seng Aarbecht esou gutt war iwwer all déi Méint, vill iwwer Videokonferenzen, géif ech et dann nach eng Kéier maachen an dem Rapportier nach eng Kéier Merci soe fir seng zwee ganz gutt Rapporten. Ech géif Iech Merci soe fir d'Nolauschteren. Ech géif den Accord ginn zu deene fënnf Gesetzestexten an ech géif op dëser Plaz och nach gären der Ministesch, déi zoustänneg war fir déi heiten Texter, dem Carole Dieschbourg, Merci soe fir hire konsequenten Asaz an dësem Domän, wann et drëms geet, fir d'Offallvermeidung hei zu Lëtzebuerg konsequent virunzebréngen.

Plusieurs voix | Très bien!

M. Marc Spautz, Président de séance | Merci dem Här Hahn. Deen nächsten ageschriwwene Riedner ass déi honorabel Madamm Cécile Hemmen. Madamm Hemmen, et ass un Iech.

Mme Cécile Hemmen (LSAP) | Merci, Här President. Här Minister, Dir Dammen an Dir Hären, als Éischt emol wëllt ech dem Rapportier e grouse Merci soe fir säi gudde mëndleche Rapport an déi fënnf schrëftlech Rapporten. An och wann ech begrëissen, dass mir hei déi fënnf Gesetzesprojeten an enger Diskussioun zesummefassen, esou hu mir et hei wierklech mat engem ganz villschichtege Sujet ze dinn.

Dir hutt et gesot, Här Rapportier, et ass e Paradigme-wiessel an der Offallwirtschaft an et ass fir eis och e richteg Wee an e wichtege Wee a Richtung Kreeslafwirtschaft. Ech mengen, mir sinn eis heibannen allegueren eens, dass e groussen Handlungsbedarf besteet, wat den Offall betrëfft. Iwwer Joerzénge hu mir d'Ressourcë souzesoen iwwerbenotzt an domadder hu mer se fir d'Zukunft méi knapp an och méi deier gemaach.

De Krich mat Russland gëtt eis e klengen, ech géif bal soen, e klenge brutale Virgeschmaach, wat et bedeit, wann d'Energie an d'Liewensmëttel zum Beispill net méi esou ganz einfach zur Verfügung stinn. Och doduerch gesi mer eis an Zukunft gezwongen, méi effizient mat den natierleche Ressourcen ëmzegoen. Konkreet bedeit dat, dass mer ophale sollen, d'Ressourcen ze verschwenden an no engem ganz kuerze Gebrauch op den Tipp ze geheien.

Manner Offall produzéiere geet Hand an Hand mat enger Reduktioun vun der Ëmweltverschmutzung. An dat gëllt net nëmme fir problematesch Chemikalien, mee virun allem awer och fir eisen Ëmgang mam Plastik, deen an eise Alldag iwwerall present ass. Merci dofir dem Max Hahn fir seng Verbildlechung vun där Problematik.

D'Bewosstsinn dofir, wat fir e Schued dass dat no sech zitt, huet an de leschte Joren däitlech zougeholl. D'LSAP ënnerstëtzt deemno d'Ziler vun der neier Offallpolitik voll a ganz. Am wichtigsten ass et eis awer dofir, d'Preventioun vum Offall ze thematiséieren. Den Design vu Produkter an och d'Aart a Weis, wéi se verpaakt sinn, spillen e entscheidend Roll. Wa méi Produkter a besonnesch Liewensmëttel am Lassene géife verkaaft ginn, kënnt dat dem Consommateur entgéint, well e jo da just déi Quantitéit ka kafen, déi en och tatsächlech brauch.

Mir mussen och derfir suergen, dass esou vill wéi méiglech Wäertstoffer no engem éischte Gebrauch erëm fir nei Produkter kënnen gebraucht ginn. Produkter an och Materialien, déi liicht recycléiert kënnen ginn, mussen dofir favoriséiert ginn. E weideren Challenge ass och d'Qualitéit vun der Mülltrennung op allen Niveauen, ouni déi de Recycling natierlech net méiglech ass.

An enger leschter Etapp wäert et natierlech net ouni d'Reschtoffall goen, déi net méi kënnen an e

Produktionskreeslaf zräckgefouert ginn. E ganz gudden Deel dovunner sollt zumindest energieetesch kënne genotzt ginn, an esou sollen esou mann wéi méiglech Offall am Endeffekt op enger Deponie gelagert ginn.

Dat sinn déi grouss Prinzippien, déi eisen Ëmgang mat de Ressourcë steiere mussen. Bei deene fënnf Gesetzesprojeten, déi mer hei virleien hunn, handelt et sech zum allergréissten Deel ëm eng Ëmsetzung vun den EU-Direktiven. Et ass immens wichteg, dass awer verbindlech Reegelen um EU-Niveau festgeluecht ginn. Mir sinn an engem eenzege Bannemaart an dee kann nëmmen ouni grëssert onfairt Konkurrenzdenke funktionéieren an nëmmen, wann all d'Produkter, déi op dësem Marché circuléieren, deene selwechte Reegelen och ënnerworfen sinn, egal a wat fir engem EU-Land se produzéiert ginn oder awer och, vu wou se importéiert ginn.

Den Nodeel vun enger harmoniséierter Politik ass awer de Fait, dass all d'Memberstaaten mussen zesummen en Accord fannen. Eng heefeg Kritik un der EU ass déi, dass ee sech dacks just op dee klengste gemeinsamen Nenner kann eenegen. An d'EU riskéiert esou, fir Länner mat méi ambitiësen Ziler zur Fortschrittsbrems ze ginn. Fir dat ze vermeiden, erlaben d'EU-Richtlinien et de Memberstaaten, besonnesch an Ëmweltfroe punktuell méi wäit ze goe wéi d'Mindestnormen, déi gemeinschaftlech festgeluecht goufen. Dat ass och bei der Offallgesetzgebung de Fall. An all eenzelne Punkte beschränke sech d'Gesetzesprojeten, déi mer virleien hunn, eeben net op de Mindeststandard, mee se ginn doriwwer eraus. Op d'Konsequenzen dovunner wäert ech dann e bësselche méi spët nach agoen.

Mir dürfen eis näischt virmaachen. De Liewensstil, dee mir am Moment hunn, ass ganz wäit ewech vun den Null-Offall-Ziler. Eleng d'Mindestnormen, déi mer an der Offallpolitik iwwert déi rezent EU-Direktive respektéiere mussen, awer och natierlech déi zousätzlech Oplagen, déi Lëtzebuerg aféiere wëllt, wäerten an der Praxis eng grouss Ëmstellung mat sech bréngen. Heiansdo sinn dat wierklech nëmme Klengegkeeten, déi sech zum Deel schonn agebiert hunn, zum Deel sinn et awer och ganz grouss Verännerungen, déi net nëmmen e Mentalitéitswessel, mee virun allem awer och Investitiounen, Schoulung vu Personal, Iwwerschaffe vu Businessmodellen an esou weider no sech zéien an domadder och Onmut a verschiddene Secteure mat sech bréngen.

Dofir wëllt ech just an e puer Beräicher kuerz drop agoen, wat déi nei Reglementatioun fir déi verschiddenen Acteure bedeit.

D'Preventioun vum Offall: Hei spillt ënner anerem de Projet de loi 7654 iwwert d'Verpackungen eng weesentlech Roll, an natierlech och de Projet de loi 7656, dee méi speziell de Plastik betrëfft. Wat bedeit dat fir d'Produzenten? Wat bedeit et fir de Commerce?

Mir kruten eng Rei Avisen eran, déi duerchaus kritesch vis-à-vis vun deenen neie Bestëmmunge sinn. Ënner anerem gesäit de Gesetzesprojet jo vir, dass Uebst a Geméis onverpaakt muss ugebuede ginn an dass de Client fir d'Verpackunge muss bezuelen.

Et huet eis awer e bësse berouegt, dass d'Madamm Minister eis verséichert huet, dass Gespréicher mat deene Betreffene gefouert goufen an dass et gutt alternativ a méi ekologesch Léisunge géif ginn.

Mir hunn och d'Delaie verlängert, ab deenen eenzel Dispositiounen a Kraaft trieden, fir genuch Zäit fir eng Ëmstellung ze loosse.

Wat bedeit et fir de Client? Hie kritt et an Zukunft méi einfach gemaach, fir onverpaakt Wueren ze kafen. Well

wien am Moment wëllt méiglechst weineg Verpackung hunn an op Plastik verzichte wëllt, muss sech dacks mat enger ganz beschränkter Auswiel u Wueren zefridde ginn. Och gëtt et ëmmer méi Singlehaushalter, déi méi grouss Quantitéite mussen kafen, wéi se eigentlech brauchen, well d'Wueren ganz einfach a bestëmmte Volummen ofgepaakt ginn. A wann et méi Wueren am Lassene géif, wier dee Problem jo geléist.

Negativ fällt awer an deem Kontext och eng wäit verbreete Verkaufsstrategie op, bei där d'Leit mat Präisreduktiounen gelackelt ginn, fir am sougenannte „gros volume“ ze kafen, also nach méi, wéi se eigentlech brauchen. Hei sinn dann erëm Foodsharing-Initiative gefuerdert, wa si wëllen deem Problem entgéintsteieren.

Et muss een awer och soen, dass d'Ziler vun deem Gesetzesprojet nëmmen erreicht kënne ginn, wann et bei de Konsumenten zu engem Ëmdenke kënnt. Vill Leit kafen nun emol léiwer virverpaakte Wueren aus Bequemlechkeet, aus Zäitmangel. A während der Pandemie, während där d'Liwwerservicer u Belëiftheet gewonnen hunn, huet sech déi Tendenz och nach verstärkt. An et gëtt leider och nach ëmmer Leit, deenen dat alles zimmlech egal ass, déi nach net mat där Offalthematik a Problematik konfrontéiert goufen an déi hiren Dreck dann einfach an d'Natur geheien, ouni weider nozedenken.

Dat ass eng Erfahrung, déi net nëmmen Hygiëneservicer maachen, dat gesäit och jiddweree vun eis, wann e bei enger vun deene ville Fréijorsbotzaktiounen matmécht, déi reegelméisseg an de Gemengen organiséiert ginn. An dofir e grouss Respekt un all déi Bedelegt.

Meng Virriedner sinn hei schonn in extenso op d'Thematik vun de Verpackungen bei de Liewensmëttel agangen. Jo, wéi gesot, et sollt esou sinn. Wann et dem Konsument dann awer mat der Zäit ze vill deier an ze vill komplizéiert sollt ginn, dann dierf ee wierklech net vergiessen, dass mir zu Lëtzebuerg vill Grenzen hunn, wou et ganz einfach ass, am Ausland seng Kommissiounen maachen ze goen oder awer online ze bestellen, wat vun der Verpackung a vum Transportwee hier nach eemol eng Kéier e Schratt no hanne bedeit. Dat ass also e Punkt, op deem ee ganz genau muss oppassen a wou ee muss kucken, wéi sech alles herno an der Praxis entwéckelt.

E weidere Punkt, dee ganz kritesch gekuckt gouf vun deene betreffenen Acteuren, betrëfft d'Afféiere vun enger nationaler Consigne. Effektiv gëtt et hei leider keng EU-wäit Reegelung. An Däitschland – et ass scho gesot ginn – gëtt et e Pfandsystem, dee schrittweis ausgeweit ginn ass, soudass och déi sougenannten „Einwegflaschen“ an Dousen dovunner beträff sinn.

De Client bezilt deemno fir d'Verpackung, kritt awer seng Suen zräck, wann en des net einfach ewechgehëit, mee fir eng Weiderverwärtung zrëckbréngt. An esou engem klengen Land wéi Lëtzebuerg mat dräi Nopeschlänner mat ënnerschiddleche Systemer ass dat natierlech net ganz einfach. Den Här Schaaf ass och am Detail dorobber agangen. En nationale Pfandsystem anzeféieren ass do quasi onméiglech, well de Commerce da gezwongen ass, allméiglech Verpackungen zrëckzehuele vu Produkter, déi och eventuell guer net do verkaaft ginn.

Zur Preventioun gehéiert et dann och, dass eng Rei vu Produiten, fir déi et méi ekologesch Alternative gëtt, ganz einfach vum Marché geholl ginn. An dat wier absolut ze begreissen.

Doriwwer eraus gesäit de Projet 7659 awer och Verbueter fir d'Benotze vu Einwegbehälter vir, déi iwwert d'EU-Direktiven erausginn. Dat ass en Element, dat vun eenzele Berufschambere staark contestéiert ginn ass.

D'LSAP ass wuel grondsätzlech d'accord mat méi ambitiëse Virschreften, mee ënnert der Konditioun, dass se um Terrain och kënne ëmgearbeitet ginn an dass d'Ziler, déi ee sech domadder gesat huet, erreicht ginn. Genau dat gëtt vun enger Rei vun Acteuren a Fro gestallt.

D'LSAP erwaart dofir, dass déi praktesch Ëmsetzung vun der neier Gesetzgebung ganz genau suivéiert gëtt. Déi zoustänneg Verwaltungen mussen de betreffenen Acteure mat enger aktiver Berodung zur Säit stoen, fir dass si déi Ëmstellung och kënne packen. Falls néideg, muss och kënne géigegesteiert ginn, wann ee mierkt, dass et punktuell zu Feelentwécklung kënnt, déi net am Sënn vum Gesetz sinn.

Et muss een éierlech zouginn, dass de Pak vu Gesetz, déi mir haut stëmmen, esou vill verschidde Beräicher betrëfft a vun esou villen Acteuren Verännerunge verlaangt, dass ee wierklech net genee virausgesi kann, wou et herno bei der Ëmsetzung net wäert lafe wéi gewollt.

An op eenzelne Punkte kann een d'Suerge vun deene Betreffenen och verstoen, wa si net direkt eng Léisung fir hir Problemer ginn. Dat gëllt besonnesch fir de Beräich vun de Liwwerservicer an dem Takeaway, déi sech während der Pandemie staark entwéckelt hunn. De Fait, dass si just nach Mehrwegverpackungen dierfen notzen, mécht et besonnesch dësem Secteur ganz schwéier. D'Ecobox ass an deem Kontext wuel e ganz gudden Usaz. Allerdéngs geet et mat zwee Déppcher a verschiddene Gréissten nach laang net duer. Et gouf mol ugedeit, dass hei och aner Formen vu Behälter zesumme mam Horeca-Secteur sollen an den Ëmlaf bruecht ginn. Dat wier besser, wéi wann all eenzele Betrib muss no Alternative sichen. Et huet een awer schonn eng Zäiten näischt méi dovunner héieren. Vlächent kéint den Här Minister eis duerno soen, wou mer do dru sinn.

Verännerunge gëtt et och fir ëffentlech Fester. Dat gouf och schonn hei ugeschwat. An och hei wier et ganz gutt, wann déi betreffenen Organisateuren vlächent eng Zort Guide kéinte kréie mat den Detailer, wat wéini, vu wéini u verbueden ass, an natierlech awer och Propose fir sënnavoll Alternativen.

En zweeten, ganz wichtege Volet vun der neier Gesetzgebung ass de Recycling. A Grondvoraussetzung fir de Recycling ass natierlech e propperen Tri vum Offall. Dat ass eng grouss Erausforderung, well all Eenzelne muss hëllefen, fir dass et klappt. An net nëmme mussen mer all motivéiert ginn, fir den Offall ze trennen, mir müssen déi Trennung och verstoen, wat wouhinne gehéiert. Bei Glas a Carton ass dat jo nach relativ einfach, obwuel et och hei ëmmer nach beschichte Produkter gëtt. Mee spëtstens bei der Valorlux-Tut ... Ech weess net, wéi et Iech geet, mee do ass et ënner Ëmstänn heiansdo schwéier erauszefannen, wat dann elo an déi Tut dierf oder och net.

De Gesetzesprojet gesäit vir, dass scho bei de Verkaufsstellen d'Méiglechkeete geschafe ginn, fir bestëmmten Zorten Offall ofzeginn. Vun eenzelnen Acteuren gouf net nëmmen den Opwand kritiséiert, deen dat fir de Commerce bedeit, mee d'Qualitéit vum Tri op esou Plaze gouf och a Fro gestallt. Wann dat bis en place ass, muss dat och iwwerpréift ginn.

Verännert ginn och d'Bestëmmungen doriwwer, wien den Offall asammelt a wéi en agesammelt gëtt. Hei gouf d'Roll vun de Gemenge gestärkt. Allerdéngs geet de Projet de loi net esou wäit, wéi de Syvicol dat gefuerdert hat, deen och am léifste gehat hätt, dass déi ganz Offallentsuergung an d'Kompetenz vun de Gemenge komm wier.

Opgrond vun der EU-Direktiv huet d'Definitioun vun den Déchets municipaux awer geännert. An des

Definition eleng seet awer näischt doriwwer aus, wien d'Responsabilitéit huet, fir den Offall anzesammelen.

Dofir gesäit de Projet de loi eng Ënnerdeelung vir an „déchets municipaux ménagers“ an „déchets municipaux non ménagers“, woubäi d'Gemenge fir déi éischt Kategorie zoustänneg sinn, awer och zum Deel d'Déchets municipaux non ménagers kënnen ofhuelen.

Dës Formulierung léisst e gewëssenen Interpretationsspillraum, dee bei den Acteure fir Veronsécherung suergt. Fir d'LSAP ass dës Reeglung esou ze gesinn, dass et an der Praxis wäitgeend esou bleift wéi bis elo, woubäi d'Gemengen e bësse méi eng grouss Responsabilitéit, awer och méi Kontroll iwwert den Offall kréien, deen op hirem Territoire produziert gëtt. Mir gesinn d'Gemeng awer net als Konkurrent op Aenhéicht mat den Entrepreneuren, ...

(M. Fernand Etgen reprend la présidence.)

... mee als Responsable fir d'Salubritéit um lokale Plang, deen d'Servicer selwer iwwerhëlt, do, wou et Sënn mécht, an dës Aufgab un de private Secteur iwwerdreift, jee no den eegene Capacitéiten. D'Formulierung am Gesetz ass vläicht net ganz prezis, mee si dréit der Tatsaach Rechnung, dass d'Situation an de verschiddene Gemenge ganz ënnerschiddlech ass.

Bestärkt gëtt an deem neie Gesetz och, dass den Haushaltsoffall nëmme ka vun enger externer Firma ofgehooll ginn, wann d'Gemeng dat och ausdrécklech geneemegt, well nëmme esou kann d'Gemeng och verlässlech iwwerpräiwen, ob se hir Reduktionsziler erreicht oder net.

Fir méi dicht besiedelt Gemenge wär et ausserdeem en Uleies, e Matsproocherecht bei der Organisatioun vun der Kollekt vun den Déchets non ménagers ze hunn. Si sinn dofir zwar net zoustänneg, hunn awer en Interêt dorunner, dass d'Faarte vun deenen eenzelnen Entrepreneuren koordinéiert sinn, soudass et net zu onnéidege Behënnerungen am Verkéier këmmt.

Eng Rei vu Froen huet bei den Acteuren um Terrain dann och nach d'Roll vun deenen neie Centres de ressources opgeworf. Et ass eng gutt Saach, dass Offall op dëser Plaz net nëmme méi gesammelt a prett gemaach gëtt fir de Recycling, mee dass awer och Efforte gemaach gi fir Saachen, déi nach an hire aktueller Form oder no enger klenger Reparatur kënnen benotzt an u Leit weidergereecht ginn, déi se brauchen. An do erënneren ech op dëser Plaz och u flott Initiative wéi „Repair Café“ oder soss aner.

Fir dass dat alles kann ëmgesat ginn, müssen déi besteeënd Recyclingzenteren adaptéiert ginn. Zum Deel wäert dat mat Investitiounen an zousätzlech Personalkäschte verbounnen sinn. De Staat ass hei an der Pflicht, fir dës Upassungen un dat neit Gesetz net nëmme berodend, mee och finanziell ze begleeden.

D'Finanzéierung vun all dëse Mesuren ass en Thema, deen net nëmme vun de Beruffschamberen opgeworf gouf, mee och vun den Offallsyndikater, notament wann et ëm déi nei Bestëmmunge vun der Gestéierung vum Restmüll geet. Zil ass et jo, fir deen Offall, deen net erëm benotzt oder recycéléiert ka ginn, esou wäit wéi méiglech energieetesche ze notzen. Nach bleift en Deel Offall, deen net verbrannt ka gi respektiv no der Verbrennung Rescht bleift.

De Gesetzesprojet gesäit awer vir, dass ab 2030 kee Gemengenoffall méi dierf deponéiert oder exportéiert ginn. Vu dass d'Deponierung awer net vum Staat, mee vu Gemengesyndikater geréiert ginn a complementaire zueene sinn, muss et bei der Ëmsetzung vun deenen neie Bestëmmungen zu enger gudder Koordinatioun tëschent deene Syndikater kommen an net zulescht muss och hei d'Finanzéierung iwwerduecht ginn.

Ofschléissend wéilt ech soen, dass d'LSAP eng ambitiéis Offallpolitik ënnerstëtzt a bereet ass, iwwerall do iwwert de strikte Minimum erauszegoen, wou et méiglech ass. Sollt et sech awer an der Praxis erausstellen, dass eenzel Bestëmmunge kontraproduktiv sinn, lokal Produzenten a Commercé benodelegt ginn, ouni dass aus ekologescher Siicht eng reell Plus-value entsteet, wäerte mir sécher aktiv matschaffen, fir dës Bestëmmungen ze adaptéieren.

D'Gesetzesprojeten, déi mir haut stëmmen, decken e ganz wäite Spektrum vun Aktivitéiten of an op ganz villen Niveaue si Verännerungen néideg. Et ass kloer, dass dat net ëmmer onproblematesch ass. Ganz wichteg ass et dofir, dass all betreffen Acteure vun deenen zoustänneg Verwaltungen gutt beroden an ënnerstëtzt ginn a gegebenefalls op finanziell Hëllef kënnen zréckgräifen. Iwwert déi kommend Méint muss e Monitoring gemaach ginn, soudass een zu deene verschiddenen Echeancen, zu deenen nei Contrainten a Kraaft tueden, kann abschätzen, ob d'Ëmsetzung gutt preparéiert ass an ob et nach méi seriö Problemer gëtt.

An deem Sënn ass et och wichteg, a reegelméisseg Ofstänn eng Evaluatioun vun de Fortschreiter bei der Offallgestéierung ze maachen an de gesetzleche Kader an deem Sënn ze iwwerpräiwen.

Erlaabt mer ganz zum Schluss, och vu menger Säit aus der Madamm Dieschbourg e ganz, ganz härezeche Merci ze soen. Mäi Respekt fir hiren Engagement, och an dësem Gesetz, dat mir wierkelech um Häerz louch. An ech ginn natierlech den Accord vun der LSAP zu dëse fënnef Gesetzesprojeten.

Merci.

Plusieurs voix | Très bien!

M. Fernand Etgen, Président | Merci villmools, Madamm Hemmen. An nächsten ageschriwwene Riedner ass déi honorabel Madamm Stéphanie Empain. Madamm Empain, Dir hutt d'Wuert.

Mme Stéphanie Empain (déi gréng) | Villmools merci, Här President. Dir Dammen an Dir Hären, dat Gesetz, dat mer haut zum Vott virleien hunn, ass fir eis Gréng e ganz wichtige Moment, op deen net just mir, mee och vill Leit dobausse laang gewaart hunn. Wa mer haut dervunner schwätzen, e Paradigme-wissel anzelauden, dann entsprécht dat och dem Wonsch vun enger Majoritéit vun de Bierger an dësem Land an natierlech ass dat och ee vun deene Sujeten, bei deene besonnesch vun eis Gréngen eppes erwaart gëtt.

Mir sinn deemno och ganz frou, hei e ganz ambitionéierten Text konnten ervirzebréngen. Deen Text, un deem laang geschafft ginn ass, liwwert duerchaus och Äntwerten op Lektiounen oder Konklusiounen, déi mir als Politik, mee och méi breet als Gesellschaft aus der Covidpandemie gezunn hunn.

Dir erënnert Iech, am Ufank vu Corona, während dem Lockdown ganz besonnesch, hu mir gesinn, wéi ofhängeg mer vu verschiddene Produkter, Rostoffer a funktionéierende Liwwerkette sinn a wéi schnell mer a Bedrängnis komme kënnen, wann déi op eemol ausfalen. Covid a Lockdown hunn däitlech derzou bäigedroen, dass méi Mënschen de Wäert vun der Natur méi héichhalen. Dat ass och aus enger representativer ILReS-Etüd ervirgaangen. An dëser Ëmfro hunn 32 % vun de Befroete gesot, post Lockdown dem Konsummanner Bedeitung bäizemoosse wéi virdrun.

Mat Corona ass deemno och de Wonsch vu villen einhergaangen, kee „back to normal“ no Corona ze kréien. Et war d'Hoffnung, dass mir als Gesellschaft Léieren aus der Pandemie zéie kënnen an dës vläicht och als Startschoss gesinn, fir déifgräifend Verännerungen anzeleeden an der Aart a Weis, wéi mir wirtschaften a mat Ressourcen ëmginn.

Covid wier deemno quasi och als e Weckruf fir eng Neiorientéierung ze gesinn. Iwwer 66 % vun de Befroeten hu gesot, dass elo de Moment wier fir grondleeënd Verännerungen. A genee dat ass an de leschten zwee Joer och an alle Sonndesrieden ervirgehuwe ginn. Corona huet eis gewisen, dass mer aneschters wirtschaften müssen. No iwwer zwee Joer nom Ufank vun der Pandemie kann een awer elo trotzdeem net behaupten, dass mer wierkelech weltwäit Lektiounen doraus gezunn hätten an d'Hiewele konsequent ëmgeluecht hätten.

Al Automatismen ware méi séier erëm do, wéi ee kucke konnt. Dobäi ass et eng kloer Erwaardungshaltung vun eiser Gesellschaft un d'Politik, Reformen unze-stoussen an de Kader esou ze gestalten, dass e reelle Changement ka stattfannen, an zwar net am Schleekentempo. A virun allem: 84 % vun de Befroeten aus der genannter Etüd sti kloer fir e kloeren an ambitionéierte Kader, an deem d'Verantwortung net op de Verbraucher ofgewälzt gëtt.

Kaum e Konsument, deen ee freet, géif soen, dass e Freed drun huet, Ressourcen ze verbëtzen, an déi meescht Leit versichen, där Verschwendung am Alldag och aktiv entgéintzewierken. Allerdéngs stousse mer am Alldag alleguer allze oft op Hürden, déi eis et quasi onméiglech maachen, eis der Verschwendung ze entziehen. Dat betrëfft souwuel iwwerflësseg Plastikverpackunge wéi och Artikel mat schiedlechem Mikroplastik bis hin zum Takeaway, dee bei engem doheem d'Poubelle no enger eenzeger Commande scho quasi zum Sprengel bréngt.

Et gëtt Leit, mee dat ass net d'Majoritéit, déi sech déi Zäit ganz bewusst huele kënnen a wëllen, fir am Virfeld vun engem Akaf Recherchen ze maachen. Mee wa mer wierkelech als Gesellschaft eppes wëlle beweegen, dann ass et gradesou wichteg, dass mer d'Responsabilitéit verlageren, ewech vum Konsument, erop op déi méi systeemesch Eebene, fir dass d'nohaltegt Akafen an Agéieren en normalen Alldagsgest fir jiddereen ka ginn.

De Problem vum Offall an notament vum Plastik, mee awer net nëmme vum Plastik, ass leider allgéigewäerteg. Plastik an de Weltmieren, an eise Séier, an eise Flëss, am Buedem, un de Stränn, an de Fësch, déi do ugespull ginn, souguer am Longegewebe vu liewege Mënschen huet eng Studie dëst Joer Mikroplastik nogewisen. Mee et geet wierkelech och nach wäit heiriwwer eraus. Wa mer vu Plastik schwätzen, da schwätze mer och vun engem wichtige Standbeem vun der Pétroliindustrie. Mer schwätze vun héijen Zärgasemissionen a vu Liwwerketten. Mir schwätzen am Allgemenge vun Ofhängegkeeten.

Eis Ofhängegkeet vu Plastik verzögert den Ausstieg aus de fossilen Energien. A grad an der aktueller Situation mam Krich vu Russland an der Ukrain brauche mer, mengen ech, kengem e Bild ze molen, dass och dowéinst eng Reduktioun vu Plastikoffall sech méi wéi ubitt. Et geet, wéi gesot, och méi allgemeng ëm d'Ofhängegkeet vu Rostoffer an domadder einhergeend d'Ofhängegkeet vun extreem volatile Präisser an extremer Präisdeierecht mat Momenter. Dëst mécht eise System och ufälleg. En effizienten Ëmgang mat Ressourcë mécht also och wirtschaftlech Sënn. An dofir muss mer eraus aus dëser lineärer Ekonomik an eeben eran an eng richteg Économie circulaire.

Une voix | Très bien!

Mme Stéphanie Empain (déi gréng) | Dëst fir ze soen: Och aner Ressourcëverschwendunger verstärken Ofhängegkeeten. Den Ëmstieg op circulaire Modeller vun der Ressourcëgestéierung par contre stäerkt eis lokal Wirtschaft. A mir dierfen och net vergiessen, dass Produktionsprozesser vun eisen alideeglechen

Objeten Energie verschlängen. A fir hei nach emol op de Plastik zrëckzekommen: D'Plastiksproduktioun gehéiert zu den energieintensivste Prozesser vun der cheemescher Industrie, an trotzdem gëtt bal d'Hallschent vum weltwäite Konschtstoff a manner wéi dräi Joer zu Offall. Dat ass ganz vill Opwand, vill Energie, vill CO₂ a vill Verschmutzung fir e Produit, dee mer einfach esou herno ewechsmaassen. An dofir ass et eis Pflicht, dat och ze änneren.

Dat hei ass eng Fro vum Schutz vun der Ëmwelt, vun der Biodiversitéit, vun eise Ressourcen, vun eisem Klima, eiser Gesondheet an der Zukunft vun den nächste Generatiounen.

Ënnert dem Stréch muss mer einfach festhalen, dass Lëtzebuerg seng Hausaufgabe muss maachen. Mir sinn an der Produktioun vun Offall pro Kapp Spëtze-reider a grad dowéinst dierfe mir de Kapp net an de Sand stiechen a mussen eis Responsabilitéit huelen. A genau des Responsabilitéit huet d'Carole Dieschbourg geholl, andeems si eng Strategie „Null Offall“ ausgeschafft huet, en Dokument, dat eis Transitioun vun der Wegwerfgesellschaft a Richtung Kreeslafwirtschaft begleede wäert.

Dat ass ee vu ville Verdéngschter vum Carole Dieschbourg fir eis Gesellschaft.

Plusieurs voix | Très bien!

Mme Stéphanie Empain (déi gréng) | An dofir wëllt ech betounen, dass et eis an der grénger Fraktioun wichteg war, eng ambitionéiert Transpositioun vun den europäeschen Direktive ze maachen an iwwert den „direktive, rien que la directive“ erauszegoen, wéi et an enger Rei vun Avice gefuerdert gouf. An natierlech bedeit dat och, dass verschidden Automatismen domat passé sinn. Natierlech bedeit et och, dass Betriber mussen ëmdenken a sech ëmstellen.

Mee trotz enger Partie Froen an Zweifelen, déi opkomm sinn, muss ech awer soen, dass vun deene Leit aus dem Secteur, mat deene mir geschwat hunn a mat deene mir Echangingen haten, kee gesot oder gefrot huet, fir einfach poulricht weider ze wirtschaften wéi bis elo. Jiddereen ass sech bewosst, dass Hiewele mussen ëmgeluecht ginn, an et war keen derbäi, dee sech komplett aus der Responsabilitéit wollt zéien. De Problem gëtt vu jidderengem unerkannt an et gouf net a Fro gestallt, dass misst legiferéiert ginn. An dat maache mir elo.

Une voix | Très bien!

Mme Stéphanie Empain (déi gréng) | Dofir loosst mech vläicht e puer Highlights fir eis ervirhiewen aus deem Offallpak, deen, wéi Der schon am Rapport gesinn hutt, ganz komplex ass an an deem vill Mesuren dra sinn. Ech mengen, ervirhiewen ass ënner anerem am Beräich Preventioun, dass mer op effentleche Fester progressiv vum Einweg op de Mehrweg ëmklammen. Ab Januar 2023 kann een eng ganz Partie Einwegproduiten aus Konschtstoff net méi benotzen. Zwei Joer duerno klamme mer dann am groussen Ganzen op de Mehrweg op de Fester ëm.

Och an der Gastronomie gi mir op de Wee, wou ab dem nächste Joer keen Einweg méi dierf fir d'Consommation sur place benotzt ginn an duerno och beim Takeaway an an de Restaurante muss op weiderverwendbar Behälter gesat ginn. An hei verweisen ech och op d'Ecobox, déi jo elo schon existéiert, déi mëttlerweil jiddereen misst kennen an déi och a ville Restauranten ugebuede gëtt. An et wier natierlech flott, wann dese System, oder egal wéi en alternative System, nach ausgebaut géif ginn, an anere Formater géif ugebuede ginn, zum Beispill eeben och déi Fro, déi ëmmer erëmkënnt: Wéi bestellen ech dann elo meng Pizza? Dass een eeben och eng Pizza esou ka bestellen.

Ab Juli 2023 muss frëscht Uebst a Geméis ënner annerhallwem Kilo ouni Plastikverpackung ausgeluecht ginn. An eppes, op dat d'Leit ganz positiv, ganz, ganz vill positiv drop reagéieren – ech mengen, dat ass eppes, dat vill Leit an deene leschte Joren immens genert huet –, dat ass d'Tatsaach, dass ee mat esou vill Reklammen a senger Bréifkëscht konfrontéiert ass, Reklammen, déi een eigentlech net wollt, déi just produzéiert gi sinn, fir direkt erëm ewechgeheet ze ginn.

Ausserdeem gëtt mat deem Text och eng legal Basis fir d'Aféiere vun engem Pfandsystem agefouert. An ech mengen, do ass et awer och wichteg ze präziséieren, dass esou en nationale Pfandsystem natierlech en Challenge ass. Mee mir wëllen deen Challenge awer ugoen. An dofir schafe mer mat deem Gesetz d'Basis, dass esou eppes kann agefouert ginn. D'Gesetz leet do awer nach keng Modalitéite fest. Dat muss natierlech elo ausgeschafft ginn. An ech kommen herno och nach eng Kéier drop zrëck beim Depot vun eiser Motioun.

Wat de Recycling ubelaangt, do geet et drëm, dass dee vill méi kamoud fir d'Leit muss ginn. Dofir gesäit den Text vir, dass ab Januar 2023 Geschäfte mat enger Verkaufsfläch vun iwwer 400 Quadratmeter derfir mussen suergen, dass eng getrennte Sammlung vu Verpackungsfall ka sur place ofgeholl ginn.

Ab Januar 2024 mussen d'Supermarchéen iwwer 1.500 Meterkaree dann Infrastrukturen ubidden fir déi getrennte Sammlung vu Carton, Pabeier, Glas, Konschtstoff, Batterien, Metallverpackungen a klengen Elektrogeräte. Wat d'Residenzen ubelaangt, do ass et esou, dass ab véier Loten och eng Plaz fir Recycling vu verschidden Fraktiounen an de Residenzen eebe muss offréiert ginn. Mir stellen och d'Recyclingszentere méi breet op, déi zu Ressourcenzentere ginn, wou de Reemploi vu Produkter, déi nach perfekt brauchbar sinn, vill méi an den Zentrum gesat gëtt. An och net onwichtig: All Awunner kritt Accès op all Zentrum, egal, wou hien oder hatt da wunnt.

Mir halen dann 2030 och mat den Deponien op, an dat ass wichteg, well et einfach iwwerhaupt kee Sënn ergëtt, Ressourcen einfach ewechzegeheien a se iwwerhaupt net méi ze verwäerten.

An och d'Gemeenge kréie méi Kompetenzen an domadder och méi Verantwortung. Si kréien elo och d'Kompetenz fir d'Kollekt, den Transport, d'Valorisation an d'Elimination vun den Déchets municipaux ménagers. An d'Gemengen hunn hei och eng grouss Verantwortung an et ass wichteg, dass d'Gemengen hei hir Responsabilitéit huelen. Bis viru Kuerzem gouf et och nach Gemengen, déi net all Fraktiounen ofgeholl hunn. An hei spillt natierlech och d'Autonomie communale eng Roll. Dofir ass eng landeswäit eenheetlech Reegelung net esou direkt a Reechwäit. Fakt ass awer, dass déi Entscheedungen, déi an de Gemenge getraff ginn, e groussen Impakt hunn.

D'Reschoffallanalys zum Beispill weist: D'Gemengen, déi hir Taxe communale fir den Offall op d'Gewicht ausleeën, hunn 51,5 % manner Déchets résiduels wéi déi, déi just d'Gréisst vun der Poubelle kucken. Do, wou eng Poubelle fir organesch Offall offréiert gëtt, ass 18,7 % manner d'äers Offall an der groer Poubelle.

Wat ech Iech elo hei opgezielt hunn, mécht natierlech net de gesamte Pak vun de Mesuren aus, mee eleng un dese Mesuren erkennt een awer schon, wéi ambitionéiert desen Text ass. An natierlech ginn et do net just Jubelschreie. Dese Gesetzesprojet gëtt duerchaus och kritesch begleet.

Als Beispill – et sinn der jo e puer genannt ginn – dat gefuerdert Recyclingangebot vu verschiddenen Fraktiounen an de groussen Supermarchéen. Hei gëtt ugefouert, dass et just géif Onkäscht mat sech bréngen, awer keng Valeur ajoutée, well mer scho genuch

Recyclingzentren an och déi blo Tut hätten. Dat verkennt awer, dass et drëm geet, d'Ulafstell fir de Recycling einfach auszeweiden an dass och haut vill extra Deplacementer op den – wéi mir en nennen – „Tipp“ gemaach ginn.

Mat deem Gesetz gi mir den Awunner ganz einfach méi Previsibilitéit: Wat fannen ech a wéi enger Gréisst a wéi engem Supermarché? Ech kann duer meng Saache mathuelen, wann ech souwisou an de Supermarché fueren. Ech verléieren iwwerhaupt keng Zäit. An d'Offer fir d'Bierger gëtt domadder eropgesat an de groussen Commerçant gëtt weider responsabiliséiert, fir dass d'Ziler vun deem Gesetz och kënnen erreicht ginn.

Des Weidere gesäit d'Grande distribution Problemer bei der Ëmsetzung vun den neie Reegele fir d'Uebst-a Geméistek, dës haaptsächlech dowéinst, well hir Fournisseure keng extra Liwwerunge fir Lëtzebuerg wäerten ubidden, fir deenen neie Reegelunge gerecht ze ginn. De Risiko wier laut hinnen, dass se am Endeffekt Produkter mussen aus der Verpackung huelen, fir se duerno dann en vrac auszeleeën.

Dozou muss mer festhalen, dass mer hei eréischt am Ufank vun deem Ëmdenke sinn. A terme wäert de Marché, dee jo och international evoluéiert, sech den neie Gegebenheeten upassen. A kloer muss mer iergendwou ufänken. An dass mer an der Grande distribution mussen vun all deene Verpackungen ewechkommen, ass och net eréischt zënter gëscht gewosst. Den Drock op d'Fournisseure war awer anscheinend net héich genuch. Ma och dat wäert schnell evoluéieren, vu d'Urgence, an där mer sinn.

Wéi gesot, et ass net all Dispositioun, déi vu jidderengem mat der selwechter Freed opgeholl ginn ass. Mee mir mussen hei awer festhalen, dass mer dem Secteur duerchaus op verschiddene Punkten entgéintkomm sinn, haaptsächlech och bei den Delaie vun de Recyclinginfrastrukturen an de Supermarchéen, bei den Delaie fir d'Plastiksverpackungen bei Friichten a Geméis, dem Reuse an der Gastronomie a beim Takeaway, dem Reuse op de Fester, verschiddenen Obligatione fir d'Gemengen, dem Delai och beim Verbuet vun de gratis Tuten an och en Entgéintkomme bei de sougenannten „emballages de service“.

Et war eis awer wichteg, eis Ambitioun héichzehalen an un de groussen Ziler festzehalen. De Grond dofir ass ganz einfach: Mir sinn an der Urgence a wa mir den zukünfte Generatiounen nach wëllen e liewenswäerte Planéit hannerloossen, dann ass elo net de Moment fir Zaghaftegkeet.

Dobäi wëll ech och nach eemol festhalen, dass dës Gesetz net am „stillen Kämmerlein“ ausgeschafft ginn ass. Au contraire, et baséiert op enger breeder, participativer Approche mat sechs Workshops fir de Grand public an techneschen Ateliers, déi organiséiert gi si fir Gemengen, Gemengesyndikater, Federatiounen, Organismes publics, Bureaux d'études an esou weider.

Wien haut also seet, et hätte keng Consultatiounen stattfonnt, dee vergësst, dass bei deene Consultatiounen, déi stattfonnt hunn, duerchaus Representante vun der Chambre de Commerce, der Chambre des Métiers, verschiddene Syndikater, der FLEA an esou weider, vertruete waren.

Wann een de ganze Prozess also kuckt, dann hu mer mat där ganzer Virlafzäit virum Depot vum Gesetz plus den Iwwergangsfristen, déi elo nach am Gesetz stinn, en Zäitraum vun e puer Joer, deen et awer allen Acteure misst erlabe fir sech unzepassen.

Ech wëllt och nach eemol op d'Motioun aus dem Débat d'orientation vum Mee 2019 hiweisen, déi unanime hei am Haus ugeholl ginn ass. Do huet

d'Chamber der Regierung genee deen doten Optrag ginn. Ënner anerem huet se gefrot, Lëtzebuerg zum Virreider ze maachen an op eng Zero-Waste-Strategie hinzeschaffen, ambitionéiert Mesuren auszeschaffen, déi duerchaus kënnen iwwert d'Direktiv erausgoen. An et ass also elo den Appell un all d'Acteuren, dat hei och als Chance ze gesi fir innovativ Iddien.

De Secteur muss elo während den Iwwergangsfristen no Léisunge sichen: Horeca, Chambre de Commerce, Chambre des Métiers, clc, d'Gemengen an natierlech net zulescht och de Ministère.

Hei wäerte sech och nei Wirtschaftssecteuren opdinn, déi gläichbedeitend si mat der Kreatioun vun neien Aarbechtsplazen an der Stimulatioun vun neie Geschäftsiddeen.

Et ass elo un eis alleguerten zesummen, derfir ze suergen, dass d'Ziler vun deem Gesetz kënnen erreecht ginn. A fir d'Ziler nach eng Kéier ze rappeléieren: Et geet hei éischters ëm d'Vermeidung vu Ressourcenschwund, dann awer och ëm d'Reduzéierung vun eiser Ressourcenofhängegkeet, eise Bäitrag zur Erreechung vum EU-Klimaneutralitéitszil bis 2050, d'Reduzéierung vum Energiekonsum an der Produktioun. Et geet och ëm Ëmwelt- a Gesondheetsschutz, ëm d'Steigerung vun der Wettbewerbsfäegkeet vun eiser Wirtschaft, well Betriber mëttelfristeg manner mat Ressourcëknappheet a Präisschwankunge konfrontéiert wäerte sinn. An zulescht och geet et ëm d'Fërderung vun innovativen a méi effiziente Produktiouns- a Verbrauchsmustere.

An deem Sënn wëllt ech och elo eng Motioun deposéieren, déi vun de Majoritéitsparteien ënnerschriwwen ginn ass.

Motion 2

« Paquet «déchets» »

La Chambre des Députés,
rappelant

– la motion votée à l'unanimité lors du débat d'orientation sur la stratégie « zéro déchets » et la restriction des déchets en matière plastique au Luxembourg, qui a eu lieu le 16 mai 2019,

considérant

– que le Grand-Duché de Luxembourg et les autres pays sont confrontés à une situation de multicroise, englobant la crise climatique, la crise de la biodiversité et l'épuisement des ressources, phénomènes interdépendants et indissociables ;

– que cette situation de multicroise est essentiellement due à la gestion non durable de nos ressources ;

– que chaque étape de transformation de nos ressources dans le processus de production et la gestion des déchets consomme de l'énergie et que, vu leur caractère souvent non durable à l'heure actuelle, ces processus de transformation contribuent de façon considérable à l'intensification des urgences environnementales et sociétales ;

– que 99 % des matières plastiques sont produites avec des produits chimiques basés sur des combustibles fossiles ;

– que la gestion des déchets et la transformation des déchets en ressources sont dès lors des éléments clés pour résoudre la multicroise ;

– que la prévention de la production de déchets, notamment par le biais de la prolongation du temps d'utilisation d'objets, doit devenir une priorité absolue dans tous les secteurs ;

– que la prévention de la production de déchets, par la favorisation du réemploi d'objets, peut créer des emplois au niveau local et régional ;

– que le Luxembourg a décliné sa vision pour la gestion responsable et durable des ressources et des déchets dans la stratégie « Null Offall Lëtzebuerg » et la stratégie pour une économie circulaire ;

– que l'adoption de la résolution sur le plastique lors de la 5^e session de l'Assemblée des Nations Unies sur l'environnement (UNEA) en date du 5 mars 2022, qui prévoit l'élaboration d'un texte juridiquement contraignant pour au plus tard 2024, ouvre la voie à un traité mondial sur le plastique et représente un pas historique dans la lutte contre la pollution, ainsi que dans la préservation de la biodiversité et du fonctionnement des écosystèmes ;

– que dans le cadre du pacte vert pour l'Europe, la Commission européenne a adopté un nouveau plan d'action pour l'économie circulaire le 11 mars 2020, qui prévoit notamment la révision des exigences concernant les emballages et les déchets d'emballages, la mise en place d'un nouveau cadre pour les matières plastiques compostables, biodégradables ou bio-basés, ainsi que des mesures pour réduire l'impact de la pollution de microplastiques sur l'environnement,

invite le Gouvernement

– à soutenir le processus d'élaboration d'un texte juridique contraignant au niveau de l'UNEA et à s'engager dans ce contexte pour un résultat ambitieux ;

– à défendre une position ambitieuse au niveau européen en matière de gestion des ressources, notamment lors de la révision des directives sur les emballages et les déchets d'emballages, les microplastiques, ainsi que les plastiques bio-basés, biodégradables ou compostables ;

– à tenir compte des limites et de l'impact environnemental du recyclage et dans ce contexte à soutenir, dans ce contexte, les acteurs concernés dans le développement des solutions qui visent la prévention des déchets et le réemploi ;

– à encourager les acteurs économiques concernés à développer des solutions et services qui vont au-delà du principe du recyclage et qui soutiennent les consommateurs dans la transition vers une économie circulaire ;

– à soutenir les autorités communales dans le développement du réseau national des centres de ressources ;

– à effectuer une évaluation de l'application du paquet « déchets », et à analyser les progrès accomplis dans l'atteinte des objectifs fixés dans ledit paquet, notamment au niveau de l'État, des communes et des différents acteurs économiques, au plus tard deux ans après l'entrée en vigueur des lois concernées et, dans ce contexte ;

– à rendre compte des progrès faits dans la réalisation d'un système de consigne national unique pour les emballages de boissons, notamment en ce qui concerne la concertation avec les pays du Benelux ;

– à adapter le cas échéant, et sur base de l'évaluation précitée, le dispositif législatif ainsi que la collaboration avec les acteurs concernés afin de parvenir aux résultats visés par le paquet « déchets ».

(s.) Stéphanie Empain, Gilles Baum, François Benoy, Yves Cruchten, Max Hahn, Cécile Hemmen.

M. Fernand Etgen, Président | Merci, Madamm Empain.

Mme Stéphanie Empain (déi gréng) | Dës Motioun ass quasi de Suivi vun der Motioun, déi mer am Mee 2019 hei gestëmmt hunn a rappeléiert nach eemol, dass mer eis an engem Szenario vun de Multikrise beweegen, déi interdependent sinn an déi haaptsächlech der alles mee net nohalteger Gestiou vun eise Ressourcë geschëlt sinn. Duerfir ass et esou wichtig, dass mer eis op EU- a globalem Niveau ëmmer weider fir nach méi héich Ambitiounen asetzen.

An deem Engagement ass wichtig. Et ass net zulescht och weinst dem Carole Dieschbourg, dass um Niveau vun der UNEA entscheet ginn ass, bis 2024 e globale Plastikstraité opzestellen.

D'Motioun fuerdert awer och, dass d'Regierung eng aktiv Roll anhëlt, fir d'Acteuren um Terrain ze ënnerstëtzen a mat hinnen zesummen no Solutionen ze sichen, fir Offall ze vermeiden. An där selwechter Optik sollen och d'Gemengen ënnerstëtzt ginn um Niveau vum Ausbau vun de Ressourcenzentren.

A mir fuerderen dann och, dass eng Evaluatioun no zwee Joer gemaach gëtt, an de Ministère soll eis och um Lafenden halen, wéi d'Aarbechte weiderkommen, wat de Pfandsystem ubelaangt.

Ofschléissend wëllt ech nach eemol drop hiweisen, dass mir an enger extremer Urgence sinn an dass all – wirklech all! – d'Länner müssen elo schnell hir Responsabilitéiten huelen. An do gehéiert Lëtzebuerg natierlech derzou a mir sinn immens frou, dass mir hei eng Virreiderroll anhuelen.

Plusieurs voix | Très bien!

Mme Stéphanie Empain (déi gréng) | Et ass elo endlech un der Zäit, ouni wenn und aber, deem Bierg vun Offall en Enn ze setzen. An et ass wichtig, ëmmer erëm drop hincweisen, dass Offall eeben net just Offall ass, mee eng wäertvoll Ressource, déi an Zukunft net méi einfach soll ewechgehe ginn an domadder verluer geet. Et ass eng Demande vun der Bevëlkerung. Et war e Versprieche vun eis a mir hunn et geliwwert.

Une voix | Très bien!

Mme Stéphanie Empain (déi gréng) | An dofir soen ech am Numm vu menger ganzer Fraktioun e ganz besonnenne Merci un d'Carole Dieschbourg. Léift Carole, ouni däin Engagement géife mir haut net mat esou engem ambitiösen Text hei stoen. An domadder ginn ech och den Accord vun eiser grénger Fraktioun.

Plusieurs voix | Très bien!

M. Fernand Etgen, Président | Merci villmools, Madamm Empain. An nächsten ageschriwwene Riedner ass den honorablen Här Fred Keup. Här Keup, Dir hutt d'Wuert.

M. Fred Keup (ADR) | Merci, Här President. Dir Dammen an Dir Hären, léif Kollegen, ech wëll fir d'éischt och all menge Virriedner hei Merci soen, déi op d'Problematik vum Offall agaan sinn an iwwerhaapt vun Plastik allgemeng. An dass dat jiddwerengem bewosst ass an dass mer alleguerten do eppes müssen dergéint maachen, ech mengen, dat ass kloer.

Ech wëll awer trotzdem eppes soen: Wa mer iwwer Mikroplastik schwätzen, an dat ass och elo e puermol geschitt, ass dat eppes, wat mir hei mat deem Gesetz elo net direkt vermeiden, well, wéi et och scho gesot ginn ass vum Här Schaaf, de Mikroplastik haaptsächlech duerch d'Textilien an duerch d'Autospneue kënn, an dat betrëfft dat heite jo elo net wirklech. Do muss een also oppassen, dass een déi Saachen trennt.

Et ass emol feststellen, dass d'Lëtzebuurger e ganz laangt an en héicht Ëmweltbewosstsi schon opweisen. Et gëtt kaum e Land, wou den Ëmweltschutz esou pertinent diskutéiert gëtt a vun de Leit matgedroe gëtt.

Mir hunn zënter ville Joerzénge eng gutt funktionéierend Offallentsuergung, déi vun eise Gemengen an enker Kooperatioun mat privaten Acteuren autonom geréiert gëtt. An deene meeschte Gemenge kënnen d'Leit net nëmmen hire Reschtstoff, mee och hire Grünschnitt, hiert Glas an hire Pabeier kamoud vun der Gemeng ofhuele loossen an och am Besuch op de Plastik an aner Verpackungsoffall gëtt et zanter ewell

bal 30 Joer eng kamoud an duerch d'Participatioun vun all Einzelnem gedroe Léisung mat eiser bloer Valorlux-Tut, eng super Saach!

Reduktioun vum Plastikverbrauch ass wichteg a mir setzen eis och vehement a fir en effizienten an ökologische Recycling. Hei musse mer eis awer froen, ob dës virleend Texter dat bréngen, wat hei versprach gëtt. An d'Fro ass och, ob ee muss méi wäit goen, wéi d'Direktiv vun der Europäescher Unioun dat virgesäit. An dat ass jo e grondsätzleche Problem, dee mir oft hei begéinen, dass mer méi wäit gi wéi eng Direktiv vun der Europäescher Unioun, eng Direktiv, déi sécherlech gutt gemengt ass, mee et dierf een och net vergiessen – an dat ass och schonn hei bei menge Virriedner ugeklongen –, déi awer an der Praxis de Leit, den Acteuren, de Betriber d'Liewen och méi komplizéiert mécht.

An ech mengen och, mir sinn e klengt Land, mir hunn e puer Kilometer an all Richtung, fir op d'Grenz ze kommen, a mir mussen awer kucken, fir dofir räsabel ze bliwien.

Wann ee sech dat Ganzt hei ukuckt, da seet een: Dat ass eng Saach, déi an der Zilsatzung jo sécher richtig ass. Eis läit d'Ekologie an d'Natur alleguer um Häerz, mee et ass eng Saach, déi sécherlech iwwert de Knéi gebrach ass, déi vill Geld wäert kaschten, déi extreem schwéier an d'Praxis ëmzesetzen ass an déi héchstwahrscheinlech op ökologeschem Niveau – an dat ass jo dat, wat zielt – net vill brénge wäert!

Ech wëll och hei drun erënneren, dass dee gréisste Problem vun der Ëmwelt, der Ekologie, dem Ressourcenverbrauch an der Produktioun vun CO₂-Emissiounen a vun Offall zu Lëtzebuerg den onkontrolléierte Bevëlkerungswuesstum ass a ganz besonnesch dat domat verbounnt Bauen, d'Konstruktioun.

Wat elo d'Gesetzter ugeet, wëll ech e puer Punkten hei ervirsträichen. Éischtens, Recyclingszentere bei den Akafszentere. Et sollen elo 45 Akafszentere vu méi wéi 1.500 Quadratmeter en eegene Recyclingszenter bedreiwe respektiv opriichten. Dat baséiert op engem Pilotprojet um Houwald, e Pilotprojet, deem zwielef Joer bestanen huet, awer ni anstänneg analyséiert an evaluéiert ginn ass vum Ministère. Am Contraire, déi eenzeg Etüd, déi et gëtt, weist, dass dës Pilotprojet wirtschaftlech an ökologesch ineffizient ass.

Mir hunn e super System, dat ass dee vun der Valorlux. D'Valorlux, déi vu Privatbetriber bedriwwen gëtt a bezuelt gëtt an déi genau dat asammelt, wat elo d'Leit hei solle bei den Akafszentere zrëckbréngen. D'Valorlux ass e gudd System fir de Recycling, deen och enger Ëmfro no vun 89 % vun de Leit gedroe gëtt.

Firwat soll een elo mat dësem neie Gesetz mam Auto säin Offall an den Akafszenter bréngen, fir en dann do selwer ze trennen, wa mir eng Hausmüllsammlung hunn, wou den Dreckscamion kamoud bei d'Dier déi blo Tute vun de Leit siche kënn? Wou ass do de Méiwert bei dësen Decisiounen? Wat bréngt dat?

Et bréngt Milliounen a Milliounen vun Onkäschtchen a wat soll doduerch méi recycléiert ginn? Mengt Der, dass een, dee säi Plastikoffall net an d'Blo Tut doheim mécht, dee géif elo säi Plastikoffall an den Auto lueden, mam Auto bei de Supermarché fueren an en dann do am Recyclingszenter triéieren, den Offall, deen e soss einfach an d'Tut mécht an deen automatesch, maschinell da vun der Valorlux getrennt gëtt? Ech mengen net, dass dat esou wäert fonctionéieren.

En anere Punkt, dat ass dann d'Verpackung an och d'Plastikgeschier. Ganz sécherlech gebrauchte mir ze vill Plastik an do ginn et jo och déi Beispiller, déi mer alleguer kennen, wou zum Beispill d'Banannen aus der Schuel erausgeholl ginn an dann a Rëndelcher geschnidde ginn an dann an engem Plastik am

Supermarché de Leit ugebuede ginn. Ech weess net, ob dat e grouss Succès ass, mee jiddwereen, mengen ech, hei ass domatt averstanen, dass dat e komplette Nonsens ass.

Et ass awer esou, mir schwätzen hei iwwer Friichten an Uebst, dass mer awer mussen driwwer diskutéieren, ob mer do als klengt Land nach méi wäit wëlle goe wéi eis Nopeschlänner an ob dat dann och eppes bréngt, ob et net souguer kontraproduktiv ass. Well d'Beispill ass jo dat: Dat Uebst a Geméis gëtt op Lëtzebuerg importéiert an enger Verpackung. Da muss et hei zu Lëtzebuerg aus där Verpackung erausgeholl ginn. Déi gëtt dann iergendwéi ewechgehäit, recycléiert, wann et gutt geet, an da kënn eng nei Verpackung drop, eebe vläicht an enger anerer Mass, an da gëtt et da verkaaft. Ass dat wierklech sënnvoll? Dat muss ee sech froen.

Plastiksbesteck, Plastikbecheren, Schallimoen, et cetera, fir emol ze benotzen, gi verbueden. Op den éischte Bléck ass dat gutt, fir manner Plastik ze verbrauchen, zemools wann een en déi Plazen denkt, déi systematesch ëmmer nëmme all Dag esou Einweggeschier erausginn hunn.

Op där anerer Säit ass et awer esou, dass jidderee vun eis och emol frou ass, wann en an enger Situatioun d'Méiglechkeet huet, op Einweggeschier, op Einwegbecheren zrëckzegräifen. Mehrwegplastikbecheren kann een och net onendlech gebrauchen, déi musse gespullt ginn, wou och vill Energie a Ressourcë verbraucht ginn, an allgemeng gëtt ugeholl, dass e Mehrwegbecher sech ökologesch eréischt rentéiert no der 50. Benotzung. Dat ass natierlech eppes, wat dann och eng richtig Erausforderung ass, fir dat ze errechen.

Hei ass och geschwat gi vun de Fester, vun de Veräiner an de Gemengen. Dat ass och eng grouss Erausforderung fir déi an ech weess do, vu wat ech schwätzen. Ech mengen, dass et do bei villen drop erausleef, fir einfach da Fläschchen erauszeginn a keng Glieder méi.

(Interruption)

Et kann ee sech och emol froen, ob hei wierklech vill erreicht gëtt. Tuten a Folien aus Plastik gi jo och haut agesammelt, gi recycléiert. Et kann ee sécherlech nach vill méi maachen an et kann ee se och vermeiden, dat ass richtig. Mee ass elo – esou wéi dat heiansdo gesot gëtt – de Schallimo de grouss Feind? A fir de Verglach muss ee bedenken, dass hei am Land all Joer gebaut a gebaut a gebaut gëtt, wou extreemst méi Ressourcen dropginn an extreem méi CO₂ entsteet, wéi dat elo bei deene Saachen ass, déi hei ugeschwat ginn.

A fir et esou ze soen: op enger Säit Schallimoe verbidden, op där anerer Säit e ganz Land voller riseger Schantercher. Ech mengen, do versteet och e Kand, dass hei fir d'Ëmwelt eigentlech déi falsch Prioritéit gesat gëtt.

M. Fernand Kartheiser (ADR) | Très bien!

M. Fred Keup (ADR) | De Pfand: Mir sinn e kleng Maart a wa mer en eegene nationale Pfandsystem opbauen, da muss jo all Produzent, vun deene grouss bis zu deene klengen, seng Verpackung upassen. Da missten d'Produzente jo eng eege Verpackung maache fir Lëtzebuerg. All Etikett, all Gedréns muss nei gemaach ginn.

D'Handelskonföderatioun seet, dass dat net realistesch ass, dass et net méiglech wäert sinn. Wéi wëlle mer eppes Eegestänneg op d'Bee setzen, wa méi wéi 95 % vun all de Produkter aus dem Ausland kommen? Kee Produzent am Ausland wäert eng Reglementatioun un e Lëtzeburger Bedürfnis upassen, dofir si mir ze kleng

am Verglach. Mir wäerten doduerch also riskéieren, verschidde Produkter net méi zu Lëtzebuerg ze kréien.

Déi aner Fro, dat ass och scho kuerz ugeschwat ginn: Mir wëssen natierlech net, wéi d'Reglementatioun iwwert de Pfand wäert ausgesinn, mee wat maacht Der da mat de Wäfläschen, net nëmme déi vun hei vun der Musel, mee allgemeng allegueren déi, déi hei am Land dann op de Marché kommen? Gëtt do dann eng Ausnam gemaach? Ech géif dat natierlech begréissen. Mee ass dat dann awer an der Logik vun dësem Gesetz? An ass dat gerecht? Dat ass awer eng Fro, déi ech Iech wëll stellen.

Zu de Batterien an Elektrogeräter gëtt et net vill ze soe vun Negativem. Ech mengen, dat ass eng gutt Saach, fir d'Weiderverwertung vun den Elektrogeräter no vir ze bréngen an ze verbesseren, an och d'Entsorgung vu Batterien an Elektrogeräter soumat ze verbesseren.

Zum Schluss: Ech wëll hei en Opruff maachen un all d'Leit an och un d'Betriber, fir verantwortlech ze handelen, wat de Plastik ugeet, wat den Offall ugeet, am Allgemengen, souwäit et méiglech ass, dat ze vermeide respektiv ze recycléieren.

Dat hei Gesetz ass awer eng Saach, déi eiser Meinung no iwwert de Knéi gebrach ass, déi vill Geld wäert kaschten, ...

Une voix | Très bien!

M. Fred Keup (ADR) | ... déi vill Komplikatiounen wäert mat sech bréngen, déi extreem schwéier an d'Praxis ëmzesetzen ass an déi héchstwahrscheinlech op ökologeschem Niveau – an dat ass jo dat, wat eis alleguer um Häerz läit – leider, leider net vill brénge wäert. Mir wäerten hei bei zwee Gesetzter dergéintstëmme, eis bei engem enthalten a bei deenen zwee leschten derfir stëmme. Ech soen Iech Merci.

M. Fernand Kartheiser (ADR) | Très bien!

M. Fernand Etgen, Président | Merci villmools, Här Keup. An nächsten ageschriwwene Riedner ass déi honorabel Madamm Myriam Cecchetti. Madamm Cecchetti, Dir hutt d'Wuert.

Mme Myriam Cecchetti (déi Lénk) | Merci, Här Präsident. Här President, mir schwätzen haut hei iwwer eng Revolutioun am Offallberäich, soen emol eis gréng Kolleegen. Déi Revolutioun huet e bëssi op sech waarde gelooss a war souguer ze lues, fir der Bürokratie vun den europäeschen Institutionen nozekommen.

Mir setzen d'europäesch Direktiven nämlech mat Verspéidung ëm, wat eis och scho Kritik vu Bréissel abuecht huet.

Une voix | Mir ginn awer vill méi wäit.

Mme Myriam Cecchetti (déi Lénk) | D'Echeancë rëtschen esou no hannen a bedeuten, dass nei Obligatiounen am Beräich vun der Offallvermeidung méi spët a Kraaft trieden a soumat méi Ressourcë verbëtz ginn. Déi sougenannte Revolutioun gëtt och an engem Modell 1 fir fënnf Gesetzter hei ofgespeist an eisen Aen. Als kleng Fraktioun hu mir knapp zéng Minutten, hoffen awer op e bëssen Indulgence vusäite vum Präsident, well dat gëtt der Wichtigkeet vun dëser Thematik soss net gerecht. Dat emol zur Form.

Wann ee sech den Inhalt ukuckt, da gëtt et relativ séier kloer, dass mer et hei net mat enger Revolutioun ze dinn hunn. Firwat och? Dat, wat an de Gesetzter steet, kënn gréisstendeels aus europäeschen Direktiven. Mir mengen net, dass e puer EU-Kommissären, déi zu Bréissel hire politesche Spéithierscht verbréngen, elo zu Revolutiönäre gi sinn.

Eppes ass bei dësem Gesetzespak awer kloer. Fundamental gëtt näischt a Fro gestallt. Eng Revolutioun misst zumindest mol dee Krittär erfëllen. Vill nei Begrëffer fléissen an d'Gesetzgebung an a sträichen dat,

wat mir als Produktivismus a Konsumerismus bezechen, just nei un. Eng radikal ressourcëspuerend Politik misst méi déif usetzen a kapitalisteschen Produktiouns- a Liewensweisen a Fro stellen. D'Pollutioun zu enger handelbarer Wuer, zum Beispill dem Emissiounshandel ze maachen, féiert net zu Klimaschutz, mee zu enger Ëmschichtung vu Rächtem a sozialen Inegalitéiten. Offäll als Ressourcen ekonomesch lukrativ ze maachen, huet ganz änlech Konsequenzen. Datt domadder awer tatsächlech méi ëmweltschounend produzéiert gëtt, menge mir net.

Éischer entstinn nei Mäert fir oft ganz grouss Entrepreneuren, deenen hir Profitter vun de Leit finanziert ginn, déi parallel awer och mat den Ëmweltschied liewe mussen.

Här President, wéilt een tatsächlech Ressourcë spueren an de sech ëmmer méi beschleunegenden Zyklus vu Produktioun a Konsum an de Grëff kréien, da misst bei de Produktiounsweisen ugesat ginn.

D'Produkt ginn ëmmer méi kuerzliwweg a gi vill ze oft ersat. Grouss Konzern, zum Beispill am Beräich vun der Elektronik, schaffen esoumadder onwarscheinlech Benefisser, während d'Leit ëmmer méi oft Ersatz kafen. Reparaturen si seelen an d'Fetischisatioun vu Marken an den neitste Gadgets an eiser Gesellschaft verleet vill Leit och derzou, ëmmer méi oft eppes Neies ze kafen. D'Publizitéit an de Marketing spillen hei och eng ganz problematesch Roll. Mir reechen dozou eng Motioun eran.

Motion 3

La Chambre des Députés,

– considérant que la publicité commerciale a pour objectif de stimuler la surconsommation ;

– considérant que ces publicités incitent le plus souvent à la consommation de produits climaticides et polluants ;

– considérant la présence dans l'espace public et notamment aux gares, à l'aéroport et dans les transports en commun de publicités commerciales ;

– considérant la consommation énergétique ainsi que la pollution lumineuse générées par les panneaux publicitaires numériques et lumineux,

invite le Gouvernement

– à interdire les panneaux publicitaires numériques et lumineux ;

– à interdire la publicité des produits et services les plus émetteurs de gaz à effet de serre et producteurs de déchets sur tous les supports publicitaires dans les espaces publics, ainsi que dans les gares, les aéroports et aux arrêts des transports en commun.

(s.) Myriam Cecchetti, Nathalie Oberweis.

M. Fernand Etgen, Président | Merci.

Mme Myriam Cecchetti (déi Lénk) | D'Smartphoné sinn e gutt Beispill. Wann d'Liewenszäit vun deenen Apparater vun dräi op zéng Joer géif verlängert ginn, kéinte bis 2030 zirka 50 Milliounen Tonnen, jo, 50 Milliounen Tonnen CO₂ agespuert ginn, also zirka fënnf Joer CO₂-Ausstouss vu Lëtzebuerg. Wéilt een hei eppes veränneren, da misst déi legal Garantie op esou Produkter vum Elektro an dem Elektromanager substanzuell verlängert ginn, fir esou d'Produzenten an d'Verantwortung ze huelen. E Reparabilitéitsindex misst agefouert ginn an d'Ekokonzeptioun vun de Produkter misst vill méi staark virgeschriwwen ginn. Dofir reeche mir Iech nach zwou Motiounen eran.

Motion 4

La Chambre des Députés,

– vu la priorité donnée à la réduction des déchets et l'instauration du principe légal de la hiérarchie des traitements ;

– considérant que le réemploi et la réutilisation contribuent au prolongement de la durée de vie des produits et participent à l'économie circulaire et à la réduction de la production de déchets ;

– considérant que le recours à la réparation constitue un outil de lutte important contre l'obsolescence des produits ;

– vu que la France a introduit en 2021 un indice de réparabilité pour cinq catégories de produits électroménagers et électroniques visant à informer les consommateurs sur le caractère plus ou moins réparable des produits concernés, invite le Gouvernement

– à introduire à l'instar de la France l'affichage obligatoire d'un indice de réparabilité pour certains produits électroménagers et électroniques.

(s.) Myriam Cecchetti, Nathalie Oberweis.

Motion 5

La Chambre des Députés,

– vu que le paquet législatif sur les déchets (projets de loi n^{os} 7654, 7656, 7659, 7699, 7001) a pour objectif la réduction de la consommation de ressources et de la production de déchets ;

– considérant que l'obsolescence programmée de certains produits participe à un accroissement de la vente de nouveaux produits et ainsi à la consommation accrue de ressources en même temps qu'à la production de déchets ;

– considérant que le réemploi, la réparation et la réutilisation contribuent au prolongement de la durée de vie des produits et participent à l'économie circulaire et à la réduction de la production de déchets ;

– considérant que selon une étude commanditée par l'ADEME (Agence française de l'environnement et de la maîtrise de l'énergie), 80 % des produits sous garantie sont ramenés au producteur ou au vendeur pour être réparés, tandis que ce taux chute à moins de 40 % après échéance de la garantie ;

– considérant que le Code de consommation luxembourgeois prévoit une durée de garantie légale de deux ans à compter de la délivrance du bien ;

– considérant pourtant qu'après un délai de six mois, il appartient au consommateur d'apporter la preuve qu'un défaut du bien existait au moment de la délivrance du bien, et donc que le défaut n'est pas dû à une mauvaise utilisation ou manipulation du bien par le consommateur,

invite le Gouvernement

– à œuvrer au niveau européen pour une réglementation commune visant un allongement des durées de garantie légale sur certains produits ;

– à étudier dès à présent l'opportunité et la faisabilité au Luxembourg d'un allongement des durées de garantie légale sur certains produits au-delà de deux ans ;

– à renvoyer la charge de preuve de la non-défectuosité du bien vers son producteur ou le vendeur et ce pour toute la durée de la garantie légale.

(s.) Myriam Cecchetti, Nathalie Oberweis.

M. Fernand Etgen, Président | Merci.

Mme Myriam Cecchetti (déi Lénk) | Donieft misste seriö Strukturen fir de Reemploi an d'Reparatur en place gesat ginn. D'Ersetze vun de Recyclingzentren duerch d'Ressourcenzentere vermëttelt zumindest kommunikativ, datt sech eppes ännere soll. Mee mir denken awer, datt et domat awer net ka gedoe sinn an datt d'äitlech méi Effort mussen gemaach ginn.

De Reemploi an d'Reparatioun vu Produkter mussen net nëmmen theoreeteschen méiglechen sinn, mee och an der Praxis. De Staat muss dës Méiglechkeeten och

kënnen assureieren. D'Gemenge mussen ënnerstëtzt ginn an en ambitiöse Cahier de charges hu fir hir Ressourcenzentere. D'Gemenge selwer mussen Aufgaben an deem Beräich vun der Zirkularwirtschaft erfëllen an och solidarwirtschaftlechen Acteuren déi néideg Plaz ginn. Mir gesinn och e Besoin bei der Ausbildung, fir datt qualifizéiert Personal fir d'Handwerksbetrieber do ass.

Mir mengen awer och, datt et nach aner Méiglechkeete gëtt. Zum Beispill ass d'TVA op Reparaturen nëmme fir e puer Produkter bei 8 %. Dese Punkt steet am Koalitionsaccord, ass bis haut awer nach net thematiséiert ginn. D'TVA muss esou wäit wéi méiglech op de Reparaturen erfogesaat ginn. Donieft bezuelen d'Gemengen an de Staat Primmen aus fir den Neikaf vu Produkter, awer net, fir d'Reparatiounen ze finanzéieren, mat Ausnam vun der Gemeng Wolz. Staat a Gemengen hunn hei ganz staark Hiewelen, fir Produktioun a Konsum a méi nohalteg Bannen ze lenken, se misste se just notzen.

Bei der Reduktioun vu Verpackungsoffäll a Plastik bleift d'Gesetz en gros bei der Direktiv, ouni doriwwer erauszegen. D'Regierung beléisst et hei bei engem Verbuet fir oxo-degradabel Plastik, also Plastik, deen net kompostabel ass, mee sech awer a kleng Partikelen zersetzt an duerno am Waasser lant. Dat ass richtig. Mee e komplette Verbuet vun Einwegplastik wier noutwendeg an och méiglech.

Verschidden Einwegprodukter gi verbueden, wéi Stréihällem an Telleren zum Beispill, mee bei villen anere Produkter bleift et just bei einfacher Reduktionsziel. Emballagé vun Uebst a Geméis fir e Gewicht bis 1,5 Kilo am Plastik gi verbueden, mee sollen elo duerch aner biodegradabel Emballagen ersat kënnen ginn. Eng Léisung ass dat net. Déi Emballagé mussen produzéiert ginn an e Recycling dovunner gëtt et eent zu eent och net. Si gehéieren op kee Fall an déi gréng Dreckskëscht.

Et bedeit weider e Verbrauch vu Ressourcen, deen net noutwendeg ass. En interessante Volet, dee mir an deem Kontext begrëssen, ass d'Consigne vun den Emballagé vum Gedränk. Mir sinn do derfir, mee och hei stelle sech Froen zur Ëmsetzung. Mir brauchen lokal, regional Spullanlagen, soss ass den ekologeschen Bilan vun de Consignen net onbedéngt positiv. Mir brauchen genormte Flaschen, fir datt et egal ass, wou ee se zrëckbréngt a woumat se duerno befëllt ginn a fir d'Spullen och esou effikass wéi méiglech ze maachen.

Vun engem ekologeschen Standpunkt spuert eng reutisabel Flasch immens vill Ressourcë par rapport zu Einwegflaschen an och recyclebare Plastikflaschen. Et muss just gutt organiséiert ginn, fir datt et och vun de Leit ugeholl gëtt. D'Vemeidung vu Flasche gelénkt och mat effentlechen zougänglechen Drénkwaasserquellen a Waasserspender „right to water“ mat gratis Leitungswaasser am Horeca oder mat obligatoreschen Pfandkaffisbecheren. Dowéinst hei eis véiert Motioun.

Motion 6

La Chambre des Députés,

– vu que le paquet législatif sur les déchets (projets de loi n^{os} 7654, 7656, 7659, 7699, 7001) a pour objectif la réduction de la consommation de ressources et de la production de déchets ;

– vu que le projet de loi n^o 7654 relatif aux emballages et aux déchets d'emballages vise entre autres la prévention des déchets d'emballages ;

– saluant que le projet de loi n^o 7654 prévoit l'introduction d'une base légale pour la mise en place d'un système de consigne sur les emballages de boissons ;

– considérant que la réduction des emballages de boissons pourrait être davantage favorisée par la mise en place d'un accès facilité à l'eau potable au plus grand nombre ;

– considérant que l'accès à l'eau potable est un droit fondamental,

invite le Gouvernement

– à prévoir l'installation de points d'eau reliés au réseau dans des endroits stratégiques (gares, écoles, université ...) et – dans la mesure du possible – la remise aux normes des fontaines existantes sur le territoire ;

– à obliger les entreprises du secteur de l'Horeca à servir aux clients une carafe d'eau du robinet.

(s.) Myriam Cecchetti, Nathalie Oberweis.

M. Fernand Etgen, Président. | Merci.

Mme Myriam Cecchetti (déi Lénk) | Och wann et hei eng Partie fräiwëlleg Initiative gëtt, feelt et eis awer un Ambitiounen. D'Zäit vun de fräiwëllegen Initiative fir Leit, déi et gutt mengen a sech et leeschte kënnen, fir en vrac, also ouni Verpackung, akafen ze goen, ass scho laang eriwuer. Mir brauche gesetzlech Verflechtungen. Déi feelend Politik bei der Offallvermeidung verlagert d'Gewicht an eisen Aen ze staark op de Recycling, mat deem de Leit och Sand an d'Ae gestreet gëtt.

Natierlech soll recycéléiert ginn. Mee wann d'Hierarchie vun de Ressourcen, esou wéi se hei am Gesetz och dran ass, eescht geholl géif ginn, da misst vill manner recycéléiert ginn. Hei ginn et direkt e puer Problemer. D'Recyclagetauxen orientéiere sech un der Direktiv a si wéineg ambitiéis. Wat brénge Recyclagetauxen, déi lues a lues sollen eropgoen, wa parallel awer de Gesamtvolumen vu Produkter an Offäll esou séier klëmmt, datt de Volumen vun net recycéléierten Offäll am Endeffekt riskéiert ze klammen?

D'Recyclabilitéit vu Produkter seet näischt iwwert de Recycling aus. Engersäits spille Rentabilitätsaspekter eran. Wann e Recycling ze deier ass, da gëtt net recycéléiert. Anerersäits gëtt et fir verschidde Produite keng Filiären, zum Beispill fir verschidden Zorte Plastik.

Ee gutt Beispill ass och dat vun de PET-Flaschen, déi ab 2025 minimum 25 % recycéléierte Plastik solle beinhalten. Mol dervunner ofgesinn, datt sech dës Zilsetzung just op d'Wësch vun der Industrie alignéiert a guer net ambitiéis ass, weist dësen Taux just, datt ee fir esou Flaschen ëmmer vill Matière vergeet, also neie Plastik brauch, ëmmerhin nach ëmmer 75 %, fir eng nei Fläsch hierzustellen. De „bottle to bottle“ ass eng Illusioun. Et misst elo vill méi op Offallvermeidung gesat ginn.

D'Eko-Organisme sinn an eisen Aen och problematesch, beispillsweis d'Valorlux. Doduerch, datt d'Valorlux vun de Betriber finanzéiert gëtt, déi bestëmmten Emballagen op de Marché brénge mat hire Produkter, stellt sech d'Fro, wien hei fir wéi schafft. Sinn d'Kontributionen u Valorlux esou gestaffelt, datt se wierklech Offallvermeidung initiéieren? Mir zweifelen dorunner.

Am Endeffekt sinn et net d'Produzenten, déi de Gros vun de Käschten droe fir d'Offallgestioun, mee d'Allgemengheet, besonnesch d'Gemengen. Dat ass e rekurrennte Constat. A ville Beräicher ginn d'Käschten, wat den Offall ugeet, an éischter Linn vun der Allgemengheet gedroen, während d'Privatwirtschaft sech déi lukrativ Elementer – de Verkauf vun der Matière première – selwer eraushëlt. Mir hunn et am Dossier SuperDrecksKëscht gesinn, wéi Privatentreprise sech d'Filetsstécker vun der Offallwirtschaft zu ganz favorable Konditiounen erauspicke kënnen.

Laut deem neie Gesetz soll elo all Akafsfläch ab 1.500 Meterkaree eng Kollekt vun Offall organiséieren. Alles deit drop hin, dass dës Zentere privat exploitéiert gi mat manner gudden Aarbechtsbedéngunge wéi an de Gemengeninfrastrukturen, ouni demokratesch Kontroll, wéi dat bei de Gemengen de Fall ass an, wéi mir och fäerten, ouni ekologesch a sozial Vokatioun.

Änlech ass et bei den Infrastrukture fir den Tri an de Copropriété mat véier a méi Wunneenheeten. Den Offall an dës Copropriété soll laut Gesetz net ënnert d'Déchets municipaux ménagers falen a ka soumatt vun aneren Acteure wéi de Gemenge kollektéiert ginn. Dës Punkt ass am Avis an an de Kommissioun vill diskutéiert ginn. Fir eis ass dës bis haut net zefriddestellend geléist an ass soumat eng weider Entreesdier fir Privatfirmen an d'Offallwirtschaft a kéint en plus zu ënnerschiddlechen Offalltaxen op engem Gemengenterritoire féieren.

Här President, ech kommen elo zum Schluss. D'Gesetz, déi eis haut hei virgeluecht ginn, behandelde formal gesinn d'Offäll, mee a Realitéit hu mir et awer mat enger Thematik ze dinn, déi wäit an eis Wirtschaft eragräift. D'Offäll an de klammende Verbrauch vu Ressourcë sinn en elementare Bestanddeel vun enger kapitalistescher Wirtschaft, an dofir ass et eng Illusioun ze mengen, datt dës Problemer mat dësem Gesetz seriö an de Grëff ze kréie sinn.

Et gi Symptomer behandelt vu Produktivismus a Konsumerismus. An där begrenzten Zäit hunn ech de Fokus op dës fir eis zentral Froe geluecht. Dat soll awer net doriwwer ewechtäuschen, datt eis verschidden Aspekter sympathesch sinn. Ech hunn d'Consigné genannt, mee ech hätt och iwwert de Verbuet vu Pabeiersreklammen an de Boëtten, vu verschiddene Plastikemballagen an Einwegprodukter oder nach vun der Schafung vu Ressourcenzentren an iwwer aner méi detailléiert Mesurë kënne schwätzen.

Trotz allem bleift fir eis hei e batteren Nogeschemaach an d'Gefill, datt mir am gemittleche Spadséiergang Erausforderungen noginn, déi eis mat der Vitess vun engem TGV virun der Nues fortueren.

Mee ech kann Iech berouegen, mir wäerten awer all déi Gesetzter matstëmmen. Merci fir d'Nolauschteren.

M. Fernand Etgen, Président | Merci villmools, Mammad Cecchetti. A leschten ageschriwwene Riedner ass den honorablen Här Marc Goergen.

M. Marc Goergen (Piraten) | Merci, Här President. Ech probéieren, an där kuerzer Zäit eise Kommentar iwwert déi vill Gesetzter ofzeginn. Dat ass haut sécherlech e wichtegt Gesetz fir den Ëmweltschutz, och an der Klimakris. An alles, wat och selwo virdu gesot ginn ass un nobele Causen, firwat een dat Gesetz mécht, oder déi Gesetzter, dee ganze Pak, do si ganz vill nobel Causen, wou mir als Piraten och derhannert stinn. Et ass awer net ëmmer esou, dass fir dat Zil, wou een hiwëllt, een och iwwerall dee richtege Wee gewielt huet. Dofir wäerte mir haut dräimol mat Jo stëmmen an zweemol mat Nee.

Et sinn am ganze Package gutt Usätz derbäi, mee et sinn der awer och, déi komplett falsch ëmgesat ginn. Et muss een natierlech och soen, dass wéi déi Gesetzter entstanen sinn, et nach en anere Kontext war. Deemools hate mer net 10, 20, 30 % Präissteigerung op der Alimentatioun an de Supermarchéen. Et ass de Leit deemools net esou schlecht gaangen, wéi et am Moment de Fall ass.

Jo, mir Piraten fannen de Pfandsystem, deem hei ugeschwat ginn ass, och ganz sympathesch. Mir hunn eis do och schon deemools 2018, wéi mer de Walprogramm geschriwwen hunn, Gedanken driwwer gemaach a sinn deemools zur Konklusioun komm, dass

esou e System nëmme Sënn mécht, wann een dat mat den Nopeschlänner, mat der Groussregioun, zesumme mécht.

An et ass ee vun de Punkten, deem eis natierlech stéiert ass: dass Der e Règlement wëllt draus maachen, anstatt dass Der de Pfandsystem iwwer e Gesetz, iwwert d'Chamber ganz transparent géift hei erabrénge a mer hei nach eng Kéier kéinten iwwert dee Pfandsystem diskutéieren. Well mir stinn dem Pfandsystem positiv géigeniwwer, mee awer net der Aart a Weis, wéi Der e wëllt ëmsetzen!

A wann Der e wëllt ëmsetzen, ass eis Demande, dass Der et mat der Groussregioun maacht. Ech mengen, mir hu jo och eng Ministesch fir d'Groussregioun, et gesäit een se zwar net oft, wann et ëm d'Groussregioun geet, mee hei wär e Punkt, wou se op d'mannst kéint aktiv ginn.

Beim Geméis an Uebst, do hu mir a sech ni verstanen, firwat dat grouss muss am Plastik agepaakt ginn. Mee och do si mer mam Zil, wat d'Regierung sech ginn huet, eens, mee awer mam Wee erëm net. Well et ka jo net sinn, dass et weiderhin erlaabt bleift, dat Ganz am Plastik ze importéieren, heihinner ze bréngen, et hannert dem Riddo am Supermarché auszepaken, fir et da virum Riddo dohinnerzeleeën. Well dee Plastik ass produziéiert ginn, also ass der Ëmwelt guer net gedéngt. Dat ass esou e bësse Greenwashing, deem ee mécht. Hanne paakt een et aus a vir gëtt et da schéi geluecht. An dat ass eppes, wou mer d'Regierung net kënnen ënnerstëtzen. Wann Der hei hätt wëllen eppes géint de Plastik maachen, hätt Der misse soen, dass dat emol guer net importéiert dierft ginn. Et dierft emol guer net heihinnerkommen, well esou oder esou, ob et virum Riddo oder hannert dem Riddo herno an d'Poubelle flitt, hutt Der jo do net vill erreicht.

Zum Recycling. Do hat ech op wort.lu interessant Donnéeë gelies, zum Beispill, dass 87 % do gesot hunn, dass se léiwer doheem ofgehall kréien, wat se ze recycéléieren hunn, dass nëmme 10 % géifen an de Recyclingcenter fueren.

Bon, wann ech bei eis an der Gemeng d'Schlaang kucken fir bei de Recyclingcenter, wou een heiansdo laang brauch, hunn ech d'Gefill, dass méi Leit géifen an de Recyclingcenter goen, mee ech loosse déi Zuelen emol einfach esou dosto. Mee nach vill méi interessant war dat, wat d'Regierung elo vun deem Drive-in do an d'Gesetz gesat huet. An ech kommen herno nach op eng ganz aner Kritik, eng Kritik, firwat dass mer d'Gesetz och am Groussen net wäerte matstëmmen.

Deen Drive-in ass an deem Konzept, wéi d'Regierung et elo hei ëmsetzen wëllt, 16-mol méi deier, wéi wann ee recycéléiert an dat doheem ofgehall gëtt. Ganz konkret 6.653 Euro d'Tonn kascht dat an deem Projet, an där Form vun deenen Drive-innen, déi Dir et elo gären hätt, géint 416 Euro d'Tonn, wann et doheem ofgehall gëtt. An Dir kënnt mer net soen, dass dat elo en Ureiz soll sinn, dass d'Leit an d'Firmen an d'Gesellschaft méi recycéléiere sollen, wann et op eemol 16-mol méi deier soll ginn, wéi et aktuell de Fall ass. An et ass ee vun de Problemer, dass an deem Gesetz net wäit genuch geduecht ginn ass.

Dee gréisste Kritikpunkt, an ech mengen, Dir hutt et scho vun eis Piraten erwaart, ass déi SuperDrecks-Këscht. Dee ganze Kontrakt ass zougeschnitten op d'Firme ronderëm d'SuperDrecksKëscht, dat heescht: Haut gëtt e Gesetz gestëmmt, ouni dass virun d'SuperDrecksKëscht legaliséiert ginn ass. Dat steet jo nach ëmmer am Raum, dat dierft een net vergiessen.

Dee ganze Skandal, deem déi gréng eis bruecht hu ronderëm d'SuperDrecksKëscht, ass nach net geléist. Dat dierft een net vergiessen. An haut gëtt awer dat Gesetz

gestimmt. Wéi huet Reporter.lu richtig do geschriwwen: „Der Verdacht einer Bevorteilung von CCN“ – dat ass déi Firma, déi fir d'SuperDrecksKëscht schafft an dat Ganz mécht – „hinter den Kulissen mit Einwirkung auf politische Diskussionen“. An dann: „Das neue Abfallgesetz könnte nämlich die Machtposition des SuperDrecksKëscht-Imperiums weiter festigen.“ Sou, an dat ass dat, wat déi gréng haut hei an d'Chamber bruecht hunn. D'SuperDrecksKëscht däerf mat hire Machenschaften weidermaache wéi virdrun, ouni dass se virdru legaliséiert ginn ass, ouni dass iergendeppes geschitt ass. Nee, on top hu se et jo nach an enger Pressekonferenz ugekënnegt.

An iwwregens, Pressekonferenz, wa mer dobäi sinn: D'Chamber ass virdrun, während mer hei tagen, informéiert ginn, dass eng nei Ëmweltministesch do ass. Bon, dat kann ee maachen, muss een awer net! Heiansdo kann een d'Chamber och nach respektéieren, dat hätt een net esou misse maachen.

Mee et ass nach ëmmer keng Léisung do gewiescht fir d'SuperDrecksKëscht. An deemools an der Pressekonferenz ass jo gesot ginn, dass Dir där Firma elo nach esou vill Milliounen méi gitt mat Ärem Gesetz, wat Der wëllt maachen. Deementspriedend ...

M. François Bausch, Ministre de la Mobilité et des Travaux publics | Här Goergen, kënnt Der eis just nach erklären, zanter weini nominéiert dann d'Chamber Ministeren?

M. Marc Goergen (Piraten) | Dat hunn ech jo elo net gesot.

M. François Bausch, Ministre de la Mobilité et des Travaux publics | Dir hutt dat dach elo grad gesot.

M. Marc Goergen (Piraten) | Ech hu just gesot, et wär vu Respekt gewiescht, wa mir hei allegueret sëtzen, an nach zu Ëmwelttheemen, ...

M. François Bausch, Ministre de la Mobilité et des Travaux publics | Jo, dat huet jo guer keen Zesumm...

M. Marc Goergen (Piraten) | ... dass Der eis et op d'mannst och virdru matgedeelt hätt an dass mir net mussen hei eisen Handy opmaachen, fir iwwer eng Push gewuer ze ginn, wien dann elo den Nächsten an der Regierung ass. Mir si gewinnt, dass et méi oft wiesselt.

(Brouhaha)

Une voix | Très bien!

M. Marc Goergen (Piraten) | Mir si gewinnt, dass et méi oft wiesselt.

M. François Bausch, Ministre de la Mobilité et des Travaux publics | Kommt, mir kommen zrëck zum Sujet!

(Coups de cloche de la présidence)

M. Marc Goergen (Piraten) | Mee aus Respekt ...

M. François Bausch, Ministre de la Mobilité et des Travaux publics | Kommt, mir kommen zrëck zum Sujet!

M. Marc Goergen (Piraten) | Dir hutt mech jo elo gefrot.

M. Sven Clement (Piraten) | Dir hätt net missen ënnerbriechen, Här Bausch.

M. Marc Goergen (Piraten) | Aus Respekt virun der Chamber hätt Der dat alt weinstens kéinten hei soen, ganz transparent, wa mer vun Ëmweltdossiere schwätzen, ...

M. Fernand Etgen, Président | Här Goergen, ech bieden Iech, zu de Gesetzter ze schwätzen.

M. Marc Goergen (Piraten) | Also, wann d'Theema d'Ëmweltministesch net zu dësem Gesetz gehéiert, da weess ech net, vu wéi engem Theema mer haut schwätzen.

Une voix | Très bien!

M. François Bausch, Ministre de la Mobilité et des Travaux publics | Här Goergen, den Ëmweltminister sëtzt hei. Laut dem Arrêté sëtzt den Ëmweltminister hei niewent mir.

M. Fernand Etgen, Président | C'est l'orateur qui s'écarte du sujet.

M. Marc Goergen (Piraten) | Also, Här President, ech ginn elo net weider sichen.

M. François Bausch, Ministre de la Mobilité et des Travaux publics | Riicht Iech wanneghelift un den Ëmweltminister, deen hei sëtzt.

Une voix | Très bien!

M. François Bausch, Ministre de la Mobilité et des Travaux publics | Et ass deen, deen de Moment Ëmweltminister ass.

M. Marc Goergen (Piraten) | Ech weess, et muss een all Dag nei kucken, wie grad Ëmweltminister ass, do hutt Der Recht.

M. Fernand Etgen, Président | Genau dat. De Moment ass de Claude Turmes Ëmweltminister.

(Brouhaha)

An d'nächst Woch ass et vläicht een aneren.

M. Marc Goergen (Piraten) | Also, Dir hutt elo gesot: Wiem seng Schold dass et? – jo, d'nächst Woch ass et vläicht een aneren – Dir hutt elo gesot, wiem seng Schold? Dat ass jo awer elo net meng Schold, dass d'Ëmweltministesch huet misse goen. Also, ech mengen ...

(Interruption et hilarité)

O Mamm o Mamm! Ech mengen, do hunn ech e Punkt bei deene Gréngen erwëscht, deen net esou ganz ugesi war. Mee bon.

M. François Bausch, Ministre de la Mobilité et des Travaux publics | Reegt Iech net esou vill op!

M. Marc Goergen (Piraten) | O, ech reege mech net op, wësst Der.

(Brouhaha)

Ech probéieren ëmmer, d'Nimm ze verhalen, wie grad an der Regierung ass. Deels sinn et gutt Texter, déi Der ...

(Brouhaha)

Dir kënnt Iech dach all och elo e bëssen erëm ofreegen! Ech mengen, et ass jo net esou dramatesch!

(Interruption)

Maja. Et si jo deels gutt Texter. Huele mer zum Beispill dat vun de Bréifboitten: Dat gefällt eis ganz gutt, well bis elo war et ëmmer esou, dass souwisou kee sech dru gehalten huet, wann een deen Autocollant do hat, dee war jo och net rechtsbindend. Deementspriedend ass dat dote ganz flott. Wat mer awer e bësse kritesch gesinn, ass, dass et weiderhin erlaabt ass, dass d'Schäfferéit, ouni dass een dat kéint verhénnere, hir Fotoalben an d'Boitte geheien. Deementspriedend hätt een do och nach kënne méi maachen.

A beim Wegwerfgeschier, jo, dat gesi mer alles ganz positiv. Wéi gesot, mir wäerten haut dräi Gesetzter matstëmmen an zwee stëmmen mer der net mat. An den Hauptkritikpunkt ass, dass d'SuperdrecksKëscht nach ëmmer net legaliséiert ginn ass, dass do nach ëmmer eng ganz grouss Fro driwwer hänkt. An dat

hätt misse virun engem Offallgesetz ganz kloer hei an der Chamber gekläert ginn, ier esou e wichtege Punkt, wou esou vill Milliounen herno um Spill sti fir eng Firma, hei zum Vott kënnt.

Merci.

M. Sven Clement (Piraten) | Ganz gutt!

M. Fernand Etgen, Président | Merci villmoos, Här Goergen.

D'Regierung huet d'Wuert. An dat ass haut den Här Claude Turmes, Minister fir Ëmwelt, Klima an nohalteteg Entwécklung. Här Turmes, Dir hutt d'Wuert.

Prise de position du Gouvernement

M. Claude Turmes, Ministre de l'Environnement, du Climat et du Développement durable | Gudde Mëtteg. Dat hei ass, mengen ech, wierklech e grouse Moment fir d'Ëmweltpolitik zu Lëtzebuerg. An dee Moment, deen hu mer dem Carole Dieschbourg ze verdanken, awer ech mengen, och all deenen Deputéierten, déi déi lescht Méint, an dat ware vill Méint, heirunner geschafft hunn.

Une voix | Très bien!

M. Claude Turmes, Ministre de l'Environnement, du Climat et du Développement durable | Wat maache mer mat deene fënneg Gesetzter? Mir brénge Lëtzebuerg elo wierklech op de Wee ewech vun enger Wegwerfgesellschaft hin zu enger Zero-Waste-, Null-Offall-Gesellschaft. Dat heescht, mir ginn ewech vum Wuert Offall, vum Konzept Offall, a mir ginn a Richtung Kreeslafwirtschaft.

Mir mussen dat maachen. Ech mengen, mir wäerten e Planéit kréien, op deem mer wäerten 10 Milliarde Leit hunn. Wann déi all esou wéineg Rücksicht huelen op Ressourcen, wéi dat deelweis zu Lëtzebuerg an an Europa de Fall ass, dann hu mer, mengen ech, einfach net genuch Ressourcen. Dat heescht, duerfir musse mer et maachen. Mir mussen et och aus Klimaschutzgrënn maachen. Eng Tonn Plastik si sechs Tonnen CO₂. A virdru si jo hei d'Chiffere genannt ginn. Mee et si Milliounen, Honnerte Milliounen Tonne Plastik, an dat mussen Der allkéiers mat sechs multiplizéieren. Da sidd Der séier bei Milliarden Emissiounen vun CO₂.

An dat Drëtt, an ech mengen, dat ass wierklech och wichteg, well dat en ënnerschätzte Problem ass, dat ass d'Gesondheet. De Fait ass: Mir hu syntheetesch Kleeder, déi gewäsch ginn. Déi Mikroplastiker kommen iwwert den Offall, iwwert d'Ofwaasser an e Floss, duerno an den Ozean, duerno a kleng Planzen am Ozean, duerno an de Fësch an dann herno erëm op eisen Teller. Dat heescht, mir verseuchen eis selwer iwwer eeben dee Mikroplastikkonsum. An ech mengen, do ass et och wichteg, dass mer hei éischt Schrëtt huelen, och wann déi Schrëtt nach net duerginn. An ech mengen, dat war opgeworf gi vum Här Schaaf.

Um europäeschen Niveau leeft am Moment eng Biergerpetitioun, an d'Europäesch Kommissioun muss an e puer Wochen dozou Stellung huelen. A mir sinn als Regierung der Meenung, an och do hannendru mat eeben entsprechemdem politeschen Drock, dass um EU-Niveau nach méi wäit muss gaange gi bei de Mikroplastiker.

An da gött et eppes Véiertes, wat mer hei maachen. D'Leit dobausse wëlle méi, besser Strukturen hunn, fir manner Offall ze maachen. Si wëllen éischters, dass manner Verpackungen an de Supermarché sinn. Si wëllen zweetens, dass se méi einfach Strukturen hunn, fir dann entweder Saachen ze reparéieren oder Saachen eeben ze recycléieren oder nach eng Kéier ze gebrauchen. An iwwer déi heite fënneg Gesetzter verbessere mer d'Strukturen am Land, fir et de Leit méi einfach ze maachen an och deenen aller-, aller-, allermeeschte Betriber.

Gutt, dann hu mer der e puer, déi natierlech Oplage kréien. Mee ech mengen, et kann net aneschters sinn, wéi dass mer zum Beispill an de Supermarchéen, an de ganz virgelagerte Logistikkette vun den Narungsmittelen, per Gesetz musse Saachen änneren, well deen Einzelnen dat net léise kann.

Ech wollt op e puer Kritikpunkten agoen. Ech mengen, den Här Schaaf huet gesot, et wier net geschwat gi mat de Secteuren. Ier d'Gesetz deposéiert ginn ass, ware Biergerreuniounen. Do hu mer de Bols gespuert vun de Bierger. An et waren op d'mannst 15 Reuniounen, en présence vun der Ministesch, iwwer all déi Méint mat dem Secteur. An et ass jo esou, an ech mengen, dat ass och aus den Erklärungen notament vum Rapportier ervirgaangen –, dass mer jo och Saachen ugepasst hunn. Mir hu Saachen ugepasst. Mir hunn Datumen ugepasst, mir hunn och heiansdo an der Substanz Saachen ugepasst, awer ëmmer an der Iddi: Mir mussen ambitiéis sinn!

Da kënn e Punkt, Här Schaaf, an deem ech Iech net Recht ginn. Dir hutt gesot, EU-Direktive wieren do fir ze harmoniséieren. Wann d'EU wëllt harmoniséieren, da mécht d'EU e Règlement, dat eent zu eent ëmgesat gëtt. An da ginn ech Iech eng Zuel, an déi Zuel eleng erkläert, firwat mir hei zu Lëtzebuerg mussen an deem heite Beräich iwwert d'EU-Direktiv erausgoen. An zwar – an ech mengen, et ass eng Zuel, déi wichteg fir eis alleguerten ass – maache mir zu Lëtzebuerg am Schnëtt 790 Kilogramm Offall, 790 Kilogramm Offall pro Kapp. D'Moyenne an der EU ass 505 Kilogramm Offall.

Dat ass kee Wonner, wann ee weess, dass mir e Land mat engem héijen Akommes sinn. Wann d'Leit méi en héicht Akommes hunn, dann ass och méi Konsum. Dat heescht, wa mir net Gesetzer maachen, déi besser si wéi den Duerchschnëtt, da kënnen mer ni gutt ginn. An dat ass eng ganz, ganz logesch Erklärung. Mir mussen an de Gesetzer ambitionéiert sinn. Mir mussen iwwert den EU-Minimum erausgoen. Well mer an engem Ëmfeld sinn, an deem mer, well mer méi Revenuen hunn, eeben deelweis och méi Konsum hunn, gëtt eeben och méi ewechgeworf. An dat musse mer eeben duerfir ënnerbannen.

Zu der Fro: „Wéi vill Recyclingstrukture braucht de nach?“ Ech mengen, déi komplementär Offer, déi mer an de Supermarché schafen, dat huet d'Madamm Empain och nach eng Kéier gutt erkläert. Ech mengen, d'Leit ginn an de Supermarché. Firwat solle se Verpackung mathuelen, wa se erausginn, déi se net brauchen? Déi kënnen se direkt doloossen. Et mécht jo kee Sënn, dass se se fir d'éischt mat heem huelen an dann en Ëmweert de Recyclingzenter maachen. Dat maache se dann direkt op der Plaz.

An dat anert ass: Wa se zréckginn an de Supermarché, da kënnen se jo och verschidde Saachen zréckhuelen. Dat gi kleng Strukturen. Do gëtt et éischt Pilotprojeten. An ech sinn iwwerzeegt, dass dat e Succès gëtt. An dee Succès wäerte mer dann an deem Monitoring, dee mer do och maachen, feststellen.

Nach eng Kéier vläicht zum Muertendall: Mir hunn nach déi Deponie. Dat ass manner wéi 5 % vun eisem Gesamtstoffall. Mee och do, mengen ech, ass et wichtig, dass mer en Enddatum setzen. An ech mengen, d'Madamm Dieschbourg hat scho Gespréicher ugefaang mam SIGRE, dem Bedreier vum Muertendall. Wann ech Iech nëmmen ee Beispill ginn: Wa mer Klärschlamm verbrennen an notzen, zum Beispill als Zement, dann hu mer Schlacken. An et si Gespréicher zum Beispill: Dat wier eppes, amplat dat dann an d'Ausland ze féieren, kéint esou eppes dann do quasi am Muertendall verbuddelt ginn, am gudde Sënn. Dat heescht, mir hunn do alternativ Notzungen, amplat do nach

weider quasi Ressourcen ze verbuddelen, wat jo da kee gudden Usaz ass.

Zu de Reklammen: Ech si frou, dass hei all Gemeng dat begreift. Ech mengen, et ass dach e wonnerbaren Dag fir all eis Bierger, déi sech säit Joerzéngten opreegen iwwer all déi Reklammen, déi s de an d'Bréifboite gestach kritt hues. Et huet keen duerno gefrot. An elo hu mer endlech e System, wou et den ëmgedréite Wee ass, dat heescht, dass de dat muss soen. A mir hunn och do Gespréicher ugeféiert mat den Acteuren. An dat wäert warscheinlech drop erauslafen, dass herno déi Leit, déi onbedéngt wëlle Reklamme kréien, sech melden an dass dann déi, déi nach Reklammen ausdroen, da Lëscht hunn, esou dass de do och net onbedéngt e Sticker op denger Bréifboite braucht. Dat heescht, do si mer och amgaang, eng Léisung ze sichen, déi ganz pragmatisch ass.

Zu de Mikrooffall hat ech geschwat. E wichtige Punkt – an deem ass erwänt ginn, mengen ech, och vum Max Hahn – ass de Bauschutt. A beim Bauschutt, ech mengen, wat mer do musse maachen, ass natierlech ultimativ.

Déi nei Gebaier, déi mer bauen, dat si Ressourcëbanken. All d'Glas, wat do agebaut gëtt, all de Koffer, deen agebaut gëtt, muss repertoriéiert ginn. Mir sinn do als Lëtzebuerg ee vun de Virreider an Europa. A wann déi ofgerappt ginn a 15, 20, 30 Joer, da wësse mer, wat do dran ass. Mee gutt, mir hunn awer och déi besteend Gebaier.

Wat mer elo amgaange sinn ze maachen a wat wichtig ass ze verstoen: Beim Bëton zum Beispill kënnen mer an d'Richtung goen, fir Bëton ze huelen, deen 30, 40 % recycelierte Bëton huet. Mee da muss e fir d'éischt zertifizéiert sinn op d'Stabilitéit. An ech mengen, de François Bausch als Marché-publics-Minister wäert dann och an den nächste Joren, wann dat da bis zertifizéiert ass, Marché-publicken ausschreien, bei deenen dann en Deel vun deem, wat an d'Gebaier kënn oder op anere Plazen agebaut gëtt, eeben en héijen Undeel huet vun zertifizéiertem recycelierte Bëton. Dat ass ee Beispill, an do wäerte mer och nach weider an déi Richtung goen.

En anere Punkt, dee mer, mengen ech, hei elo wierklech an eng aner Dimensioun bréngen, ass den elektronischen Offall. An eleng, dass mer d'Recyclingzenter ëmbauen a Ressourcenzenteren, firwat maache mer dat? Besonnesch och, fir dass d'Leit endlech eng Plaz hunn, wou se hir elektronesch Geräter kënnen ofginn a wou hannendrun dann iwwer kollektiv Aktiounen reparéiert ka ginn an eng zweet Notzung ka geschéien. Dir wësst, dass mer schonn eenzel Projeten hu vu „social reuse“, fir Leit, déi manner Moyenen hunn, déi déi gefléckten Elektronik notzen. An dat wäerte mer elo vill méi am grouse Stil maachen.

An dann natierlech, dat hat de Max Hahn och erwänt: Sharing. Ech mengen, et gëtt eng ganz Rei Saachen, Buermaschinen, Méimaschinen an esou weider, déi herno an de Ressourcenzenteren stoe wäerten. D'Leit wäerte se sech do lounen. An och doriwwer kënnen mer ganz, ganz vill Ressourcen aspueren.

Gutt, ech wëll elo net weider an d'Detailer goen. Zum Schluss nach eng Kéier e ganz, ganz grouse Merci un de François Benoy, de Rapportier. Ech mengen, ech vergläichen dech mat engem Kapitän vun engem Schëff. Dat war e groust Schëff, e Cargoschëff. An do ware Leit dobaussen, déi hunn heiansdo ganz héich Welle gemaach, verbal Wellen an heiansdo nach e bësse méi hefteg Wellen. An Du hues als Kapitän dat Schëff an de sécheren Hafe bruecht. Duerfir e grouse Merci.

Mäi gréisste Merci geet awer haut un d'Carole Dieschbourg. Ech hätt dem Carole wierklech gewënscht, dass hatt haut hätt kënnen hei stoen. Dat do

war säin Häerzensblutt. Hatt wollt dat dote Gesetz gutt maachen. Et huet ganz, ganz vill Zäit heiranner gestach. An ech fannen et esou onfair, wa souguer, nodeems et zréckgetrueden ass, nach ëmmer Leit hei sinn, déi notréppelen. Gutt, wann dat méttlerweile zu eiser politescher Kultur gehéiert ... Et ass eigentlech traureg, ...

Une voix | Très bien!

M. Claude Turmes, Ministre de l'Environnement, du Climat et du Développement durable | ... well eigentlech ass dat hei e Monument fir d'Carole.

Ech soen Iech Merci.

Plusieurs voix | Très bien!

M. Fernand Etgen, Président | Merci dem Här Ëmweltminister Claude Turmes. D'Diskussioun ass elo ofgeschloss.

Mir kommen elo zur Ofstëmmung iwwert de Projet de loi 7654. Den Text steet am Document parlementaire 7654¹⁴.

Vote sur l'ensemble du projet de loi 7654 et dispense du second vote constitutionnel

D'Ofstëmmen fänkt un. Ech waarden nach eng hallef Minutt. Da waarden ech nach zéng Sekonnen. Da komme mer elo bei de Vote par procuration. De Vott ass ofgeschloss.

An de Projet de loi ass bei 33 Jo-Stëmmen, 20 Nee-Stëmmen an 1 Abstentioun ugeholl.

Ont voté oui : MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, MM. Frank Colabianchi, Fernand Etgen, Gusty Graas, Max Hahn, Mme Carole Hartmann, MM. Pim Knaff, Claude Lamberty et Mme Lydie Polfer (par M. Max Hahn) ;

Mme Simone Asselborn-Bintz (par Mme Cécile Hemmen), M. Dan Biancalana, Mmes Tess Burton (par M. Dan Biancalana), Francine Closener, MM. Yves Cruchten, Mars Di Bartolomeo, Mme Cécile Hemmen, M. Dan Kersch, Mme Lydia Mutsch et M. Carlo Weber (par M. Yves Cruchten) ;

Mme Semiray Ahmedova (par Mme Stéphanie Empain), M. François Benoy, Mmes Djuna Bernard, Stéphanie Empain, Chantal Gary, M. Marc Hansen, Mme Josée Lorsché, M. Charles Margue et Mme Jessie Thill ;

Mmes Myriam Cecchetti et Nathalie Oberweis.

Ont voté non : Mme Diane Adehm, MM. Emile Eicher, Paul Galles (par M. Jean-Paul Schaaf), Jean-Marie Halsdorf, Mme Martine Hansen, MM. Max Hengel, Marc Lies, Mme Viviane Reding, MM. Gilles Roth, Jean-Paul Schaaf, Marc Spautz, Serge Wilmes (par M. Marc Lies), Claude Wiseler et Michel Wolter ;

MM. Jeff Engelen (par M. Fred Keup), Fernand Kartheiser, Fred Keup et Roy Reding (par M. Fernand Kartheiser) ;

MM. Sven Clement et Marc Goergen.

S'est abstenu : M. Aly Kaes.

Freet d'Chamber d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(Assentiment)

Et ass also esou decidéiert.

Mir kommen elo zur Ofstëmmung iwwert de Projet de loi 7656. Den Text steet am Document parlementaire 7656¹³.

Vote sur l'ensemble du projet de loi 7656

D'Ofstëmmen fänkt un. Mir kommen elo zum Vote par procuration. Do feelt nach e bëssen. De Vott ass ofgeschloss.

An dëse Projet de loi ass mat 51 Jo-Stëmme bei 4 Nee-Stëmmen ugeholl.

Résultat définitif après redressement : le projet de loi 7656 est adopté par 52 voix pour et 4 voix contre.

Ont voté oui : Mmes Diane Adehm, Nancy Arendt épouse Kemp, MM. Emile Eicher, Paul Galles (par M. Jean-Paul Schaaf), Jean-Marie Halsdorf, Mme Martine Hansen, MM. Max Hengel, Aly Kaes, Marc Lies, Georges Mischo (par Mme Martine Hansen), Mme Viviane Reding, MM. Gilles Roth, Jean-Paul Schaaf, Marc Spautz, Serge Wilmes (par M. Marc Lies), Claude Wiseler et Michel Wolter ;

MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, MM. Frank Colabianchi, Fernand Etgen, Gusty Graas, Max Hahn, Mme Carole Hartmann, MM. Pim Knaff, Claude Lamberty et Mme Lydie Polfer (par M. Max Hahn) ;

Mme Simone Asselborn-Bintz (par Mme Cécile Hemmen), M. Dan Biancalana, Mmes Tess Burton (par Mme Lydia Mutsch), Francine Closener, MM. Yves Cruchten, Mars Di Bartolomeo, Mme Cécile Hemmen, M. Dan Kersch, Mme Lydia Mutsch et M. Carlo Weber (par M. Yves Cruchten) ;

Mme Semiray Ahmedova (par Mme Josée Lorsché), M. François Benoy, Mmes Djuna Bernard, Stéphanie Empain, Chantal Gary, M. Marc Hansen, Mme Josée Lorsché, M. Charles Margue et Mme Jessie Thill ;

MM. Sven Clement et Marc Goergen ;

Mmes Myriam Cecchetti et Nathalie Oberweis.

Ont voté non : MM. Jeff Engelen (par M. Fred Keup), Fernand Kartheiser, Fred Keup et Roy Reding (par M. Fernand Kartheiser).

Da kéime mer zum Projet de loi 7659. Den Text steet am Document parlementaire 7659²⁴.

Vote sur l'ensemble du projet de loi 7659 et dispense du second vote constitutionnel

D'Ofstëmme fänkt un. Da komme mer elo bei de Vote par procuration. De Vott ass ofgeschloss.

An dëse Projet de loi ass mat 33 Jo-Stëmmen, 21 Nee-Stëmmen a 4 Abstentiounen ugeholl.

Ont voté oui : MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, MM. Frank Colabianchi, Fernand Etgen, Gusty Graas, Max Hahn, Mme Carole Hartmann, MM. Pim Knaff, Claude Lamberty et Mme Lydie Polfer (par M. Gusty Graas) ;

Mme Simone Asselborn-Bintz (par Mme Cécile Hemmen), M. Dan Biancalana, Mmes Tess Burton (par Mme Lydia Mutsch), Francine Closener, MM. Yves Cruchten, Mars Di Bartolomeo, Mme Cécile Hemmen, M. Dan Kersch, Mme Lydia Mutsch et M. Carlo Weber (par M. Yves Cruchten) ;

Mme Semiray Ahmedova (par Mme Josée Lorsché), M. François Benoy, Mmes Djuna Bernard, Stéphanie Empain, Chantal Gary, M. Marc Hansen, Mme Josée Lorsché, M. Charles Margue et Mme Jessie Thill ;

Mmes Myriam Cecchetti et Nathalie Oberweis.

Ont voté non : Mmes Diane Adehm, Nancy Arendt épouse Kemp, MM. Emile Eicher, Félix Eischen (par M. Claude Wiseler), Paul Galles (par M. Jean-Paul Schaaf), Jean-Marie Halsdorf, Mme Martine Hansen, MM. Max Hengel, Aly Kaes, Marc Lies, Georges Mischo (par M. Marc Lies), Laurent Mosar (par M. Gilles Roth), Mme Viviane Reding, MM. Gilles Roth, Jean-Paul Schaaf, Marc Spautz, Serge Wilmes (par Mme Martine Hansen), Claude Wiseler et Michel Wolter ;

MM. Sven Clement et Marc Goergen.

Se sont abstenus : MM. Jeff Engelen (par M. Fred Keup), Fernand Kartheiser, Fred Keup et Roy Reding (par M. Fernand Kartheiser).

Freet d'Chamber d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(Assentiment)

Dispense du second vote constitutionnel du projet de loi 7656

Dat selwecht froen ech fir dee Projet virdrun. Do hat ech vergiess, d'Dispens ze froen. Freet d'Chamber och d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel fir de Projet de loi 7656?

(Assentiment)

Dann ass dat och esou decidéiert.

Da komme mer elo bei de Projet de loi 7699. Den Text steet am Document parlementaire 7699⁸.

Vote sur l'ensemble du projet de loi 7699 et dispense du second vote constitutionnel

D'Ofstëmme fänkt un. Da maache mer elo de Vote par procuration. De Vott ass ofgeschloss.

An dëse Projet de loi ass mat 59 Jo-Stëmme bei kenger Nee-Stëmm a kenger Abstentioun ugeholl.

Résultat définitif après redressement : le projet de loi 7699 est adopté à l'unanimité des 58 votants.

Ont voté oui : Mmes Diane Adehm, Nancy Arendt épouse Kemp, MM. Emile Eicher, Félix Eischen (par M. Claude Wiseler), Paul Galles (par M. Jean-Paul Schaaf), Jean-Marie Halsdorf, Mme Martine Hansen, MM. Max Hengel, Aly Kaes, Marc Lies, Georges Mischo (par M. Marc Spautz), Laurent Mosar (par M. Gilles Roth), Mme Viviane Reding, MM. Gilles Roth, Jean-Paul Schaaf, Marc Spautz, Serge Wilmes (par Mme Martine Hansen), Claude Wiseler et Michel Wolter ;

MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, MM. Frank Colabianchi, Fernand Etgen, Gusty Graas, Max Hahn, Mme Carole Hartmann, MM. Pim Knaff, Claude Lamberty et Mme Lydie Polfer (par M. Gusty Graas) ;

Mme Simone Asselborn-Bintz (par Mme Cécile Hemmen), M. Dan Biancalana, Mmes Tess Burton (par M. Dan Biancalana), Francine Closener, MM. Yves Cruchten, Mars Di Bartolomeo, Mme Cécile Hemmen, M. Dan Kersch, Mme Lydia Mutsch et M. Carlo Weber (par M. Yves Cruchten) ;

Mme Semiray Ahmedova (par Mme Josée Lorsché), M. François Benoy, Mmes Djuna Bernard, Stéphanie Empain, Chantal Gary, M. Marc Hansen, Mme Josée Lorsché, M. Charles Margue et Mme Jessie Thill ;

MM. Jeff Engelen (par M. Fred Keup), Fernand Kartheiser, Fred Keup et Roy Reding (par M. Fernand Kartheiser) ;

MM. Sven Clement et Marc Goergen ;

Mmes Myriam Cecchetti et Nathalie Oberweis.

Freet d'Chamber d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(Assentiment)

Et ass also esou decidéiert.

Mir kommen elo zur Ofstëmmung iwwert de Projet de loi 7701. Den Text steet am Document parlementaire 7701¹².

Vote sur l'ensemble du projet de loi 7701 et dispense du second vote constitutionnel

D'Ofstëmme fänkt un. Da maache mer elo de Vote par procuration. De Vott ass ofgeschloss.

An dëse Projet de loi ass eestëmmeg mat 60 Jo-Stëmmen ugeholl.

Plusieurs voix | O!

Résultat définitif après redressement : le projet de loi 7701 est adopté à l'unanimité des 59 votants.

Ont voté oui : Mmes Diane Adehm, Nancy Arendt épouse Kemp, MM. Emile Eicher, Félix Eischen (par M. Marc Lies), Paul Galles (par M. Jean-Paul Schaaf), Jean-Marie Halsdorf, Mme Martine Hansen, MM. Max Hengel, Aly Kaes, Marc Lies, Georges Mischo (par M. Marc Spautz), Mme Octavie Modert (par M. Claude Wiseler), M. Laurent Mosar (par Mme Martine Hansen), Mme Viviane Reding, MM. Gilles Roth, Jean-Paul Schaaf, Marc Spautz, Serge Wilmes (par M. Gilles Roth), Claude Wiseler et Michel Wolter ;

MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, MM. Frank Colabianchi, Fernand Etgen, Gusty Graas, Max Hahn, Mme Carole Hartmann, MM. Pim Knaff, Claude Lamberty et Mme Lydie Polfer (par M. André Bauler) ;

Mme Simone Asselborn-Bintz (par M. Dan Kersch), M. Dan Biancalana, Mmes Tess Burton (par M. Dan Biancalana), Francine Closener, MM. Yves Cruchten, Mars Di Bartolomeo, Mme Cécile Hemmen, M. Dan Kersch, Mme Lydia Mutsch et M. Carlo Weber (par M. Yves Cruchten) ;

Mme Semiray Ahmedova (par Mme Josée Lorsché), M. François Benoy, Mmes Djuna Bernard, Stéphanie Empain, Chantal Gary, M. Marc Hansen, Mme Josée Lorsché, M. Charles Margue et Mme Jessie Thill ;

MM. Jeff Engelen (par M. Fred Keup), Fernand Kartheiser, Fred Keup et Roy Reding (par M. Fernand Kartheiser) ;

MM. Sven Clement et Marc Goergen ;

Mmes Myriam Cecchetti et Nathalie Oberweis.

M. Fernand Etgen, Président | Freet d'Chamber d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(Assentiment)

Et ass also esou decidéiert.

Motions

Da komme mer elo zur Ofstëmmung iwwert d'Motiounen.

Motion 1

Fir d'éischt d'Motioun Nummer 1, déi vum Här Schaaf deposéiert ginn ass. Wëllt nach een d'Wuert zu dëser Motioun ergräifen? Den Här François Benoy.

M. François Benoy (déi gréng), rapporteur | Jo, villmools merci, Här President, fir d'Wuert. Et ass jo eng Motioun, wou den Haapttenor vun der Motioun ass, dass mer eng Evaluatioun maachen no der Mise en vigueur vun dem Gesetz, awer par rapport zu enger ganz spezifischer Dispositioun. Ech wëll soen, dass et eng Motioun och gëtt, déi meng Nopesch deposéiert huet, an där et drëms geet, fir eng generell Analys natierlech am Kader vun der Mise en œuvre vum Gesetz ze maachen. Dat heescht, an där Logik wëll ech eigentlech soen, dass déi Motioun, déi d'Stéphanie Empain deposéiert huet, do vill méi komplett ass a selbstverständlech och deen ee kleng spezifesch Punkt, deen hei erausgeholl ginn ass, eigentlech och consideréiert.

Da wëll ech awer soen, wann ech da méi genau an den Detail vun der Motioun ginn an ech kucke mer d'Consideranten un, ass natierlech do déi Analys par rapport zum System vun der Valorlux. Ech wëll just soen, ob dat elo méi effikass soll si wéi en anere Système de collecte. Mir wëssen, dass et do och methodologesch Diskussiounen driwwer gëtt. Ech wëll déi elo net hei erëm ganz auspaken, mee et féiert op alle Fall derzou, dass een dee Verglach, op alle Fall esou, mengen ech, wéi en hei an der Motioun steet, net ka maachen.

Ech wëll dann awer och soen, dass een de System vun der Valorlux als Complement zu deem Centre de

recyclage soll gesinn, deem elo mat deem heite Gesetz agefouert gëtt. Et ass nämlech esou, dass et kee Wäert huet, elo dat eent géint dat anert auszespillen. Dat sinn zwou Saachen, déi mer eigentlech brauchen. A wann Der och genau den Text gekuckt hutt vum Gesetz, dat mer elo gestëmmt hunn, da wësst Der, dass déi Centre-de-collecten, déi mer an de Supermarché maachen, och vill méi wäit gi wéi dat, wat ee souguer an déi ausgeweit Valorlux-Tut kann drageheien, soudass ee wierklech gesäit: Dat sinn zwou verschidde Saachen, déi een eigentlech net esou niewentenee ka stellen a quasi dat eent géint dat anert ofweien. Dat sinn zwou verschidde Mesuren, déi mer allen zwou brauchen, déi alleguerten hir Wichtigkeet hunn, mee déi e bëssen eng aner Finalitéit hunn.

Da wëll ech awer och generell zu där Evaluatioun no zwee Joer soen, dass zu deem Zäitpunkt, wou mer déi Evaluatioun hei maachen, déi dote Mesure eigentlech eréischt e puer Méint a Kraaft ass, fir dat elo mol einfach dohinzeustellen. Entscheedend ass, dass mir déi Motioun esou net kënne matdroen aus deene Grënn, déi ech elo genannt hunn.

M. Fernand Etgen, Président | Den Här Schaaf als Auteur vun der Motioun.

M. Jean-Paul Schaaf (CSV) | Ech wollt Merci soe fir d'Explikatiounen. Ech wollt awer just dem Här Benoy soen, dass jo eebe genau dat de Sujet kéint sinn, dass een emol eng Methodologie definéiert. D'Iddi war: Et gëtt jo net akzeptéiert vu jidderengem. Da muss jo den Auteur vun der Evaluatioun sech jo eng Methodologie ginn, an e seet: „Wat wëll ech genau kucken?“ An et geet och net drëm, ze soen, wat fir ee vun deenen zwee Systemer besser ass, mee éischter: Wat sinn d'Inzidenze vun deem engen op deen aneren? Elo hu mer eppes, dat um Marché scho laang funktionéiert. Elo kënnt eppes aneres derbäi. Wat ännert? Wéi sinn d'Komplementaritéiten? Wéi sinn d'Differenzen?

Also, et gëtt net drëm ze soen: Ass dat eent besser wéi dat anert? Dat war eigentlech domadder net gesot, soudass ech soen: Wann ee seet, et wär net vergläichbar, da fannen ech dat elo net. Ech fannen et interessant, dass Dir an Ärer Motioun, déi Der eraginn hutt, jo bal an déi do Richtung gitt, just leider net wäit genuch. Dann hätte mer kënne soen, Dir hätt et iwwerholl.

M. Fernand Etgen, Président | Merci, Här Schaaf. D'Madamm Myriam Cecchetti.

Mme Myriam Cecchetti (déi Lénk) | Jo, ech si beim Här Schaaf do derbäi. Wann ech mech net ieren, gëtt et dat jo awer schonn, datt Supermarchéen esou Kollekte maachen. An dat hätt jo och scho kënnen evaluéiert ginn, ier mer iwwerhaapt op dee Gesetzestext hei gaange sinn. Deen ee Projet ass jo awer schonn eng Zäit um Lafen an dat hätt ee jo awer kënnen evaluéieren an do hätt ee kënne Faziter erauszéien.

Dofir, ech fannen elo net, datt déi zweet Motioun déi heite géif ersetzen. Ech fannen, dat hei ass complementaire zu der zweeter Motioun. An ech fannen och, wéi den Här Schaaf gesot huet, datt ee kéint doraus zéien: Wat leeft vläicht gutt oder net esou gutt? Wat kéint ee verbesseren? An ech denke schonn, wann dat a Privathänn ass, misst een op alle Fall dat méi genee mat der Lupp kucken. Also mir ënnerstëtzen dës Motioun.

M. Fernand Etgen, Président | Merci villmools, Madamm Cecchetti. Ech mengen, da kënne mer zum Vott vun där Motioun kommen.

Vote sur la motion 1

D'Ofstëmme fänkt un. Da maache mer elo de Vote par procuration. De Vott ass ofgeschloss.

An d'Motioun Nummer 1 ass mat 27 Jo-Stëmme bei 31 Nee-Stëmmen ofgeleent.

Ont voté oui : Mmes Diane Aehm, Nancy Arendt épouse Kemp, MM. Emile Eicher, Félix Eischen (par M. Marc Lies), Paul Galles (par M. Jean-Paul Schaaf), Jean-Marie Halsdorf, Mme Martine Hansen, MM. Max Hengel, Aly Kaes, Marc Lies, Georges Mischo (par M. Marc Spautz), Laurent Mosar (par M. Gilles Roth), Mme Viviane Reding, MM. Gilles Roth, Jean-Paul Schaaf, Marc Spautz, Serge Wilmes (par Mme Martine Hansen), Claude Wiseler et Michel Wolter ;

MM. Jeff Engelen (par M. Fred Keup), Fernand Kartheiser, Fred Keup et Roy Reding (par M. Fernand Kartheiser) ;

MM. Sven Clement et Marc Goergen ;

Mmes Myriam Cecchetti et Nathalie Oberweis.

Ont voté non : MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, MM. Frank Colabianchi, Fernand Etgen, Gusty Graas, Max Hahn, Mme Carole Hartmann, MM. Pim Knaff, Claude Lamberty et Mme Lydie Polfer (par M. Max Hahn) ;

Mme Simone Asselborn-Bintz (par Mme Cécile Hemmen), M. Dan Biancalana, Mmes Tess Burton (par M. Mars Di Bartolomeo), Francine Closener, MM. Yves Cruchten, Mars Di Bartolomeo, Mme Cécile Hemmen, M. Dan Kersch, Mme Lydia Mutsch et M. Carlo Weber (par M. Yves Cruchten) ;

Mme Semiray Ahmedova (par Mme Josée Lorsché), M. François Benoy, Mmes Djuna Bernard, Stéphanie Empain, Chantal Gary, M. Marc Hansen, Mme Josée Lorsché, M. Charles Margue et Mme Jessie Thill.

Motion 2

Da kéime mer elo zur Motioun Nummer 2, déi vun der Madamm Stéphanie Empain deposéiert ginn ass. Wëllt nach een zu där Motioun d'Wuert ergräifen? Den Här Marc Goergen.

M. Marc Goergen (Piraten) | Merci, Här President. Do ass villen dran, wat eis sympathesch ass, virun allem hate mer virun zwee Joer eng Motioun hei deposéiert als Piraten, dass all Gemeng sollt eng gréng Poubelle kréien. Deemools hat nämlech nach net all Gemeng eng gréng Poubelle. An dat gehéiert jo och zu dësem Kontext. An do hu mer d'lescht Joer am November nach eng Kéier nogefrot an et konnt een nach ëmmer net an all Gemeng de Biooffall an enger grénger Poubelle ofginn. Zum Beispill Walfer war dat. Do konnt ee just de Grünschnitt ofginn an et konnt een net ...

(Interruption)

Et ass dat, wat d'Ministesch eis deemools geäntwert huet, virun e puer Méint. Do war et Walfer. Dofir si mer frou, dass dat elo ëmgesat gëtt, ...

(Interruption)

... déi Motioun mat de Poubellen.

(Interruption)

An de Punkt, firwat mer et awer net wäerte matstëmmen, ass ganz einfach, well mer net der Meinung sinn, dass déi ganz Vidange-Consigne iwwer e Règlement muss gereegelt ginn, och wa mir se sympathesch fannen. Dat misst e Gesetz sinn. Et kann net sinn, dass dat laanscht d'Chamber geet.

Merci.

M. Fernand Etgen, Président | Merci, Här Goergen. An dann huet d'Madamm Jessie Thill d'Wuert gefrot.

Mme Jessie Thill (déi gréng) | Jo, ech wollt da just op déi doten Ausso reagéieren. D'nächste Kéier verifiéiert Är Fakten. Mir hunn zu Walfer mëttlerweil eng gréng Poubelle.

Merci.

Une voix | Très bien!

M. Fernand Etgen, Président | Merci, Madamm Thill. An da freet d'Wuert den Här Jean-Paul Schaaf. Fir d'éischt vläicht den Här Goergen als Äntwert dorobber.

M. Marc Goergen (Piraten) | Also, ech vertraue menge Quellen. Meng Quell war den Ëmweltministère, dee mer op eng Question parlementaire geäntwert huet, dass Der zu Walfer just de Grünschnitt akzeptéiert a keng Offall aus der Kichen. Bon, dann deet et mer leed, dass ech déi falsch Äntwert krut op eng Question parlementaire.

M. Fernand Etgen, Président | Merci, Här Goergen. Dann huet den Här Schaaf d'Wuert gefrot.

M. Jean-Paul Schaaf (CSV) | Jo, also net zum Kichen-offall, mee allgemeng zu der Motioun hei. Et ass eng Motioun, déi mir kënne matstëmmen. Ech wollt awer just zwou Remarque soen. Eng Kéier, bon, et ass eng Dommheet: Am „invite le Gouvernement“, drëtten Tilet, do steet dat Wuert „dans le contexte“ zweemol am Saz. Dat muss een eemol sträichen. Mee dat ass awer just, fir d'Archive richteg ze maachen.

An da freeën ech mech driwwer, dass awer d'Kriticken, déi komm si vun den Organisatiounen a vun der Chamber, notament hei awer och e bëssen opgehall ginn an dëser Motioun fir ze soen, dass een elo mol sech beméit ëm eng Concertatioun vun de Pays Benelux. Ech fannen dat gutt. Ech wëll soen, datt een dat virdrun hätt misse maachen, mee et ass awer gutt, dass Der elo sot: „Da kucke mer dat elo“, an dass eeben och eng Evaluatioun vum Paquet déchet gemaach soll ginn.

Dir sot natierlech och „innerhalb vun zwee Joer“, woubäi Der virdu gesot hutt, zwee Joer wäeren ze fréi. Mee ech sinn awer frou fir déi zwee Joer, fir dat ze maachen. An eeben och, dass d'Autorités communales sollen ënnerstëtzt ginn, fir e Réseau national des centres de ressources opzebauen. Et geet also och dodrëm, fir ze kucken, wéi mer dat mateneen ofstëmmen. Et ass e bësselchen dat, wat ech a menger Ried virdrun och gesot hunn, dass mer jo eng Problematik hunn, dass mer keen Tourismus wëllen organiséieren an der Kollekt. Do si mer da gespaant, wat dobäi erauskënnt. Mir wëllen dat hei ënnerstëtzen.

Merci.

M. Fernand Etgen, Président | Merci villmools, Här Schaaf. Ech mengen, da kënne mer zum Vott iwwert d'Motioun Nummer 2 kommen.

Vote sur la motion 2

D'Ofstëmme fänkt un. Da maache mer elo de Vote par procuration. De Vott ass ofgeschloss.

An d'Motioun Nummer 2 ass bei 52 Jo-Stëmmen, 2 Nee-Stëmmen a 4 Abstentiounen ugehall.

Résultat définitif après redressement : la motion 2 est adoptée par 51 voix pour, 2 voix contre et 4 abstentions.

Ont voté oui : Mmes Diane Aehm, Nancy Arendt épouse Kemp, MM. Emile Eicher, Félix Eischen (par M. Claude Wiseler), Paul Galles (par M. Jean-Paul Schaaf), Jean-Marie Halsdorf, Mme Martine Hansen, MM. Max Hengel, Aly Kaes, Marc Lies, Mme Octavie Modert (par Mme Martine Hansen), Mme Viviane Reding, MM. Gilles Roth, Jean-Paul Schaaf, Marc Spautz, Serge Wilmes (par M. Gilles Roth), Claude Wiseler et Michel Wolter ;

MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, MM. Frank Colabianchi, Fernand Etgen, Gusty Graas, Max Hahn, Mme Carole Hartmann, MM. Pim Knaff, Claude Lamberty et Mme Lydie Polfer (par M. André Bauler) ;

Mme Simone Asselborn-Bintz (par Mme Cécile Hemmen), M. Dan Biancalana, Mmes Tess Burton (par M. Dan Biancalana), Francine Closener, MM. Yves Cruchten, Mars

Di Bartolomeo, Mme Cécile Hemmen, M. Dan Kersch, Mme Lydia Mutsch et M. Carlo Weber (par M. Yves Cruchten) ;

Mme Semiray Ahmedova (par Mme Josée Lorsché), M. François Benoy, Mmes Djuna Bernard, Stéphanie Empain, Chantal Gary, M. Marc Hansen, Mme Josée Lorsché, M. Charles Margue et Mme Jessie Thill ;

Mmes Myriam Cecchetti et Nathalie Oberweis.

Ont voté non : MM. Sven Clement et Marc Goergen.

Se sont abstenus : MM. Jeff Engelen (par M. Fred Keup), Fernand Kartheiser, Fred Keup et Roy Reding (par M. Fernand Kartheiser).

Motion 3

Da kéime mer elo zur Motioun Nummer 3, déi vun deene Lénken deposéiert ginn ass, an där et drëm geet, fir d'Publicitéitspannoen ze verbidden. Den Här François Benoy.

M. François Benoy (déi gréng), rapporteur | Jo, villmools merci, Här President. Ech wëll soen, dass dat, wouréms et hei geet, jo ganz vill och d'Kompetenz ass vun de Gemengen – also ze soen: „Wat erlaben ech a mengem PAG? Wat erlaben ech a mengem ëffentleche Raum? Wéi ginn ech domadder ëm?“ – respektiv och vu privaten Acteuren, soudass ech eigentlech mengen, dass dat zum Deel eis hei net concernéiert, respektiv, dass aner Acteuren do och hir Verantwortung am Kader vun der aktueller Legislatioun kënnen iwwerhuelen.

Da wëll ech awer och vläicht nach eng Kéier dozou soen, dass mer virun enger Zäitche hei e Gesetz gestëmmt hunn, nämlech wéi mer d'Naturschutzgesetz aktualiséiert hunn. Do hu mer eis eeben och eng Basis ginn, justement fir géint d'Liichtverschmutzung virzegoen. An an deem Sënn wëll ech soen, dass dee Problem, dee sécherlech do ass vun der Liichtverschmutzung, deen dat heiten och concernéiert, zu engem groussen Deel mat deenen Dispositiounen, déi mer an deem Gesetz geholl hunn, scho reduzéiert gëtt, op alle Fall fir deen Deel, wann et deen da gëtt an der Gréngzon, also ausserhalb vum ëffentleche Raum an de Gemengen.

Mee fir de Rescht ass dat heiten och ganz vill eng Fro, wat d'Gemengen autoriséiere respektiv wat d'Baute-reglementer an d'PAPen an d'PAGen an de Gemengen hierginn.

An do muss all Gemeng, mengen ech, kucken, wéi si domadder ëmgeet a wéi si hir Prioritéite wëllt setzen, quitte dass ech et absolutt novollzéie kann, voilà, dass d'Verschmutzung, soen ech elo mol, vum urbane Raum duersch d'Publicitéit eppes ass, géint dat een op alle Fall och eppes ka maachen. Mee ech mengen, d'Gemege sollten do virun allem emol hir Verantwortung iwwerhuelen.

M. Fernand Etgen, Président | Merci villmools, Här Benoy. Dann huet den Här Sven Clement d'Wuert gefrot.

M. Sven Clement (Piraten) | Jo, merci, Här President. Ech liesen zwee Invitten, déi soen „à interdire“. Dat stéisst mer schonn e bësse sauer op, well einfach mol ze verbidden, ouni eng Alternativ ze proposéieren, ass e bësse kuerz gegräff. An da kënnt awer en zweete Punkt. Dat doten ass jo net nëmmen am ëffentleche Raum dobaussen. Dat do kann och an dem ëffentleche Raum dobanne sinn. Et ginn notament d'Garen an de Flughäfen. Mir hunn nëmmen ee Flughäfen zu Lëtzebuerg gemellt.

An da muss ee sech awer d'Fro stellen, wat mat deem zweeten Invite soll gemengt ginn. Soll elo um Flughäfen verbuede ginn, Werbung ze maache fir e Vol? Well mir sinn eis alleguerten eens, dass d'Fléien net onbedéngt

dat Klimafrëndlechst ass, a gläichzäiteg soll dann um Flughafen – genau do, wou vläicht awer eng Airline wëilt hir Destinatiounen promouvieren – verbuede ginn, dass se nach soll hir Offer kënnen promouvieren. Ech fannen dat awer e bësse ridicule, muss ech soen. An ech hätt nach iergendwéi dermat lieue kënnen, wa mer gesot hätten: am ëffentleche Raum dobaussen. Mee spéitstens op de Garen an op dem Flughafen ass et en plus Propriété privée, déi just ëffentlech zougänglech ass. An do eppes ze verbidden, fannen ech, dat géif awer eise Parlament net direkt zoustoën, virun allem, well ech d'Ziler hei zwar ënnerstëtzen, awer net verstinn, wéi se sollen erreecht ginn.

M. Fernand Etgen, Président | Merci, Här Clement. Dann huet den Här Keup d'Wuert gefrot.

M. Fred Keup (ADR) | Merci, Här President. Jo, also, am Fong, d'Reklammen, wann ech dat kucken hei, am ëffentleche Raum, um Flughafen, op de Garen, dat ass am Fong eppes, dat mer zu Lëtzebuerg jo gottseidank, soen ech elo mol, vläicht net esou vill kenne wéi an anere Länner, an deenen dat vill méi generaliséiert ass, och laanscht d'Stroossen an iwwerall. Dat hu mer hei net esou. An ech fannen et am Fong gutt, dass mer et net hunn. An et ass mer am Fong och sympathesch fir ze soen, dass een déi Reklamme sollt op e Minimum reduzéieren.

Natierlech, fir hei elo ganz „interdire“ ze soen, geet vläicht e bësse méi wäit, ze wäit. Mee dee groussen Problem gesinn ech am Fong hei, fir ze schwätze vun de „produits climaticides“ respektiv „les plus émetteurs de gaz à effet de serre“ an de „producteurs de déchets“. Wat ass dat dann? Dat ass jo effektiv d'Flieger, dat ass jo d'Kazefudder, dat ass jo am Endeffekt quasi alles, fir dat am Moment Reklamm gemaach gëtt. Da froen ech mech, firwat een iwwerhaupt nach Reklamm kéint maachen. Duerfir wäerte mer dat heiten net matstëmmen.

M. Fernand Etgen, Président | Merci, Här Keup. Dann huet den Här Jean-Paul Schaaf d'Wuert gefrot.

M. Jean-Paul Schaaf (CSV) | Jo, just fir et kloerzestellen: Mir wäerten dat heiten och net matstëmmen. Ech sinn eigentlech éischter beim Här Benoy fir ze soen: Dat doten ass eng kommunal Reglementatioun an tëschent dem Alles an dem Näischt gëtt et och nach eppes dertëscht. Dat kann een zum Beispill stoneméisseg reegelen. Et kann een a Bushaisercher derzou iwwergoen, dass ee seet: Ma d'Belichtung am Haische gëtt ersat duersch d'Belichtung vum Panneau publicitaire an Änleches. Also et muss net ëmmer nëmmen alles reng negativ sinn. Et gëtt och eppes do dertëscht. An et ass kommunal ze reegelen an net national ze verbidden. Mir stëmmen dat net.

M. Fernand Etgen, Président | Merci, Här Schaaf. An da geet d'Wuert un den Auteur vun der Motioun, d'Madamm Cecchetti.

Mme Myriam Cecchetti (déi Lénk) | Jo, Dir wäert Iech jo virstelle kënnen, dass mir dat alles elo net esou fannen. Also, mir fannen déi Motioun immens gutt, well mir géint Publicitéite sinn.

(Hilarité)

Dir hutt e Gesetz gestëmmt, laut deem mer solle manner Publicitéit maachen. A virun allem geet et hei drëms, dass et gewësse Multinationale gëtt – déi, bei déi ganz vill Jonker iesse ginn –, déi ganz klimaschiedlech sinn a wou grad dann déi Reklammen do sinn op de Garen oder op de Flughäfen oder wou och ëmmer. A mir kenne jo awer net esou zwee Gesichter hunn. Op där enger Säit soen: Mir wëllen CO₂-Emissionen aspueren, mir wëllen eng aner Liewensaart a -weis hunn. Mee dozou gehéiert och, dass ee vläicht manner flitt. An dofir behale mir awer eis Motioun bäi, och wa se superfetatoire ass an hei elo total ofgeschoss gëtt.

(Interruption)

Et ass awer egal, si ass, si ass ... Ech hunn dat gesot. Ech dierf dat dach soen. Ech wëll dat Wuert och emol eng Kéier an de Mond huelen.

M. Sven Clement (Piraten) | Dat heescht, Dir gitt selwer zou, dass se superfetatoire ass. Très bien!

Mme Myriam Cecchetti (déi Lénk) | An iwwregens ass et u mir elo ze schwätzen. Ech hunn nach net héieren, dass de President engem aneren d'Wuert ginn huet. Voilà.

Une voix | Très bien!

Mme Myriam Cecchetti (déi Lénk) | An d'Gare si jo awer och an der Zoustännegkeet vun engem Ministère, wou de Minister heibannen ass. Also, do kéint een awer, wann een och déi hei Motioun elo ofschéisst, e bëssen Efforte maachen, fir ze kucken, wat fir Reklamme mer zouloossen. An d'Gemengen – et si jo och genuch Double-mandatairen heibannen – kenne jo dann och an hirem PAG kucken, fir eppes ze maachen. Voilà.

M. Fernand Etgen, Président | Merci, Madamm Cecchetti. An ech fannen, dass mer elo iwwert dës Motioun kënnen ofstëmmen.

Plusieurs voix | Très bien!

Vote sur la motion 3

De Vott fänkt un. Mir kommen dann zum Vote par procuration. De Vott ass ofgeschloss.

An d'Motioun Nummer 3 ass bei 2 Jo-Stëmmen an 52 Nee-Stëmmen ofgeleent.

Résultat définitif: la motion 3 est rejetée par 2 voix pour et 57 voix contre.

Ont voté oui : Mmes Myriam Cecchetti et Nathalie Oberweis.

Ont voté non : Mmes Diane Adehm, Nancy Arendt épouse Kemp, MM. Emile Eicher, Félix Eischen (par Mme Nancy Arendt épouse Kemp), Paul Galles (par M. Claude Wiseler), Jean-Marie Halsdorf, Mme Martine Hansen, MM. Max Hengel, Aly Kaes, Marc Lies, Georges Mischo (par M. Marc Spautz), Mme Octavie Modert (par M. Gilles Roth), M. Laurent Mosar (par Mme Martine Hansen), Mme Viviane Reding, MM. Gilles Roth, Jean-Paul Schaaf, Marc Spautz, Serge Wilmes (par M. Marc Lies), Claude Wiseler et Michel Wolter ;

MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, MM. Frank Colabianchi, Fernand Etgen, Gusti Graas, Max Hahn, Mme Carole Hartmann, MM. Pim Knaff, Claude Lamberty et Mme Lydie Polfer (par M. Max Hahn) ;

Mme Simone Asselborn-Bintz (par Mme Cécile Hemmen), M. Dan Biancalana, Mmes Tess Burton (par M. Dan Biancalana), Francine Closener, MM. Yves Cruchten, Mars Di Bartolomeo, Mme Cécile Hemmen, M. Dan Kersch, Mme Lydia Mutsch et M. Carlo Weber (par M. Yves Cruchten) ;

Mme Semiray Ahmedova (par Mme Josée Lorsché), M. François Benoy, Mmes Djuna Bernard, Stéphanie Empain, Chantal Gary, M. Marc Hansen, Mme Josée Lorsché, M. Charles Margue et Mme Jessie Thill ;

MM. Jeff Engelen (par M. Fred Keup), Fernand Kartheiser, Fred Keup et Roy Reding (par M. Fernand Kartheiser) ;

MM. Sven Clement et Marc Goergen.

Motions 4 et 5

Da komme mer zur Motioun Nummer 4, an där et drëm geet, dass soll en Affichage obligatoire gemaach ginn, wat d'Reparabilitéit bei den Haushaltsgeserätern ubelaangt. Wie wëllt nach zu dëser Motioun d'Wuert ergreifen? Den Här François Benoy.

M. François Benoy (déi gréng), rapporteur | Jo, villmools merci, Här President. Ech erlabe mer, zur Motioun 4 a 5 zesummen ze schwätzen. Also do kéint een effektiv elo soe bei deene Motiounen: Déi si superfatatoire. Well ech froe mech dann awer e bëssen, ob d'Madamm Cecchetti genau gekuckt huet, wat an deene Gesetzter alles drasteet. Ech weess elo net, ob se se gestëmmt huet. Dach, si huet se gestëmmt.

Well justement si mer jo grad bei den elektronische Geräter wéi och bei anere Geräter derbäi, de Produzenten elo ze soen: Dir musst Är Produite méi laang haltbar maachen! Dir musst méi laang garantéieren, dass se erëm an de Circuit kommen. Dir musst kucken, dass, wa se kënne reparéiert ginn, se am Marché bleiwen an esou weider an esou fort. Ech maachen elo net erëm eng Kéier mäi Rapport komplett.

Gläichzäiteg wësse mer awer och, dass op europäeschem Niveau déi Entwécklung vun deenen Direktiven an déi Weiterentwécklung vun deenen Direktiven och ëmmer nach weidergeet. Dofir géif ech proposéieren, dass mer eis bei de Motioun 4 a 5 Zäit huelen an dat an der Kommissioun vläicht eng Kéier kucken, ok. A vläicht dann deene Leit, déi d'Gesetz net esou frësch drohunn, dat se elo grad gestëmmt hunn oder och net gestëmmt hunn, eng Kéier genau erklären, wat wirklech an där Dispositioun hei dran ass, respektiv Dir kuckt dat dann nach eng Kéier virun der Kommissioun. A vläicht och eng Kéier genau d'Analys ze maachen: Wat fir eng Direktive sinn elo ënnerwee?

Wann déi Lénk awer net mat op dee Wee wëlle goen, da kënne mer dat heiten net matdroen.

M. Fernand Etgen, Président | Merci, Här Benoy. Ech géif dann direkt d'Wuert un den Auteur vun der Motioun gi fir ze kucken, ob se d'accord sinn, fir dës Motiounen an d'Kommissioun ze verweisen.

Mme Myriam Cecchetti (déi Lénk) | Natierlech si mir d'accord, dat do ze maachen.

Une voix | Très bien!

Mme Myriam Cecchetti (déi Lénk) | Mee mir mussen eis hei och net esou beléiere loossen, pardon. Hei steet eppes vun engem Indice de réparabilité drop. Et steet net drop, wéi laang a wat a wou, mee datt och de Client et direkt weess, wann en eppes keeft. Ech mengen, déi Motioun ass net verstane ginn. Et geet hei drëms, datt de Client direkt weess, ...

M. François Benoy (déi gréng), rapporteur | Madamm Cecchetti, ech hu grad gesot, ech hunn och zur Motioun 5 geschwat.

Mme Myriam Cecchetti (déi Lénk) | Ech schwätzen elo mol vun der Motioun 4. Do steet nämlech drop, en Indice de réparabilité ...

M. François Benoy (déi gréng), rapporteur | Ma da sot net, ech hätt vun der Motioun 4 geschwat.

Mme Myriam Cecchetti (déi Lénk) | ... an dat ass fir eis wichteg. Bon, et ass och egal. Dat do huet ee wirklech net ...

(Brouhaha)

Vote sur le renvoi de la motion 4 en commission

M. Fernand Etgen, Président | Also, ass d'Chamber d'accord, fir dës Motioun an d'Kommissioun ze verweisen? Wien d'accord ass, dee soll d'Hand an d'Luucht hiewen.

Wien ass dergéint?

Wien enthält sech?

Da gëtt dës Motioun, d'Motioun Nummer 4, an d'Kommissioun verweisen.

(La motion 4 est renvoyée à la Commission de l'Environnement, du Climat, de l'Énergie et de l'Aménagement du territoire.)

Vote sur le renvoi de la motion 5 en commission

Bei der Motioun Nummer 5 ass dat och proposéiert ginn. Ass d'Chamber d'accord, fir och d'Motioun Nummer 5 an d'Kommissioun ze verweisen?

Wien d'accord ass, soll d'Hand an d'Luucht hiewen.

Wien enthält sech?

Wien ass dergéint?

Dat heescht, och dës Motioun ass eestëmmege an d'Kommissioun verweisen.

(La motion 5 est renvoyée à la Commission de l'Environnement, du Climat, de l'Énergie et de l'Aménagement du territoire.)

Dat do war eng ganz gutt Übung, fir de Fréisport muer de Moien net brauchen ze maachen.

Motion 6

Da kéime mer bei d'Motioun Nummer 6, wou eebe gefrot gëtt, datt verschidde Pointen, wou Waasser offréiert gëtt, sollen installéiert ginn, respektiv datt och am Secteur Horeca de Clientë soll eng Karaff zur Verfügung gestallt ginn. Den Här François Benoy freet d'Wuert.

M. François Benoy (déi gréng), rapporteur | Villmools merci, Här President. Ech weess net, ob Der Iech erënnert: Mir hate virun e puer Joer, virun der Pandemie, en Débat public hei, wou mer eebe justement driwwer diskutéiert hunn, ob ee Karaffewaasser soll an der Restauratioun ubidden. Ech preziséieren: net gratis! Dat war net Objet vun där Petitioun. Einfach ubidden, och géint e Präis. Dorëms ass et gaang. A gläichzäiteg wëll ech och soen, dass do ganz vill Gemenge sinn, déi Efforte scho maachen haut, dass och Drénkwaasser am ëffentleche Raum ugebuede gëtt.

Dozou wëll ech soen, dass et e Projet de loi gëtt, dee kierzlech vun der Regierung deposéiert ginn ass, nämlech de 7995, an deem et drëms geet, fir eeben Accès am ëffentleche Raum zu Drénkwaasser, Leitungswaasser ze offréieren. Gläichzäiteg gouf an deem Débat public do dee Moment gesot, et géif e Pilotprojet gemaach, eebe fir ze kucken, wéi ee kann Drénkwaasser offréieren am Horeca-Secteur.

Bon, duerno ass d'Pandemie komm. Ech géif et interessant fannen, wa mer an enger Kommissioun einfach eng Kéier géife kucken, wou den Dossier do drun ass.

M. Fernand Etgen, Président | Merci villmools, Här Benoy. Dann hat d'Madamm Hartmann d'Wuert gefrot.

Mme Carole Hartmann (DP) | Jo, merci, Här President. Also, zum zweeten Deel vun dem Invite: Do ass et natierlech net méiglech op der Basis vun eiser Verfassung, fir eng Entreprise ze obligéieren, Waasser mat enger Karaff unzbidden, well mer domadder géint d'Liberté de commerce virgoe géifen. Mee well et dee Pilotprojet gëtt, ass et, mengen ech, duerchaus interessant fir ze kucken, wou mer do dru sinn. An dofir géif ech soen: Wa mer dat heiten ofänneren a soen „à sensibiliser les entreprises“, well mer se eeben net obligéiere kënnen, sollte mer an der Kommissioun effektiv doriwwer schwätzen.

Merci.

M. Fernand Etgen, Président | Merci, Madamm Hartmann. An da ginn ech d'Wuert un den Auteur vun der Motioun, d'Madamm Cecchetti.

Mme Myriam Cecchetti (déi Lénk) | Also, ech sinn dermadder d'accord, datt mer an der Kommissioun doriwwer schwätzen. Da muss mer jo bal den Objet

do ofänneren. Et ass just e bësse komesch: An eisen Nopeschlänner ronderëm eis, do gëtt et iwwerall am Horeca-Beräich Karaffen, déi ee kritt. Et brauch ee just ze froen. Hei kritt een emol keng, souguer wann ee wëllt bezuelen. Souguer wann ee seet: „Ech hätt gär Krunnewaasser, ech bezuelen et!“, kritt ee mol keent. Dat ass den Ënnerschied.

Déi aner Saach ass déi: Mir hunn haut nach, d'Madamm Hartmann war derbäi, mat enger Schoukläss geschwat, déi an enger Schoul sinn, an där d'Schüler selwer d'Schoul, d'Direktioun froen, fir e Spender dohin ze kréien, fir kënnen hir Fläschen opzefüllen, fir net musse Fläschen ze kafen am Plastik. Do seet d'Direktioun einfach Nee, si hätten aner Problemer, si géifen dat net maachen.

An dorëms geet et hei jo, datt wirklech déi Sensibilisierung weidergedriwwen gëtt an datt och dee leschte Lycée hei am Land awer wirklech agesäit, datt et wichteg ass, senge Schüler kënnen esou e Spender dohinzustellen.

Ech ka mer net vorstellen, datt dat d'Geld vun der Welt kascht. A wann d'Schüler et och froen, fannen ech dat scho bal e bësse komesch, datt d'Direktiounen dat dann net maachen.

Also, op alle Fall, ech sinn d'accord, datt mer se an d'Kommissioun weiderginn.

Vote sur le renvoi de la motion 6 en commission

M. Fernand Etgen, Président | Merci, Madamm Cecchetti. Wien d'accord ass, fir dës Motioun an d'Kommissioun ze verweisen, dee soll d'Hand an d'Luucht hiewen.

Wien ass dergéint?

Wien enthält sech?

An da muss d'Kommissioun sech domadder beschäftegen.

(La motion 6 est renvoyée à la Commission de l'Environnement, du Climat, de l'Énergie et de l'Aménagement du territoire.)

8. Ordre du jour

Et gëtt proposéiert, de Punkt 6 vum Ordre du jour virum Punkt 5 ze huelen, well de Minister éischter fort muss. Ass d'Chamber domadder averstanen?

(Assentiment)

9. 7841 – Projet de loi concernant la gestion de la sécurité des infrastructures routières

Da komme mer elo zum Projet de loi 7841 iwwert d'Sécherheet vun de Stroosseninfrastrukturen. D'Riedezäit ass nom Basismodell festgeluecht.

An d'Wuert huet direkt d'Rapportrice vun dësem Projet de loi, déi honorabel Madamm Chantal Gary. Madamm Gary, Dir hutt d'Wuert.

Rapport de la Commission de la Mobilité et des Travaux publics

Mme Chantal Gary (déi gréng), rapportrice | Här President, Kolleeginnen a Kolleegen, Här Minister, beim Projet de loi 7841 geet et ëm d'Gestioun vun der Sécherheet am Stroossebau an ëm d'Ëmsetzung vun neien europäeschen Dispositiounen an dësem Beräich.

Déi ursprénglech EU-Direktiv vun 2008, déi mer zu Lëtzebuerg mam Gesetz vum 27. Abrëll 2012 ëmgesat hunn, gouf virun dräi Joer vun der EU-Direktiv Nummer 2019/1936 geännert an ergänzt. De Projet de loi,